Türkiye'de Tarım Politikalarında Durum (Sy:12-13)

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

16 Haziran 2016 | Yıl: 2 | Sayı: 33 | On Beş Günlük Gazete | Fiyatı: 1 TL | Yurtdışı: 1 EUR/1.5 USD

Militana Saygı

Aslında muazzam bir çaba var. Sorumluluk sahibi olan her devrimci fert için günün 24 saati, haftanın 7 günü yeterli gelmiyor. Hangi devrimci eğilimden olursa olsun, il merkezlerinden, ilçelere, en ücra mahallelere kadar gecesini gündüzüne katarcasına yürütülen çalışmalar var. Konu sadece haftanın neredeyse her gününe yayılan toplantılar değil. Küçük ama çok anlamlı işçi direnişleri, basın açıklamaları, protesto gösterileri, imza kampanyaları, gazete satışları, görüşmeler, toplantılar, forumlar, konferanslar...

Bu çalışmaların özneleri tüm yoğunluklarına rağmen, yeni gelişmeleri, haberleri, olayları, mecliste olan biteni kaçırmamaya çalışıyor. Anında reaksiyon gösteriliyor. Sosyal medya en nitelikli biçimde kullanılmaya çalışılıyor. Kimsenin polisten, askerden korkusu da yok. Gezi Direnişinin yıldönümünde gördük. Onbinler tüm yasaklara rağmen göğüslerini gere gere konum aldılar.

Hele bölgede... Savaş filmleri gerçek oldu. Batıdaki gençlerin artık bilgisayarda savaş oyunlarına ilgi göstermelerine gerek kalmadı. Sansürlü ve yasaklı web sitelerini, video galerilerini izlediklerinde bir yandan heyecan, diğer yandan üzüntü ve tepkiden yerlerinde oturamıyorlar. Mahalleler, semtler, bombalanıyor, yıkılıyor, insanlar sokak ortasında keskin nişancılar tarafından vuruluyor ve diri diri yakılıyor.

Ama tüm bu çabalar ve gerçekler yetmiyor. Milyonlar henüz kabuğunu kıramadı. Tırnakla kazıyarak öbek öbek yürütülen bu değerli çalışmalar, savaşa ve vahşete karşı gösterilen direniş, bu uygulamaları engelleyecek, işçi sınıfının, emekçi halkların, sağduyulu demokrat yurttaşların tepkilerini açığa vuracak düzeye ulaşmadı. Lakin yakındır. Ne kayıplarımız, bir hiç uğruna öldü, ne de onların kavgasını sürdürenler yok yere mücadele ediyor.

Öyle bir iktidar var ki, yılanı deliğinden çıkarır. Bizde "tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır" derler. Ama bu sefer durum farklı. Haksızlık, yalan, baskı, terör, vahşet, günümüzde yılanı deliğinden çıkarır duruma getirdi. Yılan deliğinden bir çıktı mı da olacakları hep birlikte göreceğiz. Onu masallarla, yalan hikayelerle, kaval çalarak deliğine geri sokmak mümkün olmayacak.

Bugün yürütülen tüm yoğun ve meşakkatli çalışmalar yakın zamanda meyvesini verecek. Bu çalışmaları yürütenler, sabırla, bilinçle, bütün olumsuzluklara karşı, yüksek moralle, teslim olmadan iğneyle kuyu kazanlar, ceplerinde bazen ekmek alacak parası olmayanlar, gecelerini gündüzlerine katanlar, binlerce kilometre yol yapanlar, gözaltına alınanlar, saldırıya uğrayanlar, direnişlerin ön safında olanlar, bu kararlı devrimci tarzın boşuna olmadığını da yaşayacak, görevlerini yerine getirmiş olmanın mutluluğu ile masum bir haz duyacaklar. Militanlık budur ve sayımızı çoğaltmalıyız...

Politika

Politik Gelişmeler Nereye Evriliyor?

Umutsuz Olmak İçin Hiç Bir Sebep Yok!

❑ **Kemal ATAKAN**

Ülke gündemi çok hareketli. Gündemi CB Erdoğan'ın her gün yenilerini eklediği tutarsız konuşma ve davranışları belirliyor. Kamuoyu artık "bugün ne yumurtlayacak" merakıyla haberleri takip ediyor.

Aslında karşımızdaki tam bir psikolojik vakıa. Burjuva demokratik kurallar ve söylemler dahi ayaklar altında. Ne ciddiyet kaldı, ne diplomasi. Fakat olay bu kadar basit değil. Bu tarz, bilinerek devreye sokulmuş ve uygulanan bir yöntem. Ülkemiz genelinde de geleneksel bilinç sahibi, dini hassasiyetleri ve yurtseverlik duyguları istismar edilen milyonlarca yurttaşımızın da ilgisini çekiyor, desteğini alıyor. Kendisi de bu gazla ilerliyor, arada bir vites küçültüp deviri artırıyor, motoru sıkıştırıyor, bağırttırıyor, sonra beşe takıp deviri düşürüp süzülüyor. Farkındaysanız, 2013'den beri son üç senede beşinci viteste fazla seyahat etmedik. Sürekli vites küçültüyor, geriyor, sıkıştırıyor.

2013 Haziran Gezi Direnişi aslında sonun başlangıcı oldu. Kendiliğinden gelişti olarak nitelenen bu direniş özünde yılların birikiminin bir patlamasıydı. O günleri, yaşadıklarımızı, şahit olduklarımızı, öznesi olduğumuz olayları bir gözünüzün önüne getirin. Dönemin Başbakanı'nın Kuzey Afrika'ya planlanmamış bir geziye çıkması, kurulan barikatlar, polis ve belediye araçlarının ters yüz olması, en önemlisi, kitlenin gaz, cop ve kimyasal tazyikli su karşısında dahi geri adım atmaması... Üstüne üstüne gitmesi. Taksim, Beyoğlu, Elmadağ bölgesinin tam bir savaş alanına dönüşmesi. Halkın direnişçiler ile pratikte gösterdiği dayanışma. Gezi Parkı içinde oluşturulan mutfaklar, bakkallar, kütüphaneler, geliştirilen kültürel etkinlikler... Ülke geneline yayılan dayanışma direnişleri. Bunların tümü güneşli güzel günlere olan özlemin cesaretle dışa vurumuydu.

Bu cesaret, bu umut, bu direnç ölmedi. Devlet iktidarının oluşturduğu korkunç baskı politikaları sonucunda kendine yol arıyor. Benzetme yapmak gerekirse. Taksim 1 Mayıs Meydanı'na Belediyenin baştan aşağı döktüğü beton, şimdi de üstüne granit taşlardan yaptığı yeni tabaka, resmen toplumdaki devrimci demokratik muhalefet damarının üstüne örtülmeye çalışılan beton ve granit tabakaya benziyor. Dipten gelen dalga, yeni yaşamın çiçekleri, tıpkı bir kardelen çiçeği gibi toprakta kendine bir yol bulup gün yüzüne fışkırıp bütün endamı ile yükselmesin diye, dökülen betonlar, yerleştirilen granit taşlar... Dikkat edecek olursak, Taksim 1 Mayıs Meydanı'nda mecazi anlamda gerçekleştirilen bu uygulama, ülkenin tüm coğrafyasında uygulanmaya çalışılıyor.

Kimi yere beton dökülürken, kimi yerler de yakılıp yıkılıyor. Ölülerimizin üzerine beton dökülüyor. Kürdistan coğrafyası onların deyimiyle cehenneme çevrildi. İlçeler, semtler, köyler içindeki canlar ile birlikte yerle bir edildi, ediliyor. Bu düzeyde bir canilik ve vahşet ile karşı karşıya kalan bir halk hiç boyun eğer mi ? Akıl var mantık var...

Etki tepkiyi doğurur ! Bu gerçeği kimse inkâr edemez. Dünyanın hiç bir ülkesinde de, bu denli baskı ve teröre maruz kalan halkların boyunlarını eğip "eyvallah" ettikleri görülmemiştir. Türkiye'de de görülmeyecektir. O nedenle öncelikle umutsuzluğa kapılmamalı, moralimizi bozmamalı ve çaresiz olduğumuzu düşünmemeliyiz. Şöyle düşünelim; Gerçekten haklı olan, uygulamaları halkların çıkarına olan bir devletin ve onun iktidarının bu kadar baskıcı önlemler almasına, yasalar çıkarmasına, meşru seçimleri iptal etmesine, halkın oyuyla parlamentoya seçilmiş vekilleri parlamento dışına itmeye çalışmasına, neredeyse bilim kurgu filimlerindeki gibi araçlarla polis ve askeri donatmasına, Cumhurbaşkanı ve Başbakan'ın binlerce polis tarafından korunmasına, internetteki gazete ve haber sitelerinin ve TV kanallarını yasaklamasına, bizzat Cumhurbaşkanı'nın fantaziler üretmesi ve gerçekle ilgisi olmayan söylemler geliştirmesine ne gerek vardır.

*Kimine göre bu devlet demokratikleştirilebilir, kimine göre **-ki biz de o pozisyondayız-** böyle bir şey mümkün değildir. Ancak eğer bu devletin demokratikleştirilmesinin mümkün olduğunu düşünenler, bu düşüncelerinde samimilerse, bizim gibi düşünenler yine de onlarla birlikte mücadele etmeye hazırdırlar. Demokratikleşme için mücadele köklü toplumsal dönüşümler için Sosyalist bir devlet için mücadele ile çelişmez. Demokratikleşme için mücadele içinde, umulan sonuçların alınamayacağının pratikte görülmesi ve devletin niteliğinin temelden değiştirilmesi gereği bugün onu anlamayanlar açısından toplumsal bilinçlerinin gelişmesine katkıda bulunur.*

Kendi içlerinde de kaynama var. Paralı asker ve özel harekatçılar dışında Kürt halkının üzerine normal askeri sürmekte zorlanıyorlar. Kandil bölgesini bombalamak için askeri pilotlar görev almak istemedikleri için Hava Kuvvetleri Komutanı bizzat F-16'ya binip Kandil dağlarına bomba atmak zorunda kalıyor. Genel Kurmay Başkanı ve tüm Kuvvet Komutanları, Ordu Komutanları ile bölgede buluşup resmiyette moral takviyesi yapma gereği duyuyor, özünde ise silahlı kuvvetler içinde oluşan sorunları ve dağılmayı tartışıyor. Yasa çıkarıp operasyonlara katılan askerleri ve komutanları dokunulmazlık zırhına sokarak bu sorunlar çözülmüyor. Emir ile uygulanan vahşeti yaşayan asker ve polis, kendi halkına uygulanan bu zulme tepki gösteriyor. Görev yapmaktan geri duruyor.

Kısacası... Bu işin onlar açısından olumlu bir sonu olmayacak. Kendi hükümranlıklarını bu şekilde sürdürmeleri mümkün değil. Baskı ve vahşeti artırdıkça kendi sonlarını daha hızlı hazırlar duruma geliyorlar. O son günü de ertelemek için terörü ve baskıyı artırıyorlar, kendilerini koruyacağını düşündükleri faşist yasalar çıkarıyorlar. Kendi yaptıkları 12 Eylül faşist Anayasa'sını dahi ayaklar altına alıyor, yürürlükteki gerici Anayasa'da yeri olmayan Başkanlık Sistemini fiilen uygulayarak, kuvvetler ayrımını ortadan kaldırarak, yargıyı siyasi olarak yöneterek, Türk Ceza Kanunu'nun suç olarak nitelediği cürüm işlenmektedir.

"BEŞİNCİ BÖLÜM:

ANAYASAL DÜZENE VE BU DÜZENİN İŞLEYİŞİNE KARŞI SUÇLAR

ANAYASAYI İHLÂL

Madde 309 - (1) Cebir ve şiddet kullanarak, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının öngördüğü düzeni ortadan kaldırmaya veya bu düzen yerine başka bir düzen getirmeye veya bu düzenin fiilen uygulanmasını önlemeye teşebbüs edenler ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezalandırılırlar."

Bugün devlet ve iktidarı tarafından yürütülen çalışma kendi koydukları madde temelinde suç teşkil ediyor. Devrimciler belirli dönemlerde karşı oldukları ceza kanunlarını ve anayasaları dahi, onları halka karşı kullanan egemen sınıflara karşı savunma durumuna gelebilmektedirler. Dünyada da bunun örnekleri vardır. 1949-1953 yılları arasında Federal Almanya'nın kuruluş döneminde Almanya Komünist Partisi-KPD Meclis Grubu Başkanı olan **Max Reimann**, yeni Federal Almanya Anayasası'na "evet" oyu vermeyeceklerini ilan ederken Federal Meclis kürsüsünden şöyle sesleniyordu; *"Biz bu anayasayı imzalamayacağız. Ancak bir gün gelecek, biz komünistler bu Anayasayı bugün kabul edenlere karşı savunmak durumunda kalacağız!" („Wir unterschreiben nicht. Es wird jedoch der Tag kommen, da wir Kommunisten dieses Grundgesetz gegen die verteidigen werden, die es angenommen haben!")*

70'li ve 80'li yıllarda birçok devrimcinin, sosyalist ve komünistin yargılandığı, **Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan** ve **Hüseyin İnan**'ın idamına gerekçe olan, 12 Mart ve 12 Eylül duruşmalarında devrimcilerin idam hükmü ile yargılanmalarına sebep olan bugün yürürlükte olmayan TCK 146/1 maddesi şöyle idi:

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisini ıskata veya va-

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 7 Haziran 2016 Tarihli Açıklaması:

Gün, Devrimci Alternatifi Oluşturma Günüdür!

AKP-SARAY Rejiminin miadı dolmuştur. Bütün dış ve iç politika yönelimleri, söylemleri bunun işaretleridir. 2013 Haziran Gezi Direnişi bu sürecin dışa vurmasının başlangıcı olmuştur. Rejim, o tarihten itibaren uzatmaları oynamaktadır.

İlerici demokratik güçlerin karşısında topyekün bir burjuva devlet aklı vardır. Önceki yıllarda karşı karşıya gelmiş gibi duran güçler birleşmiştir. Türk-İslam Sentezi temelli gerici, faşist doktrin resmi olarak tüm burjuva partileri ve sermaye güçleri tarafından sahiplenilmektedir. Aralarında nüans farklılıkları olması bu gerçeği değiştirmemektedir. İkibinlerin ilk on yılında "laik-şeriatçı" ikilemi üzerinden yürütülen kampanyaların bir senaryo olduğunu partimiz o günlerde açıklamıştı. O dönemde bu taktiği göremeyen güçler bugün bu gerçeklikle yüzleşince pusulasız kalmışlardır.

Bu devlet, Türk milliyetçiliği ve İslam dinini kitleleri yönetmek için bir araç olarak kullanmaktadır. Eğitim sisteminden tüm güncel kültürel uygulamalara kadar kitlelerin beynini yıkamak için her yöntem yaşama geçirilmektedir. Tenzih ederek söylemek zorundayız. Camilerde verilen vaazlar bu politikaların halka din görevlileri tarafından şırınga edilmesi temelinde programlanmaktadır. Bütün uğursuz resmi politik uygulamalar "Allahın izniyle..." belirlemesiyle başlayan cümleler yoluyla ifade edilmektedir. Plana uygun olmayan her başarısızlık "Takdir-i İlahi" ile açıklanmaktadır. Dini hassasiyetleri güçlü olan yoksul halk kesimlerimiz bu ifadeleri sorgulamadan kabul etmektedirler. Bu devlet din tüccarlığı ile ayakta kalabilmektedir.

Kürdistan'da yakıp yıktıkları şehirlerin bedelini ödemeden, şehit edebiyatı yaratmak ve milliyetçi duyguları körüklemek için binlerce genç ölüme sürülüyor. Cumhuriyetin kuruluşundan beri "Peygamber Ocağı" olarak nitelendirdikleri Türk Silahlı Kuvvetleri bu kanlı ve kirli senaryonun parçasıdır. Tekbir naraları ile vahşet uygulamak karşılıksız kalacak bir eylem değildir.

Devletin tüm maddi-teknik olanaklarını, örtülü-örtüsüz ödenek bütçelerini, propaganda araçlarını bu amaçla kullanan, yoksul halka sahte bir cennet vaadeden politikalar ilelebet süremez. Yaşamın gerçekleri farklıdır, serttir ve acıdır.

Gelişmeler, burjuva egemen güçlerin ve iktidarlarının gerçek yüzünü geniş halk kitleleri nezdinde deşifre edecektir. Bu alanda en büyük görev, bu ülkenin dürüst, namuslu, devrimci, demokratik, ilerici güçlerine düşmektedir. Bu rejim ile çıkarları çelişen en geniş kesimlerin siyasi temsilinin bir araya gelmesi ve tabanda bu siyasi kesimlerin damarlarının birlikte hareket etmesinin sağlanması en acil güncel görevimizdir.

Bir yandan halkın seçtiği vekillerin dokunulmazlıklarının kaldırılması yoluyla parlamento dışına itilmeleri, diğer yandan Kürt halkına ve Türkiye işçi sınıfının tümüne yönelik, bir iç savaş pratiğinde devlet yetkilileri ve emir veren komutanlar dahil, bu savaşa dahil olan tüm asker, polis ve sivil paramiliter elemanların dokunulmazlık ayrıcalığına kavuşturulması kabul edilemez.

İşgücü sömürüsünü keskinleştiren yasalara her gün yenilerinin eklendiği, yıllarca yürütülen mücadeleler sonucunda elde edilen sosyal, ekonomik ve demokratik kazanımların yok edildiği koşullarda gelişmelere sessiz kalmak en geç, emekçilerin günlük yaşamında hissedilir olduğu zaman mümkün olmayacaktır.

Haber alma özgürlüğünün, basın-yayın organlarına uygulanan karanlık bir yasak ve sansür yoluyla engellenmesi, gazetecilerin, akademisyenlerin, hukukçuların tutuklanması kabul edilemez.

Kapitalist düzende, burjuvazinin organları olan, ancak göreceli olarak bağımsızlıkları var sayılan yargı kurumlarının bütünüyle AKP-SARAY Rejiminin başının denetimine girmesi diktatörlük uygulamalarının olağan sonucudur.

Eğitim sistemini gericileştiren ve yaz-boz tahtasına çeviren, kimseye danışmadan gerçekleştirilen uygulamalara, milyonlarca öğrencinin, velisinin, öğretmen ve eğitmenin sessiz kalması beklenemez.

Ortadoğu'da, bölgenin en gerici güçleri ile işbirliği içinde, şeriatçı vahşet örgütlerini destekleyerek, bölgeyi ateşe boğan, milyonlarca insanı yerlerinden yurtlarından eden, onbinlercesini katleden, şehirleri yıkan AKP-SARAY Rejiminin savaş politikaları karşısında en sert tavır alınmalıdır. Bölgedeki barış ve demokrasi güçleri ile Türkiye ilerici güçlerinin işbirliği sağlanmalıdır. Kürt halkının bölgedeki meşru hakları savunulmalıdır.

Ülkenin üçte birinde kendi halkına karşı bir intikam ve imha savaşı yürütülmesine karşı sağduyulu her yurttaşın sözünü söylemesi gerekmektedir. Bugün Kürdistan'da imha politikasının ötesinde bölgenin demografisinin değiştirilmesi ve asimilasyonun sağlanması için insanların öldürülmesi dışında tüm yaşam alanları, kentler, köyler, imha ediliyor, yakılıyor, yıkılıyor. Türkiye nüfusunun üçte ikisi bu ırkçı, sömürgeci uygulamaları kabul etmemelidir.

AKP-SARAY Rejiminin azami düzeye ulaşmış yolsuzluk, gasp ve hırsızlık pratikleri tüm sansür ve yayın yasaklarına karşı açığa çıkarılmalı, dini duygularını istismar ederek desteğini aldıkları yoksul halk kesimleri nezdinde soyutlanmaları sağlanmalıdır.

Bu başlıklar, ülkenin en geniş demokratik muhalefet kesimlerinin birlikte davranabilecekleri konulardır. Bunu sağlamak için öncelikle barış ve demokrasiden yana en geniş ilerici, demokratik, yurtsever güçlerin birlikteliği ile AKP-SARAY Rejimini yıkacak gücü yaratmalıyız. Partimizin, diğer sosyalizm güçleri ile birlikte bu süreçte üstlendiği rol, en geniş kitlelerin kendi deneyimleri temelinde bu mücadeleler içinde öğrenerek, burjuva devletin temellerini hedef alacağı devrimci amaçlara yöneltecektir. Bu mücadelenin ana güçleri, Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri, Kürt ulusal demokratik hareketi ve Türkiye'nin devrimci demokratik güçleridir. Devrimci Alternatif bu mücadeleler içinde şekillenecek ve partimizin, diğer devrimci güçler ile birlikte öncülüğünde işçi sınıfının tarihsel misyonunu gerçekleştirme niteliğine kavuşacaktır.

(www.türkiyekomünistpartisi.org sitesinden alınmıştır.)

zifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler, idam cezasına mahkûm olur."

Zamanında devrimcilere karşı uygulanan bu madde bugün kimlerin fiilini tarif eder duruma gelmiş. Bu maddenin TCK'dan neden çıkarıldığı bugünleri yaşayınca daha iyi anlaşılıyor.

Bunları kimin ne kadar destekleyip desteklemediği, ABD ile AB ile sorunlarının olup olmadığı kuşkusuz ki önemsiz değil. Ancak bu konuları artık magazinsel biçimde tartışmak ve bu noktalara yoğunlaşmak yerine yapılacak daha önemli görevlerimiz olduğunu da görmemiz gerek. Nesnel olarak bu ülke nüfusunun yüzde doksan beşi bu devlet yapısı ve iktidar ile sorunludur. Konu sadece iktidar veya Cumhurbaşkanı değildir. Bu iktidarı ve bu tür bir Cumhurbaşkanı olmasını sağlayan devlet yapısıdır. Kimine göre bu devlet demokratikleştirilebilir, kimine göre -ki biz de o pozisyondayız- böyle bir şey mümkün değildir. Ancak eğer bu devletin demokratikleştirilmesinin mümkün olduğunu düşünenler, bu düşüncelerinde samimilerse, bizim gibi düşünenler yine de onlarla birlikte mücadele etmeye hazırdırlar. Demokratikleşme için mücadele köklü toplumsal dönüşümler için Sosyalist bir devlet için mücadele ile çelişmez. Demokratikleşme için mücadele içinde, umulan sonuçların alınamayacağının pratikte görülmesi ve devletin niteliğinin temelden değiştirilmesi gereği bugün onu anlamayanlar açısından toplumsal bilinçlerinin gelişmesine katkıda bulunur. Yeter ki, bunun bilincinde olan sınıf bilincine sahip bizler tabiri caiz ise ağaca takılıp ormanı gözden kaçırmayalım, yani asıl stratejik hedefimizden şaşmayalım.

Bu temelde yaklaşıldığında, **Rıza Türmen**'in başlattığı, **Tarhan Erdem** ve **Ahmet Altan**'ın devamını getirdikleri, **Tarık Ziya Ekinci** hocamızın da değerli katkılarda bulunduğu ***"Demokrasi İçin Birlik"*** çerçevesinde geniş bir platform yaratılması düşüncesi bizim de destekleyebileceğimiz ve faal olarak yer alabileceğimiz bir düşüncedir. Geçen sayıda öneri olarak ***"Halk Meclisleri"*** olarak önerdiğimiz ve tartışma geliştiği oranda yeni fikirlere açık olduğumuzu beyan ettiğimiz bu konuda, tepede merkezi bir ***"Demokrasi Cephesi"*** yerellerde de ona bağlı ama olabilecek bütün çeşitli biçimleriyle ***"Demokrasi Meclisleri"*** önerisi en geniş muhalefet güçlerinin bir araya gelmesi açısından makul bir öneri gibi gözüküyor. Merkezi olarak, ülke çapında tanınmış aydınlar, bilim adamları, akademisyenler, sendika, parti, oda, dernek ve basın temsilcilerinden oluşabilecek, içinde emekli ve faal vekillerin de yer alacağı bir yapı, yerellerde ise en geniş demokrat seçmen kitlesini kapsayacak, sadece siyasi örgütlerden oluşmayan yerel meclislerin oluşması ilk aşamada Başkanlık Sistemi ve varolan İktidara karşı bir muhalefet hareketi olarak gelişse de, demokratik muhalefet güçlerinin konsantre olması, birikim sağlaması ve toplumsal gelişmelere aktif, yığınsal tepki göstermesi açısından önemlidir. Bu güç birliği sadece bir tepki hareketi olmaz, aynı zamanda ve özellikle bir iktidar alternatifi oluşumunu sağlar, onun kitle tabanını ve siyasi merkezini oluşturur. Bu mümkündür. **Bugün bu ülkede burjuvazi kendi Anayasa'sını ihlal ediyor**. Bu koşullarda, alışılmışın dışında, günümüz gerçeklerine uygun, Kürt halkına karşı uygulanan vahşete karşı bugüne dek eksikliğini gördüğümüz duyarlılığı ve fiili desteği sağlayan, işçi sınıfı ve tüm emekçilerin ekonomik, sosyal ve demokratik haklarının budanmasını engelleyebilecek olan, Gezi Direnişi'ni de kapsayan ve hatta aşan, ülkenin tüm demokratik, devrimci muhalif güçlerini bir araya getirecek böylesi bir girişim hayal değildir. Gerçekleştirmek ise bizim ellerimizdedir.

15-16 Haziran Büyük İşçi Direnişi

❑ **Tufan ŞİŞLİ**

15 Haziran 1970 Türkiye işçi sınıfının, sendikal hakları için, topyekün direnişe geçtiği günün tarihidir.

Türk-İş'in *"partiler üstü politika"* olarak adlandırdığı çizgiye konfederasyon içinde muhalefet yükselmeye başlamıştı. Konfederasyonun 7. Genel Kurulu'nda işçi temsilcileri eleştirilerini seslendirdi. Muhalif görüş açıklayan Yol-İş Başkanı **Bekir Yenigün** sarı sendikacılar tarafından saldırıya uğrayarak dövüldü.

1966 yılının ocak ayında başlayan Paşabahçe grevini desteklemek için **Petrol-İş, Maden-İş, Lastik-İş, Basın-İş** ve **Tez Büro-İş** sendikaları bir komite oluşturdular. Böylece Türk-İş içinde ayrı bir blok örgütlenmesi ilk defa hayata geçmiş oldu. Aynı yılın Temmuz ayında Maden-İş, Lastik-İş, Basın-İş ve Gıda-İş sendikaları **SADA** adı altında bir örgütlenme yarattılar. Bunun üzerine Türk-İş bu sendikaları süreli olarak ihraç kararı verdi. Bu kararın ardından 17 sendika birleşerek ayrı bir konfederasyon kurma kararı aldı.

13 Şubat 1967'de Türk-İş üyesi sendikalardan Maden-İş, Lastik-İş, İstanbul Basın-İş ile bağımsız sendikalardan Gıda-İş ve Türk Maden-İş (Zonguldak) tarafından Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) kuruldu.

DİSK in kuruluşundan sonra işyerlerinde grev dalgası yayılmaya başladı. Türk-İş in yıllardır yürüttüğü sarı sendikacılığın temelleri sarsılmıştı. DİSK'in kuruluşundan önceki bir yıl içinde 37 grev gerçekleşmişti. 1965-1970 yılları arasında gerçekleşen grev sayısı ise 425 olmuştur. Bu grevlere 91.387 işçi katılmıştır.

Bu gelişmeler üzerine İşverenler, Hükümet, Türk-İş yönetimi anlaşarak DİSK'i yok edecek bir kanun üzerinde anlaşmışlardır.

Türk-İş'in Erzurum'da toplanan 8. Genel Kurulunda 274 ve 275 sayılı yasalardaki değişiklikle ilgili olarak Türk-İş'in yaptığı araştırmalara çalışma raporunda yer veriliyor, konuşan Çalışma Bakanı **Seyfi Öztürk**, *"yeni değişiklik tasarısı ile DİSK'in canına ot tıkanacaktır. DİSK varken genel grev hakkını tanımamız mümkün değildir"* demiştir. Yasa değişikliğinin tek amacının ne olduğu, en açık biçimde Milliyet Gazetesi'nde verilmiştir: *"Türk-İş'ten başka konfederasyon kalmayacak."* (16.05.1970)

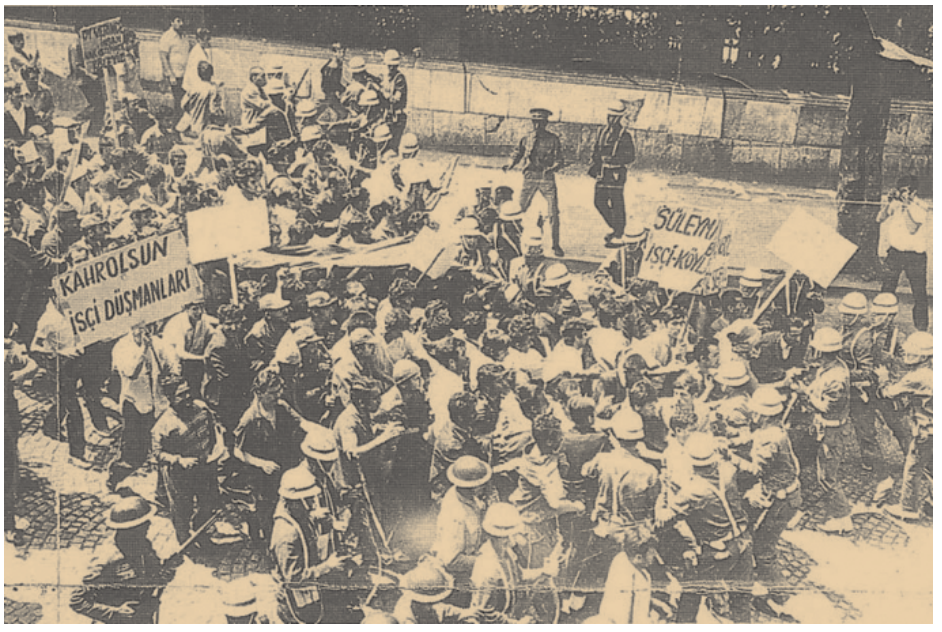

29.07.1970 tarihli ve 1317 sayılı (Resmi Gazetede yayınlanması 12.08.1970 sayı:13577) 274 Sayılı Sendikalar Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve 31. Maddesine Bir Bend ile Bu Kanunun 3 Geçici Madde Eklenmesi Hakkında Kanunla 274 sayılı Sendikalar Yasası'nın 1, 2, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 20, 21, 23, 25, 27, 28, 29 ve 32. maddelerinde değişiklik yapılmıştır. (19 maddede)

Yapılan Değişiklikler:

- Bir işçi sendikasının Türkiye çapında faaliyet gösterebilmesi için o işkolundaki toplam işçi sayısının en az üçte birini üye olarak temsil etmesi,

- İşçi federasyonlarının faaliyette bulunabilmesi için, kendi iş kollarındaki toplam işçi sayısının en az üçte birini üye olarak temsil etmeleri,

- İşçi konfederasyonlarının kurulabilmesi için iş kollarında en az üçte bir üyeye sahip sendika ve federasyonların en az üçte birini ve sendikalı İşçi sayısının en az üçte birini üye olarak temsil etmeleri gerekmektedir. (Madde: 9)

- Sendika üyeliğinden ayrılmak için "münferiden" noter karşısına çıkmak ve imzasının onayı gerekiyordu. (madde: 6)

- Sendika genel kurulları iki yıl yerine üç yılda bir yapılacaktı. (madde: 25)

- Sendika kurucusu olabilmek için, sendikanın kurulacağı iş kolunda en az üç yıldan beri fiilen çalışır olmak gerekiyordu. (Madde: 11)

- Türkiye'de en çok işçiyi temsil eden işçi konfederasyonu veya konfederasyona bağlı sendikalar uluslararası mesleki teşekkül kurabilirler. (Madde: 11)

Bu yasa ve anlayışa göre 1/3 koşulunu sağlayamayan sendikalar var olabilecekler, (!) isteyen işçiler yeni sendikalar kurabileceklerdi. (!) Ancak bir gerçek vardı ki; o da şuydu: Mevcut sendikalar ve yeni kurulacak sendikalar 1/3 koşulunu gerçekleştirinceye kadar faaliyette bulunamayacaklardı.

Tasarının oylanması sırasında oylamaya 234 milletvekili katılmış, dört red oyuna karşılık 230 oyla kabul edilmiştir. Red oyu veren milletvekilleri ise; MP Ankara Milletvekili Suna Tural, Sinop Milletvekili Hilmi İşgüzar, CHP İzmir Milletvekili Şeref Bakışık ve TİP İstanbul Milletvekili Rıza Kuas'tır.

AP, CHP, GP oylarının birleştiği yeni kanun ile işçilerin serbestçe sendika seçme özgürlüğü yok edilmek isteniyordu.

Kemal Türkler, Kemal Nebioğlu, Rıza Kuas, Kemal Sülker, Celal Beyaz ve **Ehliman Tuncer**'den oluşacak bir Uyarı Heyeti ile **Kemal Nebioğlu** başkanlığında **Hilmi Güner, Salih Çetin, Celal Beyaz, Avni Erakalın, Mustafa Baştan** ve **Şinasi Kaya**'dan oluşacak Eylem Komitesi kurulması kararlaştırıldı. Başbakan **Süleyman Demirel**'e de 9 Haziran 1970 günü bir mektup gönderildi. Mektup şöyle bitmekteydi; *"Onun için Hükümetinizin bitaraf bir görüş açısından hareketle, bu tasarıları Büyük Millet Meclisi'nden geri almasını ve bilahare DİSK'in de, diğer kuruluşlarla aynı seviyede ve ölçüde görüşü alındıktan sonra yeniden hazırlanarak Büyük Millet Meclisi'ne verilmesini talep ediyoruz. Aksi takdirde Anayasa'daki direnme haklarımızı kullanacağımızı şimdiden belirtiriz. Keyfiyet arz olunur. Saygılarımızla..*

*Genel Başkan **Kemal Türkler**"*

Görüşmeler sonuçsuz kalınca DİSK direniş kararı almıştır

15 Haziran 1970'de işyerlerinde işçiler işbaşı yapmış fakat üretime geçmemişti. İşçiler, işyeri temsilcileriyle görüşerek DİSK'i kapatmayı amaçlayan yasa değişikliğini protesto etmeye karar veriyor, iş bırakmayan işçiler direnişe katılmaya çağrılıyordu. 15 Haziran 1970 sabahı bütün fabrikalarda çalışmalar durduruldu. İşçiler ellerinde bayraklar, üstlerinde işçi kıyafetleri yolları doldurdular. Yürüyüşler dört ana kol üzerinden gelişti. Genel olarak; **Birinci kol:** Anadolu yakasında, Ankara asfaltı üzerinde. **İkinci kol:** Eyüp - Alibeyköy - Silahtar - Cendere üzerinde. **Üçüncü kol:** Topkapı - Çekmece - Zeytinburnu güzergahı. **Dördüncü kol:** Levent - Boğaz güzergahındaydı.

Bütün yollar tutuldu. Trafik durdu. 200 kadar büyük fabrikadan 150 bin kadar iş bırakmış işçi yürüyordu. Ankara-İstanbul trafiği kesilmişti. Haberleşme aksamıştı. Gebze'den başlayan Kartal mıntıkasının işçilerini de alarak dev bir yürüyüş kolu oluşmuştu. Aynı anda İzmit'te de bütün fabrikalarda direniş başlamıştı. Ankara'da direniş hızla yayılıyordu. İzmir'de DİSK'e bağlı sendikaların iş yerlerinde oturma grevleri yapılıyordu. Çıkartılmak istenen işçi aleyhine kanunlar büyük gösterilerle protesto ediliyordu.

İŞÇİYİZ HAKLIYIZ - İŞÇİYİZ GÜÇLÜYÜZ !

ANTİDEMOKRATİK SENDİKALAR İSTEMİYORUZ !

AP İKTİDARI BİZİM İKTİDARIMIZ DEĞİLDİR !

KAHROLSUN SERMAYENİN DİKTASI !

sloganlarını atan işçiler ilk günkü direnişi bitirdiler.

İkinci gün de aynı güzergahlarda yürüyüş devam etti. Uzunluğu 2-3 kilometreyi bulan yürüyüş kolları şehrin merkezinde birleşmek istediler. Hükümet güçlerinin oluşturduğu asker-polis barikatları aşıldı.

Hükümet güçlerin açtığı ateş ile üç işçi öldürüldü. Yaşamlarını yitiren işçiler **Mehmet Gıdak, Yaşar Yıldırım** ve **Mustafa Baylan**'dı.

Üç İşçinin dışında Yusuf Kahraman (Toplum polisi) ve Abdurrahman Bozkurt'da (Kadıköy, Fenerbahçe İşkembecisi) çıkan olaylarda yaşamını kaybetmiştir.

AP iktidarı alelacele toplanarak Adapazarı, İstanbul, İzmit, Zonguldak illerinde sıkıyönetim ilan etti. Sıkıyönetim Komutanlığına da 1. Ordu Komutanı Orgeneral Kemal Atalay atandı.

Sıkıyönetim üzerine İstanbul ve İzmit'te grev ve gösterilerin durdurulmasına karşın, işçiler protesto eylemlerini İzmir, Ankara, Adana ve Gaziantep gibi illerde sürdürdüler. Bu illerdeki gösteriler, 1317 sayılı yasa 29 Haziran'da Senatoca kabul edilince ve yasa Resmi

Gazete'de12 Ağustos'ta yayımlanınca daha geniş boyutlara ulaştı. Bu arada Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi ile Hukuk Fakültesi öğretim üyeleri, yasanın Anayasaya aykırı olduğunu bir bildiriyle kamuoyuna duyurdular.

DİSK yöneticileri ve birlikte bir çok işçinin yargılanması üç ay sürdü. Üç ay sonra sıkıyönetimin sona ermesiyle dava dosyası İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderildi.

Sıkıyönetim tarafından İstanbul'dan 130, İzmit'ten 50 kişi gözaltına alındı. Tutuklu olarak yargılananlar İstanbul'dan 44, İzmit'ten 23 kişiydiler. Ayrıca 5.090 işçi işinden atıldı, birçoğu kara listeye alındı.

Mahkeme tutuklu olarak yargılanan tüm sanıkların tahliyesine karar verdi.

1971'de yeniden sıkıyönetim ilan edilince, dosya yeniden sıkıyönetim mahkemesince istendi. Görev konusunda uyuşmazlık çıktığında dosya Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildi. Bu sırada 1803 sayılı yasayla Genel Af çıktığından dava da düştü.

1317 Sayılı yasa TBMM'ce kabul edilmesine, Resmi Gazetede yayınlanmasına karşın, uygulama olanağı bulunamadı. Önce TİP, daha sonra CHP yasanın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurdular.

Anayasa mahkemesi, 274 Sayılı Sendikalar Yasası'nda değişiklik yapan, işçi sınıfının siyasal düşünce, sendika ve konfederasyon farklılığını bir yana bırakarak "demokratik direnme hakkını" kullandığı 15-16 Haziran'a neden olan 1317 sayılı yasayı iptal etti. Böylece 15-16 Haziran direnişinin başarıya ulaştığı tescillendi.

12 Eylül'den sonra toplam 1477 sendikacı için ağır hapis cezası, 52 sendikacı için idam cezası istenen DİSK Davası başlatılmış ve iddianamede 15-16 HAZİRAN 1970 DİRENİŞİ yeniden suçlama konusu yapılmıştır.

Kıdem Tazminatında Hükümetin Yeni Hamlesi

Hükümet Avusturya Modeli olarak adlandırılan sistemin dayatılması için hazırlık yapıyor. İşveren sorumluluğunun yarı yarıya düşürüleceği bir uygulama konusunda çalışıyor. Tepki çekmesin diye karma sistem olarak adlandırmak istiyorlar.

Kıdem tazminatı kesintileri ülkelere göre farklılık gösteriyor. Avusturya'da % 1,5. İtalya da % 7,4 , Brezilya'da % 8,5 olan oran Türkiye'de % 8,3.

Türkiye'de uygulanan % 8,3'lük oran, her yıl için 30 günlük brüt ücrete eşit bir rakama denk geliyor. Şimdiki uygulamada 15 yıl çalışan bir kişi 15 aylık kıdem tazminatına hak kazanıyor. Adı geçen Avusturya modelinde ise ancak 4.5 aylık bir kıdem tazminatı söz konusu oluyor.

Eğer bu sistem uygulamaya girerse 25 yıl çalışan birinin kıdem tazminatı 9 aya inecek.

Bu sert düşüşün yaratacağı tepkiden korkulduğu için, başlangıçta İtalyan Modelinin devreye sokulması düşünülüyor. Bunun adına yumuşak geçiş diyorlar.

Mevcut çalışanların kazanılmış haklarına dokunmadan, işe yeni gireceklere bu sistemi dayatarak, tepkileri bastırmaya çalışacaklar.

Ancak, işten ayrılan bir çalışan, yeni işyerine başladığında bu düzenlemeye tabi olacak.

Şimdiki düzenlemede 1 yıl çalışan her kişi, haksız nedenle ya da nedensiz olarak işten çıkarıldığında kıdem tazminatına hak kazanıyor. Kadınlar evlendiklerinde 1 yıl içinde başvururlarsa ve erkekler askere alındıklarında, kıdem tazminatlarını isteğe bağlı olarak alabiliyorlar.

Avusturya Modelinde kıdem tazminatına hak kazanmak için 5 yıl çalışmış olma şartı getiriliyor.

Hükümetin üzerinde çalıştığı karma sistemde çalışanın,

isteğe bağlı olarak kıdem tazminatından % 50 oranında para çekmesine olanak tanınıyor. Bunun için 15 yıl çalışmış olma şartı aranması ve ev almak gibi, kabul edilir bir nedeni olması gerekiyor. Kıdem tazminatından bir kez para çeken bir çalışan aradan 5 yıl geçmeden bir daha para çekemiyor. Çalışan, işsiz de kalsa 5 yıl bekleme zorunluluğu getiriliyor.

Sistemin en önemli özelliği ise, çalışanların kıdem tazminatlarının bir fonda toplanması. Hükümet bu konuda ısrarlı.

Hükümetin fon ısrarındaki nedeninin biriken parayı yağmalamak olduğu açıktır. Başlangıçta nasıl açıklanırsa açıklansın, sonradan yapılan düzenlemelerle bu fonların nasıl eritildiğini hep birlikte yaşadık. İşsizlik fonu rezaleti bunun en kötü örneği oldu.

Kıdem tazminatı fonuna para yatırması gereken işverenlerin ödeyecekleri miktarın bir kısmının işsizlik sigortası fonuna yatırdıkları miktardan alınması düşünülüyor. Böylelikle işverenlere % 1,5-2 arasında değişen bir destek planlanıyor.

Sendikalar Ne Yapacak?

Kıdem tazminatlarımızın yok edilmesi için hükümet kanadından her gün yeni hamleler gelirken, sendikaların yeterli tepkiyi vermediğini görüyoruz.Tüm çalışanları ilgilendiren bu durumda konfederasyonların ortak bir eylem planı çıkarması zorunludur.

Konfederasyonlar birlikte çalışmaya ikna edilemezse, sınıf ve kitle sendikacılığı yapma iddiasında olan tüm sendikaların ortak bir eylem planını hayata geçirmesi zorunludur.

İşyeri komitelerinden başlayan bir anlayışla tüm sendikaları kıdem tazminatı hakkımızı korumak için üretimden gelen gücümüzü kullanarak tepki vermeye zorlamalıyız.

Basın açıklaması yapıp 3-5 bildiri dağıtmakla haklarımızı savunamayız. İşyerlerindeki tek-tek çıkışların kolayca ezildiğini ve arkadaşlarımızın zarar gördüğünü de yaşayarak öğrendik. Tüm işkollarında eş zamanlı olarak kitlesel tepkiler vermek gerekiyor.

İŞVERENLER VE HÜKÜMET, ISRARCI TAVIRLARININ, ONLARI DAHA BÜYÜK ZARARA SOKACAĞINI GÖRMEZSE GERİ ADIM ATMAYACAKTIR.

Politika /İşçi-Sendika Komisyonu

Turizm'de Neler Yaşanıyor? Biz Ne Yapmalıyız?

❑ **Metin ÜNSAY**

Hepimizin bildiği gibi bacasız sanayi olarak adlandırılan turizm sektörü en kötü dönemini yaşıyor. Tüm yazılı, görsel ve sanal medyada bu konuda haberler yer alıyor. Bakalım bu işin iç yüzü nasılmış?

Turizm sektörü anlam olarak ülke içi ve dışından gelen insanları ağırlamak, rahat ettirmek amacı üzerine kurulmuştur. Türkiye turizmi daha çok dış turizm endeksli olarak gelişmiştir. Dolayısı ile gelen insanların kendilerini güvende hissetmesi en önemli unsurdur. Diğer tüm konular (tesis, yemek, eğlence, deniz, ulaşım, alışveriş vs.) tali konular durumuna düşmüştür artık.

24 Haziran'dan itibaren ülkeye, halklarımıza dayatılan kanlı savaş ve Suriye politikalarındaki cihadçı gruplar yanında yer alma siyasetleri ülke turizmine en büyük darbeyi vurmuştur. İnsanların, tatilcilerin kendi can güvenliklerinin olmadığı bir ülkeye seyahat etmeleri eşyanın tabiatına aykırıdır. Ama bu ortamda bile AKP yöneticileri hala turizmin "'zaman içerisinde" eski halini alacağı, düzeleceği masalını satmaya çalışıyorlar.

Üstüne üstlük bir de Rus uçağının düşürülmesi olayı tüm bu durumun üzerine tüy dikmiştir. Bu olayın neden yapıldığını hala doğru dürüst kendilerine ve müttefiklerine bile açıklayamamışlardır. (İçi boş, hamaset dolu propaganda konuşmaları dışında). Şimdilerde kapalı kapılar ardında Rusya'dan özür dilemeye ve bir pilotun hatası olarak dillendirmeye çalışıyorlar. Ama olan turizm emekçilerine olmuştur.

Bölgedeki tesislerin yarısı şu anda (sezon başı çoktan geçti) kapalı durumdadır. Açık olan tesisler de %30 personel istihdam etmişlerdir. Daha açık bir şekilde söylemek gerekirse durumdan etkilenen turizm işçisi sayısı 50.000 dolayındadır. Ama durum bundan çok daha vahim yönlere ilerlemektedir. İktidar bir şekilde sektördeki işverenlerin kayıplarını karşılamak üzere harekete geçmiş ve devletin kendinden menkul kaynakları patronların emrine açılmıştır. Vergi borçları, elektrik, su gibi giderleri dondurulmuş. Zararları oranında ödemeleri gereken kredi faizi borçları hemen ertelenmiştir. Ayrıca İŞKUR'dan personel istihdamı karşılığı 4 aylık maaşını devletin karşılaması sağlanmıştır. Bu da cingöz patronları hemen kalifiye elemanları işten çıkarıp, İŞKUR'a yöneltmiştir. Bütün bu durumda turizm işçisi tamamen açlığa mahkum edilmiştir. Ayrıca çalışmadığı her ay için de Sosyal Güvenlik Kurumuna borçlanmaya başlamıştır ve sağlık hizmetini dahi alamamaktadır. İşten ayrılmak zorunda bırakılan bu çalışanların da hiçbir özlük hakkı gözetilememekte, eğer hakkını aramak isteyen olursa bir daha sektörde çalışamayacağı konusunda tehdit edilmektedirler. Patronların böyle örgütlenmeleri mevcuttur.

Turizm sektörünün can çekişmesi, bu sektöre bağlı diğer sektörlere de direkt olarak yansımıştır. Otel tedarikçileri, taşımacılar, gıda sektörü, otellere iş yapan taşeron firmalar bunların başındadır. Doğal olarak bu işletmeler de hemen çözümü işçi çıkarmada ve istihdamın azaltılmasında bulmuşlardır. Turizme göbeğinden bağlı olarak yaşama çabasındaki küçük esnaf da bu gruplara dahildir. Küçük esnafın iflasları, dükkan kapatmaları başlamıştır. Sonuç olarak işsizlik ordusuna yaklaşık 100.000 kişi daha katılmıştır.

İşin ilginç tarafı yaşanan korkunç sessizliktir. Ülke gündemi bir sürü suni gündemle o kadar meşguldür ki; aç işçiler hala ne olduğunun, neler yaşandığının farkında bile değillerdir. Ülkede pompalanan milliyetçilik, ırkçılık, Osmanlıcılık hamaseti hala bu işçileri etkilemektedir. Halbuki kaybedecekleri en son şey olan zincirleri bile ellerinden alınmıştır. Parlementoda muhalefet partileri kendi yaşam sorunlarıyla uğraşmakta bu konulara sıra bile gelememektedir. Kimse çıt çıkarmamaktadır.

İşte bu bize işçi sınıfı örgütlenmesinin ne kadar önemli olduğunu bir kere daha en yakıcı biçimde göstermektedir. Eğer ki turizm işçisi yığınsal bir şekilde örgütlü olsaydı en azından özlük haklarını kaybetmeyecek, iş haklarına sahip çıkabilecekti. Bu işçi kıyımı engellenebilecek, hatta İŞKUR ile işbirliği içinde işçisini kapıya koyan işveren otel sahiplerinin faaliyetlerini sürdürmeleri engellenebilecekti. İŞKUR destek verecekse, kadrolu veya mevsimlik çalışan otellerin kendi personeline o desteği sunmalıydı. Bizzat otel çalışanlarının dışında, yerelde tedarikçilerin ve esnafın AKP İktidarının savaş politikalarına karşı direnişi ve eylemliliği örgütlenebilirdi. Sektörde faaliyet göstermeye çalışan bazı sendikalar da korkunç derecede pasiftir. Kendi siyasi görüşleri genel olarak olması gereken amaçlarının daha önünde gelmektedir. Tabii ki bu olgu ülkemiz işçi sınıfının içinde bulunduğu sorunlardan bağımsız değildir. Sadece dönemsel olarak çok daha acı bir şekilde yaşanmaktadır.

Gazetemizin geçen sayısında (32. sayısında) önerilen **yerel halk meclislerinin** kurulması, sadece ülkenin genel sorunları temelinde yerelden mücadeleye yapılacak bir katkı değil, aynı zamanda Ege ve Akdeniz sahil şeridinde turizm işçilerinin ve esnafın örgütlenerek, mağdur olan ailelerinin de katılımıyla oluşturulduğunda, sorunların çözümünün ele alınma biçimi değişik bir düzeye yükselecektir. Savaş politikalarının mağduru olan tüm halkın desteği alınarak yürütülecek çalışmalar AKP'ye oy vermiş halk kitleleri dahil, geniş kesimlerde karşılık bulacaktır. Bu amaç için, yerel sorunlar temelinde örgütlenmek gerekiyor. Sendika, demokratik örgüt, siyasi parti ayrımı yapmaksızın, savaş karşıtı tüm demokratik güçlerin birlikteliği bu çalışmalarda şekillenebilir. Temel olan örgüt temsilcilerinin bir araya gelmesi değil, işten çıkarılan işçilerin, emekçilerin, esnafın ve onların ailelerinin, komşularının harekete geçirilmesidir.

Tüm çalışanların daha güzel ve barış dolu günler yaşaması dileği örgütlenmedeki başarımızla doğru orantılıdır. Unutulmaması umuduyla...

Türk İş'i Sendika Otelciliği

Sarı sendikacılığın tarihine yeni bir skandal daha eklendi. Geçmişte lüks makam araçları, şatafatlı hayatlar ve işçiden çok patrona yakın duran sendika olarak hafızalara kazınan Türk-İş, bu kez de işçisinin sendikal hakkına göz dikti. Türk-İş'e bağlı 8 sendikanın sahibi olduğu 25 otelde çalışan 2 bin beşyüz işçi ve emekçinin sendikasız olduğu ortaya çıktı.

"Terzi Kendi Söküğünü Dikemezmiş..."mi Acaba?

Otellerde çalışan işçilerin sendikalı olmaları da dolaylı yoldan engelleniyor. Çalışanlar sendikalı olmak istese Türkiye Otel, Lokanta, Dinlenme Yerleri İşçileri Sendikası'nın (TOLEYİS) kapısını çalmak durumunda. Bu sendika da Türk-İş'e bağlı. Yani işçiler kimi kime şikayet edeceklerini şaşırmış durumdalar. Bursa'da binlerce üyesinin tepki göstererek üyeliğinden ayrıldığı Türk Metal Sendikası turizm yatırımına ilk girenlerden. Sendikanın 5 yıldızlı otelinde resepsiyondan temizliğe kadar tüm birimlerdeki işçilerin sendikalı olmasını engellediği belirtiliyor. Sendikal düzenle ilgili bu çarpıklığa TOLEYİS Genel Başkanı **Cemail Bakındı**, *"Terzi kendi söküğünü dikemez"* yorumunu getirdi. **Bakındı**, *"Şu anda tek sendikalı turizm işletmesi Türk Metal'in sahibi olduğu Ereğli tesisi. Onun dışındaki tüm işçi sendikalarının otellerindeki çalışanlar sendikasız."* **Bakındı**, TOLEYİS'in özel sektörde çalışan 15 bin üyesi olduğunu da söyledi. Soruyoruz, Kemer, Kundu-Aksu, Antalya Merkez, Belek, Side, Alanya bandında hangi 4 veya 5 yıldızlı otel tesisinde, tatil köyünde hangi sendika örgütlüdür? Örgütlenmek için ne tür girişimlerde bulunmuştur.

DİSK'e bağlı Dev. Turizm-İş Sendikası, hem bu sendika otellerinde, hem de sahil bantındaki yıldızı kalabalık otellerden başlamak üzere örgütlenemez mi? Örgütlenmek için nasıl girişimleri var? Biz kendilerine yardımcı olabilir miyiz?

En Çok Otel Türk Metal'de

Sendikalar arasında en çok otel **Türk Metal** ve **Haber-İş**'te. Türk-Metal'in faaliyette olan 4 oteli bulunuyor. Bir tanesi de inşa halinde. Otel isimlerinin başına **"Büyük Anadolu"** ibaresini koyan sendikanın ayrıca 8 tane de sosyal tesisi var. Bu oteller Ergenekon davasından yargılanan eski Türk Metal Başkanı faşist **Mustafa Özbek**'in döneminde yapılmaya başlandı ve bugün de bunların işletmesini Mustafa Özbek yapıyor. Ergenekoncuların bir çok gizli toplantısının bu otellerde yapıldığı biliniyor.

Yol-İş'in ise 6 oteli bulunuyor. Didim-Akbük'deki *"The Holiday Resort Otel"* en önemlisi. Yanındaki Jet **Fadıl**'ın (Akgündüz) Capris oteli tesettürlü olduğundan, erkekler içki, kumar ve fuhuş için Yol-İş'in oteline geçiyorlar.

Belediye - İş'in de Kuşadası Davutlar'da *"Grand Belish"* isimli oteli bulunuyor. Sendika Başkanı sendikadan çaldığı paralarla oğlu adına *"Alish"* otelini de kendi mülkü yaparak, *"Alish"* ile *"Belish"* otellerini ticari olarak birlikte işletiyor ve pazarlıyor.

Haber-İş'in, Kemer'de *"Grand Kemer"* ve

Çeşme'de oteli, 3 adet de sosyal tesisi var. **Maden-İş, Lastik-İş, Kristal-İş, Çimse-İş, Tes-İş** ve **Tarım-İş** sendikalarının da otelleri bulunuyor. Soma'da işverenle işbirliği yapan Türk-İş'e bağlı Maden-İş sendikasının Side'de *"eğitim ve sosyal tesis"* adı altında tamamen ticari amaçla işlettiği tesisi var. Kaç maden işçisi veya ailesine bu otelde tatil yapma olanağı sağlandığı bir muamma... Çünkü böyle bir uygulama yok.

Hangi Sendikanın Nerede, Kaç Oteli Var ?

Yol-İş: 6 / Mersin-Silifke, Antalya, İzmir-Didim, Ankara, Trabzon, Erzurum

Türk Metal: 5 / Kıbrıs-Girne, Ankara, Didim, Karadeniz Ereğli

Haber-İş: 5 / Mersin, Çeşme, Antalya, Kemer, Ankara

Çimse-İş: 2 / Alanya, Ankara

Tes-İş: 2 / Akçay, Mersin

Belediye-İş: 2 / Kuşadası- Davutlar

Maden-İş: 1 / Side-Antalya

Lastik-İş: 1 / Kocaeli

Tarım-İş: 1 / Antalya

***Politika* /İşçi-Sendika Komisyonu**

İşçiler, Emekçiler Arasında Yerel Kitle Çalışması

❑ **Armağan BARIŞGÜL**

Emeğin sömürülmesi ve halkların ezilmesi üzerinde kurulan kapitalist düzende demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması ve geliştirilmesinin motor gücü işçiler, emekçiler ve ezilenlerdir. Kapitalizm, özünde kapitalistlerin (sermaye sınıfı) diktatörlüğüdür. Sermaye sınıfı bu diktatörlüğünü işçilerden, ezilenlerden ve halk kitlelerinden gizleyerek sürdürmektedir. Sermeyenin iktidarı (diktatörlüğü) bu görevini göreceli bir parlamentoyu ortaya koyarak, onu allayarak pullayarak, albeni hale getirerek, kılıktan kılığa sokarak, istediği tarihlerde ve şartlarda halkı seçimler için sandık başına çağırarak sermayenin güvenliğini tazeler. 7 Haziran Seçimlerinde olduğu gibi emekçilerden, ezilenlerden ve halklardan yana bir tercih, bir sonuç, bir yönelme ortaya çıktığında halkların iradesini tanımaz, hak ve hukuku rafa kaldırır, alavere dalavere ile bin bir hile ve dolapla, baskıyla, kanla ve kurşunla sonuçların sermaye sınıfının lehine dönüşmesi için elinden gelen her şeyi yapar, katliamları ve kirli planları devreye sokar. Bu kirli emellerini halkın gözünde meşrulaştırabilmek için belirli bir yoksul ve emekçi kitleyi yanına çeker, onların desteğini alır. Belirli bir kitlenin desteği olmadan sermaye sınıfı, baskı ve şiddetini uzun süre devam ettiremez, faşizmi dayatamaz, faşizmi kurumsallaştıramaz, uzun yıllar halkı kanlı pençelerinde tutamaz.

Bu olgulardan dolayı yaşamın demokratikleşmesi ve savaşsız, sömürüsüz bir ülke, bir dünya için işçiler ve emekçiler arasında kitle çalışması yapmak vazgeçilmez bir görevdir. İşçilerin emekçilerin ezici çoğunluğu demokrasi mücadelesine yönlendirmeden temel hak ve özgürlükler kazanılamaz, soykırım ve savaş politikaları durdurulamaz.

Bu görevi başarmanın yolu, yerel çalışmalardan geçmektedir. Yerellerde başlayarak, yerellerin özgün konumuna uygun politik ve sosyal çalışmalar geliştirerek yola çıkmalıyız. Amed'deki, Mardin'deki, Cizre'deki bir çalışma modeli, perspektifi olduğu gibi Tekirdağ'a, Manisa'ya, Rize'ye veya başka herhangi bir yere uygulanamaz. Her bölgenin, yörenin kendine has bir yapısı, bileşenleri ve değişkenliği vardır. Özgün koşullar, olgular ve gerçekler hesaba katılmadan yapılan veya yapılacak her hangi bir çalışma başarılı olamaz. Kitlelerde güven yaratamayacağı gibi kitleleri saflarına çekemez. Dolayısıyla kitle desteğinden yoksun olan programlar ve çalışmalar havada kalır.

Her yerel çalışma, o yerelde yaşayan kitleler tarafından yapılır. Hatay'ın Samandağı, Tarsus'un Yenice, Artvin'in Hopa, Çorum'un Fatsa, Amed'in Lice ilçesi, İstanbul'un Gazi Mahallesi yapılan özgün yerel kitle çalışmalarıyla ilerici devrimci gençlik hareketine, anti-faşizme ve demokrasi mücadelesine ivme kazandırmıştır. Bugün Kocaeli'nin Dilovası'nı ve Tekirdağ'ın Ergene bölgesini çevre kirliliğinden temizlemek, ancak ve ancak o bölgelerde yaşayan kitlelerin yerel katılımıyla, çalışmasıyla demokratik bir çevre hareketinin yaratılmasıyla mümkün olabilir.

Yerellerde halk kitlelerinin örgütlenmesi ve kararlı bir mücadele başlatmaları olumlu sonuç verecektir. Yerellerde kooperatifler kurularak yörede yaşayan emekçi ve yoksul insanlar, holdinglerin ve diğer büyük sermaye kesimlerinin ekonomik baskılarından uzaklaştırılabilir. Marketler zinciri, küçük esnafı iflasa soktuğu gibi geniş emekçi kesimleri de avuçlarının içine almaktadır. Kitleler hızla yoksullaşmaktadır. Ya işsiz kalmakta ya da proleterleşmektedir.

Sefalete sürüklenen kitlelerin kapitalizmin çürümüş bataklığına gömülmemesi için ilerici, devrimci, halkçı kadro ve örgütler ortak demokratik çıkar ve talepler doğrultusunda koordineli çalışmalıdır.

Bu görev yerine getirilmediği müddetçe kitleler sermayenin etkisinden kurtulamazlar. Doğru ve güven verici bir çalışma ile işçiler ve emekçiler kucaklanabilir, örgütlenebilir ve demokrasi mücadelesine kazanabilir.

Devrimci demokratik mücadelenin kitle tabanı, işçiler ve emekçilerdir. Onlara yönelmek, onlarla çalışmak ve onları kazanmak zorundayız. Yerellerde işe başlamalıyız. Demokrasi, toplumun yerellerden başlayarak yönetilmesidir. Yerellerde oluşturulacak kadrolarla, işçi sınıfının devrimci politikası halk geneline ulaştırılabilir. Halk Meclisleri, İşçi Komiteleri, Park Forumları yerellerde kurulmalıdır. Var olanlar daha da güçlendirilmelidir. Daha önceden kurulanlar canlandırılmalı ve güçlendirilmelidir. Dokunulmazlıkları kaldırılan vekillerimize sahip çıkmak ve sermaye güçlerinin, AKP-Saray'ın saldırılarının geri püskürtülmesi için de bu örgütlenmelere ihtiyacımız var. Yarın daha çok ihtiyaç duyacağız bu meclislere ve komitelere.

Gençlik, kadın, çocuk, işçi, köylü örgütlenmesi için yerellerden başlayarak çalışmalar örülmelidir. Birleşik Haziran bileşenlerinden HDK bileşenlerine kadar her kesim arasında güçlü sosyal ve politik bağlar örmeliyiz. Bir birlerimize ihtiyacımız var. Birlik olmak ve dayanışmak zorundayız. Ortak çıkarlarımız, sorunları birlikte göğüslemeyi dayatıyor. Bunalıma giren sermaye, krizle boğuşuyor. Bunalımın yükünü kitlelere ödetmek için faşizme açık kapı bırakıyor. Faşizm, kendisine karşı duran herkesi pençesine almaya çalışıyor. Irk, dil, din, renk ve memleket ayrımı yapmadan ortadan kaldırmaya yönelecektir. Gün, bugündür. Şimdiden yerellerden başlayarak örgütlülüğümüzü sağlayalım. Halk Meclisleri kurmakla işe başlayalım.

Zonguldak ve Ermenek Maden Direnişleri

Maden ocakları, işçi katliamlarının en yoğun yaşandığı alanların başında yer almaktadır. Yeterli derecede iş güvenliğinin alınmaması işçi ölümlerine neden olmaktadır. Devletin gereken denetimi yapmaması, işçi sağlığına ve güvenliğine sahip çıkmaması, işçileri kâr hırsıyla hareket eden patronların acımasızlığına terk etmektedir. Yoksulluğun ve açlığın pençesinde kıvranan işçiler, istemeyerek buralarda çalışmak zorunda kalmaktadır.

Soma'da 301, Ermenek'te 18 işçinin yaşamını yitirdiği Katliamlar unutulmadı. Acısı bir kor gibi yürekleri yakmayı sürdürüyor.

Zonguldak Gelik Beldesi'nde bulunan DEKA Madencilik AŞ'ye ait BALÇIN Madencilik'te çalışan 120 maden işçisi 5 aydan beri maaşlarını alamadıkları için 11 gün açlık grevi yaptılar. Maden ocağının girişini kapatan işçiler, ***"Vermiş olduğumuz mücadeleyi tüm işçi sınıfımıza armağan ediyoruz",*** kıdem tazminatlarının gasp edilmesini engellemek için dava açacaklarını, hakları için mücadeleyi sürdüreceklerini söylediler.11 gün açlık grevi başlatarak ocaktan çıkmama eylemi yaptılar. Başta açlık grevine çok işçi katılmasına rağmen en son 19 işçi sürdürüyordu.

Ermenek'te çalışan 75 maden işçisi 4 aydan beri maaşlarını alamadıkları için işi bırakma kararı aldılar.

İşçiler adına konuşan **Mehmet Davarcı**, *"4 aydan bu yana ücret alamıyoruz, bugüne kadar geçimimizi sürdürmeye çalıştık, ancak ekonomik olarak dayanacak gücümüz kalmadığı için iş bırakma kararı aldık. Patronlarımız bu zamana kadar çıkan kömürü satamadıklarını ve para kazamadıklarını söylüyorlardı. Biz de idare ediyorduk. Ama dayanacak gücümüz kalmadı. Ev kiramızı ödeyemiyoruz. Bakkala borçlarımız birikti. Bizimle ilgilenen kimse yok. İşletme yetkilileri maaşımızı isteğimiz zaman 'Paramız olduğunda yatıracağız' deyip çekip gidiyorlar. Kömür satamadıklarını söyleyerek maaşlarımızı vermiyor. Bu işe bir çözüm bulunmasını istiyoruz."*

Ermenek ve Zonguldak direnişlerinde de görüldüğü gibi işyerlerindeki mücadelelerle işçilerin sınıf bilinci gelişmektedir. Sınıf bilincinin gelişmesiyle ekonomik ve demokratik mücadele yükselmektedir. Buralarda öncü işçilere ve demokratik kitle ve sınıf sendikacılığı yürüten kadrolara çok iş düşmektedir. Patronlara karşı mücadelede işçilerin birliğinin sağlanması çok önemlidir.

Politika /İşçi-Sendika Komisyonu

AVON Kozmetik'te DİRENİŞ

"Hiçbir biçimde AVON ürünü kullanmasın insanlar. AVON'u protesto etsinler, direnişimize destek versinler."

❑ Murat ÜNER

ABD kökenli AVON kozmetik firmasında söyleşiyi gerçekleştirdiğimiz gün 13. Gününe giren direnişi, işçiler; **Akın Gerçek**, **Eylem Görgü** ve Depo, Antrepo, Gemi Yapımı ve Deniz Taşımacılığı Sendikası; DGD-SEN'den sendika temsilcisi **Emel Karadeniz** ile Kuruçeşme'deki eylemleri sonrasında söyleşerek değerlendirdik. AVON Kozmetik firması, Kuruçeşme'de yönetici ve kadrolu işçilerine Kuruçeşme'nin lüks bir mekanında "moral ve motivasyon" eğlencesi düzenlemişti.

Politika: Merhaba arkadaşlar, direnişinizi tüm içtenliğimiz ve dayanışmacı bilincimizle selamlıyoruz. Öncelikle sormak isteriz bu direniş nasıl başladı?

Akın Gerçek: Bizi işten çıkardılar, herhangi bir gerekçe göstermediler ilkin. Bizler sendikal çalışma yapmaya başlamıştık. Taşeron firma olarak başka bir firmadan beni çağırdılar, bana "25-2 maddesinden çıkarıldın" dediler. Bu maddeyi kabul etmedim. Biz zaten sendikaya üye olduğumuz için çıkardıklarını biliyoruz. Diyorlardı ki 25'e 2 maddesince takım liderlerine karşı gelme, itaatsizlik, verilen görevi yapmama filan gibi asılsız suçlamalar yönelttiler. Daha önce çıkartılmış arkadaşlarla görüştüğümüzde de aynı maddeyi söylemişler. Hatta yüz kızartıcı suçlar söylendi. Biz orada kimsenin eşine- kızına yan gözle bakmadık. Niye böyle bir maddeyi kullanıyorlar? Gerekçeleri bu. Çıkış belgemi bana gösterdi, ben kabul etmedim ve imzalamadım, Eylem arkadaş ile görüştük onu da çağırmışlar, o ise gitmedi. Avukatlarımız vasıtasıyla ihbarımızı çektik, vekâletimizi verdik. Gereken yasal süreci başlattık.

Eylem Görgü: Ben ise gerekçemi dahi bilmiyorum çıkış belgemi vermediler, ancak büyük ihtimalle 25'e 2. maddeden işten attılar. Başka bir gerekçe yok, çünkü 1 yıl kadar önce performans konusunda olsun, firmaya çözüm önerme konusunda olsun ödül vermişlerdi bana. 1 yıl sonra bu şekil kapıya konuluyorsam başka bir sebebi olamaz. İçerideki örgütlenme çalışmasını devam ettirdiğim içindir aslında. Diğer işçi kardeşlerimize korku verilmek için yapılmış bir şey bu.

Politika: Açıkça anlaşılıyor ki işveren sizi sendikaya üye olduğunuz için işten çıkartmış. Örgütlenme çalışması sekteye mi uğradı yoksa hali hazırda AVON'da sendikal faaliyet sürüyor mu?

Akın Gerçek: Evet tabi "içeride" sendika çalışması devam ediyor. Halen sendika üyesi olan çalışan arkadaşlarımız var. Çalışmalarına devam ediyorlar.

Emel Karadeniz: Biz "içeride" hızlıca her gün üye yapıyoruz. Aslında bu süreçte kapıda direniyoruz ama "içeride" mücadele daha da yoğun bir biçimde devam ediyor.

Çünkü işçiler hem kendi arkadaşlarının haksız yere işten atılmasına tepki duydukları hem de daha iyi koşullarda çalışmak istedikleri için, artık hak gasplarına dur demek için sendika üye olmaya devam ediyorlar. Şu an sendikal faaliyetten yana hiçbir sıkıntımız yok. Orada çoğunluğu elde etmiş durumdayız ve tüm hak taleplerimizi kabul ettirecek durumdayız. Şu an bir bekleyiş sürecindeyiz aynı zamanda. Patronun "hamlesini" bekliyoruz. Haklarımızı hem demokratik yollarla kullanmaya çalışıyor basın açıklaması yapıyoruz, yürüyüş yapıyoruz, fabrika önündeki fiili direnişimizi sürdürüyoruz, aynı zamanda mahkeme-hukuki süreci de başlattık. Yani tüm yolları deniyoruz. İçeride de dışarıda da elimiz güçlü. Bu anlamıyla da sıkıntımız yok.

Politika: Direniş öncesinde ve bugünkü çalışma koşullarınız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Eylem Görgü: Çalışma koşulları çok ağır. Çünkü ayakta çalışıyoruz geçen yıla kadar 15 saat ayakta çalışıyorduk bu yıl itibariyle 12 saate düşürüldü. Ayakta çalıştığımız için bel fıtığı, boyun fıtığı, boyunda düzleşme, varisler var çoğumuzda. Eşya kaldırıyoruz, ağır koliler kaldırdığımız için bel fıtığı özellikle çok yaygın ve bu işleri yapanlar büyük oranda kadın işçiler.

Akın Gerçek: Biz de aynı şekilde aynı bölümde çalışıyorduk Eylem arkadaşla. Erkek de olsak fark etmiyor ayakta çalışmak gerçekten ağır. AVON'un kadrolu işçileriyle aynı işi yapıyoruz, yapıyordum. Onların aldığı paralar bizim aldığımızın kat kat üstünde. Orada taşeron çalışanlarını köle gibi kullanıyorlar, istedikleri gibi yönetiyorlar, mesela personel kartlarını bize gösterip "kadroluyuz" diyorlar bize. İnsanın moralini bozuyor, çalışma şevki bırakmıyorlar.

Politika: Yani işçiler arası (eşit olması gerekirken) ayrıcalıklı bir ilişki oluşmuş taşeron- kadrolu ikiliği gibi?

Akın Gerçek: Yani maalesef evet, böyle yaşanıyor.

Politika: Bugün Kuruçeşme'de bir eylem gerçekleştirdiniz. Bu eylemin amacı ve Kuruçeşme'de yapılmasının nedeni neydi?

Akın Gerçek: Motivasyon gecesi düzenliyorlar bu mekanda. Yönetim yine kadrolu-taşeron ayrımı yaptı. Taşeron firma çalışanları ile kadroluları zaten hiçbir zaman bir araya getirmiyorlar. Oraya sadece yöneticileri ve kadroluları (kendileri ceplerinden de bir şey vermiyorlar) şirket götürüyor yiyip içip eğleniyorlar, fabrikadaki arkadaşlara ise bir iki dilim baklava limonata falan veriyorlar böylece tüm çalışanları motive etmeye çalışıyorlar!

Politika: Bu toplantıyı bir tür "ziyaret" etmek istediniz, Çevik Kuvvet önlem almıştı..

Eylem Görgü: Evet ziyaret etmek istedik! (Gülüyor)

Emel Karadeniz: Biz hem fabrika önünde hem genel merkez önünde, hem de eğlendikleri mekânlarda kısacası her yerde onların peşinde olduğumuzun mesajını vermek istedik. Yeri geldiğinde nefesleri kadar yakınlarında olduğumuzu bilsinler istedik. Orada 12 saat ayakta çalışırken evde ailelerimize vakit ayıramazken onların bizim ürettiğimiz emek ve değer sayesinde sefa içinde eğlenmesine sessiz kalamazdık. Gidip orada ifşa etmek istedik AVON Kozmetik'i. Sonuçta devletin kolluk güçleri de sermayeyi koruduğu için Kuruçeşme'de önümüze barikatlar kurdu. Ama bizler ona rağmen sesimizi duyurabildik. Rahatsız ve huzursuz oldular! Bunu bilmek de şimdilik bizim için yeterli çalışmalarımızı sürdüreceğiz her yerde AVON Kozmetik'in ikiyüzlülüğünü ifşa etmeye devam edeceğiz.

Politika: Muhakkak ki işçi sınıfının her noktada her bir direnişi toplumda bir karşılık bulabilmeli. Sözgelimi 1967 yılındaki KAVEL Direnişi; sadece direnen işçileri ve ailelerini harekete geçirmedi, komşu fabrikalardan ve semtlerden tutun da ülkenin geniş katmanlarından bu direnişe destek verilmişti. AVON ürünlerini aktif pazarlayan kadınlardan bir kısmının direnişinize destek için şirketle ilişiğini kestiği haberlerini aldık. Bu örnekten yola çıkarak toplumdan bir beklentiniz var mı? Destek içerikli daha başka neler gerçekleştirilebilir?

Akın Gerçek: Tüm Türkiye'ye ve dünyaya sesleniyoruz AVON ürünlerini kullanmasınlar, boykot etsinler. Kadınları sömürüyorlar, kadınların sırtından para kazanıyorlar, eziyorlar kadınları, kadınları hor görüyorlar! Hiçbir biçimde AVON ürünü kullanmasın insanlar. AVON'u protesto etsinler, direnişimize destek versinler.

Eylem Görgü: AVON, kadınlara güzellik vadediyor, aslında burada ikiyüzlü olduğunu gösteriyor. Çünkü güzelleştirme güçlendirme dediğiniz "içeride" başlayıp dışarıda biter. AVON içerideki işçi sömürüp dışarıdaki satıştaki kadınlar -ki o kadınlar da AVON'un işçisi- Avon'un pazarlamasını yapıyor, sonuçta AVON günbegün güçlenirken kadınlar güçsüzleşiyor. Kadınları örgütlü olmaya davet ediyoruz AVON kullanmasınlar bize en büyük destek bu olur. O zaman daha güçlü olacağız biz. Çünkü içeride de dışarıda da ezilen kadınlardır.

Politika: Uluslararası bir organizasyon olan AVON'a sözgelimi baskı oluşturmak

için imza kampanyası da düşünülebilir. Network pazarlama denilen satış ağında çalışan kadınlar da bu kampanyaya katılabilirler.

Eylem Görgü: Tabi bunlar yapılabilir öneriler.

Emel Karadeniz: Sosyal medya ekibimiz bu konu üzerinde çalışıyor.

Politika: Son olarak bu savaşım örneğiniz dâhil olmak üzere sendikal alandaki hedeflerinizden genel olarak bahsedebilir misiniz?

Emel Karadeniz: Biz DGD-SEN olarak salt ekonomik talepler üzerinden örgütlemiyoruz işçileri. Aynı zamanda çalışma koşulları ve işçinin sosyal hayattaki ilişkilerini de dönüştürmeye çalışıyoruz. Tüm o üretim ilişkisi süreçlerinin yanı sıra tüm o üzerlerindeki "ehliliklerini" atabilecekleri daha feminel donanıma sahip aynı zamanda toplumsal duyarlılığı daha yüksek, daha çevreci hatta hayvan haklarını savunabilecek kadar formasyona sahip olabilecek bir yığın eğitimsel faaliyet yürütüyoruz. Bu anlamıyla sadece iş eksenli değil hayatın tümünü örgütlemeye yönelik faaliyetler yürütüyoruz. Bu anlamda da iş (mücadele) zaferle sonuçlanmış olsa bile işçilerin sendikayla olan rabıtası devam etmek durumunda oluyor ve o söylediğimiz sonuç bizim açımızdan daha uzak bir sonuç olmuş oluyor. Biz işçileri tek bir direniş süreci için değil de topyekûn bir hayatı kapsayabilecek bir biçimde örgütlemeye çalışıyoruz. En azından ilke olarak bunu hedefliyoruz. Ama hayata ne kadar geçirebiliyoruz sonuçta gerçek ile arzulanan arasında fark olabiliyor.

Politika: Peki şu an işyerinde imza yetkisine sahip olacak bir sayısal oran yakaladınız mı?

Emel Karadeniz: Şöyle bir durum var DGD-SEN henüz 3 yıllık bir sendika. Bağımsız bir sendika aynı zamanda. Şu an ülke çapında %1'lik barajı aşıp aşmadığımızı Temmuz ayında yayımlanacak olacak istatistiklerden göreceğiz. Evet, şu anki durumumuzda bir netliğimiz yok, aştığımız oranda, aştığımız zaman toplu iş sözleşmemizi yapabiliyoruz. Ancak toplu olanı yapamasak da takım sözleşmeleri yapabiliyoruz. Aynı zamanda da işyerinde çoğunluğu elde etmemiz durumunda işveren bizi tanımak ve taleplerimizi yerine getirmek durumunda kalacak. Bu açıdan sendikal örgütlenmeyi çok önemsiyoruz. Tekrar etmek gerekirse sadece bir toplu iş sözleşmesi değil de, işçilerin topyekûn hayatını kapsayacak/dönüştürecek bir örgütlenme tarzını benimsiyoruz. İlke olarak da işçilerin iradesini ön plana çıkaran ve karar alım süreçlerinde işçilerle birlikte söz söyleyen onların önüne geçmeyen onların iradesini kesmeyen kararlar alıyoruz o süreçlerde birlikte karar uygulamaya çaba gösteriyoruz.

Politika: Size çok teşekkür ediyor mücadelenizde sonsuz başarılar diliyoruz.

Dev. Maden-Sen Kongresinde Somalı İşçilere Çirkin Saldırı

Soma'daki son gelişmeler üzerine Soma'dan bir grup maden işçisi adına Ali SÖĞÜT'ten bir mektup aldık:

13 Mayıs Soma katliamından sonra Soma'da sermaye, siyasal iktidar ve sarı sendika Maden-İş'e karşı büyük bir öfke ve kin oluştu. 1 ay boyunca çeşitli eylem, miting ve yürüyüşler gerçekleşti. Önce Çalışma Sosyal Güvenlik ardından MİGEM (Maden İşleri Genel Müdürlüğü) ocaktaki tüm faaliyetleri durdurdu. Gerekli bütün emniyet ve iş sağlığı önlemlerinin alınması için işverene ocakları teslim etti. Işıklar ve Ata Bacası ocaklarındaki önlemleri her ay denetleyerek iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin yeterli olmadığını öne sürerek açılmasına izin vermedi. Zaten işveren de bilerek bununla ilgili hiç bir çalışma yapmadı, çünkü işverenin bütün hesap ve mal varlığı dondurulduğu. İşveren, Maden-İş sendikasını arkasına alarak, 2.831 arkadaşımızı işten çıkarıp, önce işçileri işsiz bıraktı. Eğer isteseydi 2.831 kişiyle sıfırdan 6 ay içinde 2 ocak daha açılabilirdi ama bunu yapmadı çünkü işçileri işsiz bırakıp sokağa atarak hepimizin elini kolunu bağladı... Şu anda hiç bişey yapamıyoruz, bunun için "işten çıkarmalar oldu" deyip, Maden-İş'le beraber çeşitli eylem ve yürüyüşler yaptı, ancak bizler bunun gerçek olmadığını aslında işverenin bilerek işten çıkarıp işçileri çeşitli eylem ve yürüyüşlere sürüklediğini biliyorduk. Amaç tüm hesap ve mal varlığının üzerindeki tedbiri kaldırtması idi. Bu süreçte işçilerin sendikaya öfkesi büyüdü. Maden-İş den istifa edip DİSK'e bağlı Dev. Maden-Sen'e üye olmaya başladılar. Dev. Maden-Sen Genel Başkanı **Tayfun Görgün** yanında **Hacay Yılmaz**, **Ethem Akdoğan** (Halkevleri), **Muhammet** (SYKP) ocaklarda bizlerin yönlendirdiği işçi arkadaşları üye yapıyorlardı.

Bizler neredeyse bütün köylerde, mahallelerde, ilçelerde, ve bütün işyerlerinde işçi komitelerimizi ve konseyimizi kurduk. İşçilerin kendi sendikalarında nasıl söz ve karar sahibi olması gerektiğini kalıcı bir şekilde oluşturmaya çalıştık. Ayrıca birden ortaya çıkan bu istifaların bir öfke patlaması olduğunu bu öfke geçtikten sonra işverenin ve Maden-İş'in buna izin vermeyeceğini bu yüzden köylerde kasabalarda mahallelerde ilçelerde komite ve konseylerimizi oluşturduk. Komite ve konseydeki arkadaşlar hepsi fiilen çalışan maden işçisiydi. Gece gündüz demeden 1.800'e yakın işçi arkadaşımızı DİSK'e bağlı Dev. Maden-Sen'e üye yaptık. Bizler biliyorduk ki, hem işveren hem de Maden-iş boş durmaz, sessizliğin altında mutlaka bir patlama gelecek diyorduk. Biz işveren ve sarı sendikadan bir karşı vuruş beklerken karşımıza hiç beklemediğimiz bir zamanda ve şekilde bir şok yaşadık. 2.000'e yakın maden işçisi Dev. Maden-Sen'e üye olmaya istekli ve hazır beklerken, Dev. Maden-Sen başkanı **Tayfun Görgün, Hacay Yılmaz, Ethem Akdoğan** Sendika'nın Örgütlenme Dairesi'nden **Muhammet**, bütün ocaklarda ve bölgelerde kurduğumuz Maden İşçileri Meclisi'ni bahane ederek sendikaya üye olan işçilere, *"işveren sizi işten atar, hakkınızı alamazsınız"* diyerek Dev. Maden-Sen sayfasından istifa çağrıları gönderdi.

Oysa ki, tamamen demokratik bir şekilde işleyen bu meclisler gerçekte yüzlerce işçinin yeni bir sendikada birleşmesi ve yaralarımızın sarılması için faaliyet gösteriyordu. Başkan dahil sendikadan gelen yöneticiler ve personel işçileri sendikaya üye yapmaktansa işçi meclisleri aleyhine kulis yapmaya başladılar. Babalarından, yakınlarından, geçmiş Dev. Maden Sen'in maden işçilerinin haklarını nasıl cesurca savunduğunu dinlemiş işçi arkadaşlarımız tamamen şaşırmıştı. Dev. Maden-Sen sendikasının bu tutumunu sendikayı işçi arkadaşlarımıza öneren bizler arkadaşlarımıza ne söyleyeceğimizi şaşırdık.

Ağustos ayında İmbat Madencilik'de çalışan **Metin Keskin** arkadaşımız yine bir maden faciasında ölmüştü. Bizler Maden İşçileri Meclisi olarak arkadaşımızın cenazesine büyük bir katılım sağlanması ve bir daha başka ölümler olmaması gerektiğini söyleyerek, cenazeye katılımın yüksek olması gerektiğini meclis olarak bütün köy, kasaba, mahalle ve ilçelerde çalısmalar yapıyorduk ki, Tayfun Görgün'ün bizleri polise ihbar ettiğini öğrendik, *"onlar kızıl bayrak açacak cenazeyi karıştıracaklar", "onların sendikayla uzaktan yakından alakası yok onlar başka örgüt falan kuruyorlar"* deyip polisin ve işverenin organize ettiği 400 kişilik bir grup cenaze taziye evinde arkadaşlarımıza saldırdı, arkadaşlarımızdan biri kafa travması birisi belkemiği kırılması, birisi çeşitli darplar sonucu ağır yaralanmıştır.

Dev. Maden-Sen Tayfun Görgün, Hacay Yılmaz, Ethem Akdoğan'ın bizlere bunu niye yaptığını başlarda anlayamadık, üstelik Dev. Maden-Sen üyesi işçilere *''istifa edin etmezseniz işveren işten çıkarır"* diye sendikaya üye olanların istifa etmeleri için istifa mesajı göndermiştir.

Sendikaya Üye Yapılmamasının Nedeni, Kongre Hesapları...

Dev. Maden-Sen'in kongresinin yapılacağı Mart ayı öncesi Soma'ya gelen Tayfun Görgün, *''Arkadaşlar! 17 Mart'ta Genel Kurul yapıcam ve yeniden aday olup desteginizi bekliyorum"* dedi. Bizler de sendika yönetiminine "çalışan maden işçilerinden oluşan bir listeyle biz de adayız" dedik, o da, *''bunun olmayacağını"* ama çok istersek *"yönetime bir işçi arkadaşı alacağını"* söyledi. Biz de kabul etmedik. Sendika yönetiminin çelişkili davranışları yüzünden artık yönetime güvenmediğimizi söyledik. Cevap vermeden yöreden ayrıldı. Kongre sürecini yakından takip ediyorduk. 8 Mart'ta Yüksek Seçim Kuruluna müracat etmemiş, yani Mart ayında olmuyor kongre. Sonradan yolladığı mesajla kongrenin 28 Mart'ta toplanacağını söylemiş. 28 Mart'tan kısa bir süre önce, *"kongreyi yapamayacağını, ülkenin şartlarının buna uygun olmadığını"* söyleyince, biz de *"sen yapmıyorsan mahkemeye başvurup kayyum talep etmek istiyoruz"* deyince kongreyi bir şartla, *"yönetime aday olmaktan vaz geçmemiz şartıyla"* toplayacağını söyledi.

Ancak bu arada bizlerden gizli bir kongre hazırlığı içinde olduğunu öğrendik. 24 Nisan'da kongreyi yapacağını söyleyip, arkadaşlarıyla seçime hazırlanıyorlarmış. Soma gibi bir yerde her türlü riski göze alarak sendikaya üye olduğunu sanan 2.000 işçinin iradesini yönetime yansıtmadan bir Kongre yapmaya hazırlandığını duyunca kongreye katılacak delegelerin listesini istedik. Gördük ki sendikaya üye olmuş ama sonradan zorla istifa ettirilmiş 370 kişiden oluşan uyduruk bir listeyle seçime gidilecek. Ancak buna inanmadık Yüksek Seçim Kurulundan öğrendiğimize göre 470 kişilik başka bir liste var.

Soma'dan sendika üyesi arkadaşlarla Kongre günü Ankara'ya, Kongre salonuna gittiğimizde üye olmadığımız gerekçesi ile salona alınmadık. Kongrede gördük ki, Tayfun Görgün'ün amacı işçi sınıfı, emekçiler, ezilen işçiler değil kendi koltuğunu düşünüyor, işçi temsilcisi üzerinden kurduğu kirli ittifak SYKP, HALKEVLERİ, HDP gibi işçilerden yana tavır alması gereken örgütleri sendika entrikaları için kullandı.

Dev. Maden-Sen kongresinde işçileri kongreye almayan, onlara DARP ve ŞİDDET uygulayanlar gerçekte devrimci, solcu, sosyalist değil, bar pavyon badigardlarıdır! İçinde işçi bile olmayan bir kirli ittifaktır.

Aslında bilmiyorlar ki, o karşısındaki işçi sınıfı hem siyasi olarak, sermayeye karşı, sendika olarak zaten her baskı ve işten çıkarmalar ve tehditlere karşı oradalar işte. En büyük devrimci, solcu, sosyalist o işçi sınıfının kendisidir.

Sarı sendikacıların, DİSK'in, koltuğundan başka bir şey düşünmeyen sendika yöneticilerinin ve işverenlerin bütün engellemelerine rağmen, **Soma**'da birliğimiz bütün engelleri aşacak, aşımız, ekmeğimiz ve iş güvenliğimiz için giriştiğimiz mücadelemiz mutlaka başarıya ulaşacaktır.

Dünün Bugününe, Bugünün Yarınına SİNAN'lar YAŞIYOR !

❑ **Ferhat ÇELİK**

Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan, Sinan Cemgil...

TİP'te çıkan ayrışmalardan sonra , **Sinan**lar da **Mahir**ler, **İbrahim**ler, **Deniz**ler, **Hüseyin**ler ve **Yusuf**lar gibi partiden ayrılır ve yeni yollar aramaya başlar. Tarihsel zorunluluklardan dolayı daha sonra siyası yolları kesişir. İdeolojik olarak farklı duruşları olsa da, Sinanlar işçi sınıfı ve emekçi halklara karşı duydukları sorumluluk ve zorunluluktan, Denizler, Yusuflar ve Hüseyinlerle birlikte aynı yola baş koydu. Türkiye Halk Kurtuluş Ordusu - THKO'yu kurdular.

Takvimler 12 Mart 1971'i gösterdiğinde ise yoldaşlarıyla birlikte Nurhak Dağlarında kavgalarının ilk kurşunları sıkılmaya başlanmıştır. 22 yoldaş hem Denizleri kurtarmak için hem de para taşıyan bir arabanın soyulması için, bir grup **Sinan Cemgil** liderliğinde, diğeri ise **Tuncer Sümer** liderliğinde, iki gruba ayrılır. **Sinan Cemgil** komutasında, **Hacı Tonak, Mustafa Yalçıner, Alpaslan Özdoğan, Kadir Manga, Metin Yıldırımtürk, Metin Güngörmüş** ve **Ahmet Erdoğan** yoldaşları Denizleri, Hüseyinleri ve Yusufları hapisten kurtarmak için, Akçadağ-Kürecik Karahan gediğinde bulununan Amerikan tesislerini basacak ve rehin alınan Amerikan subaylar karşılığında Denizlerin serbest bırakılmaları istenecektir. Daha sonra yolda karşılaştıkları Adıyaman'ın Gölbaşı ilçesine bağlı İnekli Köyü çobanının onları ihbar etmesi yüzünden, köylüler ve jandarma tarafından pusuya düşürülerek çembere alınırlar. Ateş başlar ve 'teslim olun' bağırışmaları duyulmaya başlanır. Bunun üzerine **Sinan** *'Esas siz teslim olun. Sizi vurmak istemiyoruz'* diye cevap verir. **Ahmet Erdoğan** ve **Metin Güngörmüş** askeri tesisleri basmak için kullanılacak olan malzemeleri korumak için oradan uzaklaşır. Çok geçmeden, **Kadir Manga** göğsünden, **Alpaslan Özdoğan** iki üç kurşunla, **Sinan** da bacağı ve göğsünden yara aldıktan sonra orada can verirler. **Hacı Tonak** ve **Mustafa Yalçıner** de aldıkları yaralar yüzünden birşey yapamaz hale gelir ve orada yakalanırlar.

Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan Nurhak'ta 12 Mart 1971'de öldürülmelerinin arasından 45 sene geçti, ama onları her sene anar ve bize devrettikleri bayrağı 'oraya' taşıyacağımıza söz veririz. Halen yaşıyorlarmışcasına... Fiziken değil ama yarattıkları değerlerle, bilinçle ve tarihle. Geçen sayıda ***'Denizler, Yusuflar, Hüseyinler ölmedi! Yaşıyorlar!'*** dedik ve genç yaşlarında nasıl bir özveriyle yol aldıklarını yazmıştık. Ve o tespitlerimiz aynen Sinanlar için de, Kadirler için de, Alpaslanlar içinde geçerlidir. ONLAR da Nurhak'ta gösterdikleri kararlılıkla, Denizler gibi, nasıl bir bilinç içinde olduklarını göstermişlerdir.

ONLAR bir dönemin simgesidir. ONLAR'la tarihin yeni bir sayfası açılmış ve bugün yine Türkiye'den Kürdistan'a kadar köklerinin izi sürülebilir. ONLAR hakkında yüzlerce sayfa yazılıp çizilebilir. Çünkü ONLAR sadece politize olmuş gençler değildi. ONLAR baba, kardeş, evlat, dost, yoldaş, öğrenci vs. idiler. Bu yüzdendir ki bütün toplumsal ilişkileri kitaplaştırılabilinecek durumdadır. Biz de bugün boynumuzun borcu olan onların yarattıkları ilkerin hakkını verebilmek ve bugünkü ilerici devrimci gençliği geliştirip yükseltebilmek için üstümüze düşeni yerine getirebilmeliyiz. Geçen sayıda ONLAR'ın nasıl özveriyi, teoriyi ve pratiği harmanladığını, ve bugünün gençliğini işçi sınıfın savaş yolunda niçin yürümesinin gerekli olduğunun üzerinde durmuştuk. Şimdi ise, Sinanlardan bahsederken, onların bir de öğrencilik zamanına bakmak gerekir.

ONLAR üniversite öğrencisiyken entelektüel bir takım aktivistler değillerdi. Toplum ve işçi sınıfına dair ne varsa kendilerinde içselleştirmiş ve okudukları bilimi de işçi sınıfının bilimiyle geliştirmiş ve yorumlamışlardır, ve buna paralel olarak da enternasyonalist bir duruşla emperyalizme karşı durmuş ve ezilen ve sömürülen halklarla dayanışma sergilemişlerdir. Üniversite gençliği o zaman eğitimde ve yönetimde olan baskılara ve eşitsizliklere karşın demokratik ve toplumcu yaklaşımlar sergilerken ve bu yönde de eylem, miting, boykot ve işgallerde bulunmuşlardır. Öğrencilerin 'Milli Petrol Kampanyası'na katılımlarını örnek verebiliriz. Öğrenciler hem üniversitelerde sorunlarla ilgilenirken, diğer yandan da ülkenin genel toplumsal sorunlarından da geri durmayarak, aktif rol üstlenmişlerdir. Üniversite gençlik örgütlerinin 1965'te yaptıkları ilk eylem olan 'Milli Petrol Kampanyası'nda yayınladıkları bildirilerin nasıl bir bilimsellikle, sınıfsallıkla ve sorumlulukla topluma ilettiklerini görebiliriz. Başka bir örnek ise, ODTÜ öğrencilerinin köylülerle birlikte dayanışma içinde, köylüye hem bilinç hem de kendi haklarını savunma ve sahip çıkma öncülüğünü gerçekleştirmeleridir. Bütün bunlar olurken, şahıslarına dair boy gösteren ve gösterecek olan sonuçlara gözlerini kırpmadan katlanmış ve yürüdükleri yolda bu gibi sonuçların olağan olduklarını kabul ettiler. Bunlar sadece bütünün küçük bir parçasının örneğidir.

Bugün artık 60'lar ve 70'lerde değiliz, fakat o zaman sınıfsal, toplumsal ve ekonomik olan sorunlar, bugün farklı biçimlerde ve farklı şartlarda halen kendisini dayatmaktadır. Bugün o zamana göre eksikliklerimizin daha da bilincinde ve neler yapmamamız gerektiği konusunda daha farkındayız. Bu yüzden de bugün güncelliğini en açık şekilde koruyan, ***'Gençliğin yolu işçi sınıfının yoludur!'*** ve ***'Gençlik Sosyalizm, Sosyalizm Gelecektir'*** belgilerinin realitesini, gençliğe aktarmak ödevimizidir. Dememiz odur ki, o gün var olan bilinç ve sorumluluğu bugünki işçi, köylü ve öğrenci gençlere taşımak bizim önümüzde kendisini dayatmış bir görev olarak durmaktadır. **Denizlerin, Mahirlerin, İboların, Sinanların, Harunların** ve **Mazlumların** araladığı tarih sayfasını, yeni bir sayfayla aralayıp süreklilik içinde yenilenmesi için, gençliğe önayak olmalıyız.

Bu sefer de **Nazım**'ın öğüdünü tekrarlayalım:

"Ne ah edin ne ağlayın
Dünü bugüne
Bugünü yarına bağlayın..."

Politika Gazetesi'ni Oku, Okut! Abone Ol, Abone Bul!

Bankacılık Sektöründe Kriz

Yüzlerce şube kapatıldı, 1500'den fazla bankacı işsiz kaldı. Aralarından Yapı ve Kredi Bankası, Garanti Bankası, Akbank, Denizbank ve Finansbank'ın da yer aldığı özel bankalar son 9 ayda 179 şube kapattı. 1500'den fazla bankacı işsiz kaldı.

Yılbaşından bu yana en fazla şube kapatan banka HSBC oldu. İngiliz finans devi yeniden yapılanma kapsamında 57 şubesini kapattı ve şube sayısını 234'e indirdi. Banka, bu yılın ilk 5 ayında 50 şubesini kapatarak en hızlı küçülen banka oldu.

Yapı Kredi Bankası 30 şube kapattı

Ancak asıl dikkat çekici olan Türk finans devlerinin birbiri ardına şube kapatması oldu. Koç Grubu ile İtalyan Unicredit'in ortaklığındaki Yapı ve Kredi Bankası yılbaşından bu yana 15 şubesini kapattı. Bu kapatmaların ardından bankanın toplam şube sayısı 985'e geriledi. Eylül 2015'te 1015 şubeyle hizmet veren Yapı ve Kredi son 9 ay içinde 30 şubesini devre dışı bıraktı.

ING Bank Kaç Şube Kapattı?

Hollandalı ING Bank, bir taraftan ilginç reklam filmleriyle mevduat toplamaya çalışırken diğer taraftan da operasyonel anlamda dikkat çekmeden küçülmeye gidiyor. Eylül ayında 311 olan şube sayısı 283'e gerilemiş durumda. Yani banka son 9 ay içinde 28 şubede kepenk indirmiş.

Garanti...

Garanti Bankası da şube kapatma furyasından nasibini almış görünüyor. Eylül 2015'te 1007 şubeyle müşterilerine hizmet veren 'Yoncalar', Mayıs sonu itibarıyla 982 şubeye gerilemiş durumda. Çok uzun bir aradan sonra ilk kez şube kapatan banka işten çıkarma işlemlerinin tamamını yılın son çeyreğinde gerçekleştirdi.

Denizbank !

Şube kapatma liginde beşinci sırada Denizbank yer alıyor. Banka son 9 ay içinde 21 şube kapattı. Eylül 2015'te 715 olan şube sayısı Mayıs sonu itibarıyla 694'e gerileyen bankanın kaç kişiyi işten çıkardığı bilinmiyor. Rus finans devi Sberbank'ın iştirakı olan Denizbank, Türkiye ile Rusya arasında Kasım ayında patlak veren 'Uçak Krizi'nin ardından ciddi bir hükümet baskısına maruz kaldı ve ciddi sayılabilecek vergi cezalarına çarptırıldı.

Finansbank?

Yunanlıların Katarlılara sattığı Finansbank ise son 9 ayda 16 şube kapattı. Satış öncesi operasyonel açıdan verimli olmayan şubelerini tasfiye eden bankada şube kapatma süreci Aralık ayından sonra hız kazandı. Ocak-Mayıs döneminde 11 şubesini kapatan bankanın şube sayısı 631'e geriledi.

Akbank Kaç Şube Kapattı?

2015 yılında 89 şubesini kapatan Akbank, şube kapatmaya devam ediyor. Aralık 2015'te 902 şubesi bulunan Akbank, yılın ilk beş ayında 3 şube daha kapattı.

Arap Bankaları da Şube Kapatıyor

Öte yandan Körfez Bölgesi'nden Türk bankacılık sektörüne yatırım yapan Arap yatırımcıların da keyfi pek yerinde değil.

Katarlıların sahibi olduğu Alternatifbank son 9 ayda 6 şube kapatırken, bunlardan 5'ini bu yıl tasfiye etti. Bankanın şube sayısı mayıs sonu itibarıyla 54'e inmiş durumda.

Kuveytlilerin sahibi olduğu Burgan Bank'ta ilginç gelişmeler yaşanmış. Büyük bankaların personel çıkarmaya başladığı Eylül ayında 2 şube açan Burgan Bank, Eylül 2015'te 54 olan şube sayısını yılsonunda 56'ya çıkarmıştı. Ancak bankada işler beklendiği gibi gitmedi. Burgan Bank, yılbaşından bu yana 5 şubesini kapattı ve personeliyle yollarını ayırdı.

Kuveytli yatırımcıların yüzde 40 hissedarı olduğu Turkish Bank'ta da işler pek keyifli gitmiyor. Banka geçen yılın son çeyreğinde 4 şubesini kapattı.

Politika / Ekonomi Servisi

2.7 Milyon Kişi Kredi Borcunu Ödeyemiyor

Geçen Yıla Göre Artış Yüzde 33

Bireysel kredi kartı borcunun büyüklüğü geçen yılın nisan ayında 5,9 milyar lira iken bu yılın aynı ayında 7,4 milyar liraya ulaştı.

Türkiye'nin ilk çeyrek büyümesine en büyük katkıyı tüketim sağladı. Ancak vatandaş bankadan aldığı krediyle harcama yaptı. Ödenmesi gereken 18,1 milyar liralık kredi borcu ödenemediği ortaya çıktı. Kredi kartı borçları ise son bir yılda yüzde 25'ten fazla arttarken Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi'nin verilerine göre 2,7 milyon kişi banka borcunu ödeyemiyor.

Yeni Hayat gazetesinde yer alan habere göre, Nisan ayında bireysel kredi ve bireysel kredi kartı borcunu ödememiş hâlâ borcu devam eden kişi sayısı korkuttu. 2 milyon 660 bin 105 kişi bireysel kredi veya bireysel kredi kartı borcunu ödeyemedi. Bireysel kredi borcunu ödeyemeyen kişi sayısı 1 milyon 673 bin 618 olurken bireysel kredi kartı borcunu ödeyemeyen kişi sayısı ise 1 milyon 972 bin 758 olarak açıklandı.

Türkiye'nin 2016 yılı ilk çeyrek büyümesi tartışmalara neden olmuştu. En iyimser piyasa beklentilerini dahi geride bırakarak ilk çeyrekte gerçekleşen yüzde 4,8'lik büyümeyi ihracat ya da yatırımın aksine tüketim ve devlet harcamaları sırtladı. Büyümeye en büyük katkıyı sağlayan tüketim ise bankadan borçlanılarak finanse edildi. Son bir yılda tüketici kredilerinin büyüklüğü 22,4 milyar liradan fazla artarak 390,9 milyar liraya yükseldi. Vatandaşın ödeyemediği kredi borcu ise 4,2 milyar lira artarak 18,1 milyar liranın üzerine çıktı. Son bir yıllık süreçte tüketici kredilerinin büyüme hızı yüzde 6 olarak ortaya çıkarken ödenemeyen tüketici kredilerinin büyüme hızı yüzde 30 olarak hesaplandı.

Tüketici kredilerine ilişkin seçilmiş temel göstergeler	NİSAN 2015 (MİLYON TL)	NİSAN 2016 (MİLYON TL)	DEĞİŞİM (MİLYON TL)	DEĞİŞİM (YÜZDE)
Tüketici Kredileri – Konut	133.823,89	147.951,29	14.127	11
Tüketici Kredileri – Taşıt	6.434,87	6.358,33	-77	-1
Tüketici Kredileri – İhtiyaç	154.765,34	157.234,98	2.470	2
Bireysel Kredi Kartları	73.058,43	78.982,80	5.924	8
Toplam – Tüketici kredileri	368.429,20	390.862,05	22.433	6
Takipteki Tüketici Kredileri	8.058,25	10.740,57	2.682	33
Takipteki Taşıt Kredileri	221,15	205,32	-16	-7
Takipteki İhtiyaç Kredileri	7.203,37	9.852,89	2.650	37
Takipteki Bireysel Kredi Kartları	5.873,54	7.376,94	1.503	26
Toplam	13.931,80	18.117,51	4.186	30

Araba da Ev de Krediyle

Büyük küçük birçok ihtiyaç için banka kredisini tek çare görülüyor. Geçen yılın nisan ayındaki 154,8 milyar liralık ihtiyaç kredisi borcunun üstüne son bir senede 2 buçuk milyar lira daha eklendi. İhtiyaç kredilerinin büyüklüğü bu yılın nisan ayında 157,2 milyar liranın üstüne çıktı. Konut kredileri ise 148 milyar liraya ulaştı. Geçtiğimiz yıl 133,8 milyar lira büyüklüğe sahip olan konut kredileri 14,1 milyar lira arttı. Geçtiğimiz yılın Nisan ayında 6,4 milyar lira seviyelerinde gerçekleşen taşıt kredilerinin büyüklüğü bu yılın aynı ayında 77 milyon lira küçülerek 6,4 milyar liranın altına geriledi.

18,1 Milyar Liralık Borç Ödenemedi

Ödenemeyen kredi kartı borçları son bir yılda yüzde 25'ten fazla arttı. 9 milyar lira seviyelerinde kredi kartı borcu bulunan vatandaşların ödeyemediği bireysel kredi kartı borcunun büyüklüğü geçtiğimiz yılın nisan ayında 5,9 milyar lira iken bu yılın aynı ayında 7,4 milyar liraya ulaştı. Ödenemeyen tüketici kredileri ise geçen yılın nisan ayından bu yılın aynı ayına gelene dek 4,2 milyar lira artarak 13,9 milyar liradan 18,1 milyar liraya yükseldi. Bu göstergedeki artış oranı ise yüzde 30 olarak hesaplandı.

Politika / Ekonomi Servisi

Türkiye'de Tarım Politikala

❑ **Tufan ŞİŞLİ**

Tarım sektöründeki derin değişikliklerin başlangıç noktasının meşhur 24 Ocak 1980 Kararları ile başladığını söyleyebiliriz.

Burada tarım sektörü ile ilgili olarak alınan kararlar, kapitalist küreselleşme sürecine Türkiye'nin entegrasyonunu amaçlıyordu.

1997 yılında Türkiye'ye gelen Dünya Bankası heyetinin amacı, *"mevcut tarımsal destekleme programlarını değerlendirmek ve bunların nasıl iyileştirilebileceği konusunda önerilerde bulunmak"* olarak açıklanmıştı.

Heyetin hazırladığı rapora göre, *''Türkiye' de uygulanan destekleme politikaları mali açıdan pahallı ve ekonomik açıdan verimsizdir."*

Bunun üzerine Dünya Bankası önerilerini şöyle sıralamıştır:

- Tarım ürünleri fiyatları, dünya fiyatları düzeyine çekilmeli,

- Fiyat destekleri ya da sübvansiyonlar kaldırılarak Doğrudan Gelir Desteği (DGD) sistemine geçilmeli,

- Gübre ve kredi sübvansiyonlarına son verilmeli,

- Tarım satış ve kredi kooperatiflerinin imtiyazları kaldırılmalı,

- DGD sistemine geçilmesi nedeniyle devlete ait olma gerekçeleri ortadan kalkan ve geçersiz varlıklar haline gelen tarımsal KİT'ler özelleştirilmeli.

Bu öneriler aynen kabul edilmiştir.

9 Aralık 1999'da IMF'ye verilen ''iyi niyet mektubu" ile start verilmişti. IMF ye verilen iyi niyet mektubunda ve 2000 yılında Dünya Bankası'na verilen kalkınma politikası mektubunda olduğu gibi yer almıştır.

Tarımsal üretimde kendi kendine yeten bir ülke olan Türkiye'nin çöküş süreci böyle başlamıştır.

Tarımsal üretimini yaygın olarak küçük ve orta ölçekli çiftçilerle yapan Türkiye ve Meksika'ya aynı program dayatılmıştır.

2000 yılındaki Dünya Bankası raporu Türkiye deki aşırı tarım desteğinden bahsetmektedir. Bu yıla kadar milli gelirin % 8'i kadar pay alan tarımsal destekler aniden % 1'e gerilemiştir.

Oysa aynı yıllarda Avrupa ülkeleri, ABD ve Japonya tarımsal desteklerini artırıyorlardı.

Bu politikanın 1999-2002 arası sonuçları yine Dünya Bankası tarafından 9 Mart 2004 tarihinde '' *Türkiye'de Tarım Sektörü Destekleme Reformuna Bir Bakış"* raporunda açıklanmıştır.

Bu raporun içeriği özetle aşağıdaki gibidir:

- Tarım sübvansiyonları 6 milyar dolar azaltılmıştır.

- Sübvansiyonların GSMH'ye oranı % 3,2 den % 0,5'e düşürülmüştür.

- Tarımsal GSMH 27 milyar dolardan 22 milyar dolara gerilemiştir.

- Üretilen tarım ürünlerinin brüt değeri, reel olarak % 16 oranında azalmıştır.

- DGD (Doğrudan Gelir Desteği) çiftçilerin uğradığı net gelir kaybının ancak %35-45'ini karşılayabilmiştir.

- Tarım ürünleri fiyatları % 40 oranında düşmüştür.

- Çiftçi, 450 bin hektar alanı ekmekten vazgeçmiştir.

- Türkiye, OECD ülkeleri arasında en düşük destekleme oranlarına sahip ülke haline gelmiştir.

Ağır ekonomik baskılarda çıkış yolu arayan kitlelerin yeni "seçeneği" olan AKP hükümeti Tarım Politikasının esaslarını *"devletin fiyatlara müdahalesi yerine, fiyatların serbest piyasada oluşması; DGD sisteminin sürdürülmesi; tarımsal faaliyet gösteren KİT'lerin özelleştirilmesi ve devlet arazilerinin uygun koşullarla özel sektör işletmelere kullandırılması"* olarak belirledi. Kurulacak hükümetinin bir yıllık *"acil eylem planı"*nda *"IMF ile yapılan Stand-by anlaşmasına dayalı ekonomik programın temel çatısını bozmayacağını"* ilan etti.

2002 yılındaki seçimlerde aldığı % 34 oyla iktidar olan AKP, Dünya Bankası'nın politikasını yürütmüş ve sıkı bir şekilde uygulamıştır. 2008 yılına kadar yürütülen Tarım Reformu Uygulama Projesi (ARIP) bir yapısal dönüştürme programıdır. Bu program çerçevesinde tarımı destekleyen, girdi ve teknoloji sağlayan kurumlar özelleştirilmiş / tasfiye edilmiş; tarım birlikleri zayıflatılmış, işlevsizleştirilmiş ve tasfiye koşulları yaratılmıştır. Kısacası, çiftçilerin örgütleri ellerinden alınmış, desteksiz bırakılmıştır.

Havza Bazlı Destek Projesi

AKP 2010 yılından itibaren Havza Bazlı Üretim Destekleme Modeli'ne geçmiştir. Buna göre Türkiye 30 ayrı havzaya bölünmüştür. Bunun anlamı kayıtlı çiftçiye toprak büyüklüğü ölçüsünde destek verilmesiydi. Havza modeli ürün primlerine dayanıyor gibi görünse de, birim topraktaki verimliliği değil, beyan edilen ürün miktarını temel almaktadır. Dolayısıyla ***"büyük toprak sahibine büyük destek"*** anlayışı derinleşerek sürdürülmüştür.

Uygulanan tarım politikalarının AKP'nin ilk sekiz yılındaki etkileri büyük oldu

Tarımsal katma değerin gayrisafi yurtiçi hasıla (GSYH) içindeki payı % 11,9'dan, % 9,8'e düştü, tarımın istihdamdaki payı sürekli azalarak % 34,9'dan, % 24,6'ya geriledi.

Toplam tarım alanları dramatik şekilde azaldı. Bitkisel ürünlerin çoğunda üretim ya azaldı ya da hiç artmadı. (Nüfus artışının devam ettiğini hesaba katarsak, artmayan üretimin aslında gerileyen üretim olduğu gerçeği ortaya çıkar). Başta tütün ve pamuk olmak üzere endüstriyel ürünlerin; nohut, kuru fasulye ve mercimek gibi kuru baklagillerin; patates ve kuru soğan gibi yumru bitkilerin üretimleri geriledi. Bu dönemde nüfus 3 milyondan fazla artarken buğday üretimi yerinde saydı, arpa üretimi ise önemli ölçüde geriledi.

Hayvan varlığı 4 milyon baş geriye gitti

Kurbanlık koyunlar bile ithal edilmeye başlandı. Türkiye canlı hayvan üretiminde "ihracatçı" konumundan "ithal eden ülke" durumuna geldi. Hayvancılıkla ilgili 13 yıllık AKP iktidarının yanlış politikaları sonucunda, Türkiye 2011 yılında ilk kez kurban için canlı hayvan ithal etti. Şimdiye kadar 3 milyar dolarlık canlı hayvan ve karkas et ithal edilen Türkiye'de besiciler ve süt hayvancılığı yapanlar da büyük zarara uğradı. Zarar eden birçok işletme kapandı veya el değiştirdi. Kırsal kesimde geçimini hayvancılıkla sağlayan yurttaşların birçoğu ödeyemediği borçlarından dolayı hayvanlarını satmak zorunda kalırken, birçoğu büyük şehirlere göç etti.

1980'de 16,5 milyon olan büyükbaş hayvan sayısı 14 milyona düşerken, 50 milyon olan koyun sayısı 29 milyona, 16 milyon olan keçi sayısı 9 milyona düştü.

Tarım ürünleri ve hayvancılık dalında net ithalatçı konumuna gelindi. Sadece meyve ve sebze üretimindeki ihracatçı konumumuzu koruyabildik.

Türkiye'de tarımının uluslararası iş bölümünün gereklerine göre biçimlendirildiği açıkça ortaya çıkmaktadır. Uluslararası iş bölümü gelişmiş ülkelerin sermaye-teknoloji yoğun hububat-sanayi bitkileri üretiminde, azgelişmişlerin ise meyve-sebze gibi emek yoğun üretimde uzmanlaşmasını öngörmektedir.

AKP Hükümetleri azalttıkları destekleri bile vermedi

2006 yılında çıkarılan Tarım Kanunu'nun 21. maddesi hükmüne göre, her yıl tarımsal destekleme programları için bütçeden ayrılacak kaynak, gayrisafi millî hasılanın en az % 1'i düzeyinde olmak zorundadır. Ancak AKP hükümeti kendi çıkardığı yasa hükmüne uymamış; son dört yılda çiftçiye taahhüt ettiği kaynaktan yaklaşık 17 milyar lira kesinti yapmıştır.

2007-2010 yılları arasında eksik yapılan ödeme miktarı 16.800 milyon liradır.

Tarım Türkiye'nin en istikrarsız sektörü oldu

2000'li yılların başında IMF ve Dünya Bankası'nın Türkiye'ye dayattığı; AKP hükümeti tarafından da sıkı bir şekilde uygulanan tarım politikaları tarım sektöründe istikrarsızlığa yol açtı. 2003–2008 arasında tarımın büyüme hızı GSYH'deki büyüme hızının altında kaldı. Ekonominin genel olarak büyüdüğü 2003 ve 2007 yıllarında tarımda önemli küçülmeler yaşandı. 2007 tarımın % 7'lik bir üretim azalması yaşadığı yıl oldu. Bu yüksek oranlı küçülmenin ardından 2008'de % 4,6 ve 2009'da da % 3,7 oranında büyüdü. 2008 ve 2009 yıllarındaki büyümeler (yapılan sürekli revizyonlarla) tarım sektörünü 2006 yılı seviyesine ancak getirebildi. 2003–2009 arası AKP iktidarında

Tarlaya Ektim Soğan...

Kış aylarında kilosu 3 TL'ye kadar yükselen soğandan medet uman çiftçiler tarlalarına soğan ekti. Havaların ısınmasıyla yeni ürün pazara girince soğanın kilosu 20 kuruşun bile altına düştü. 20 kuruş maliyetleri karşılamıyor. Soğan yetiştiren çiftçilerin kilo başına maliyeti 35 - 40 kuruşu buluyor. İşçi ücretleri + tohum + gübre + elektrik + yakıt giderlerini bu fiyatlarla karşılamak olanaksız. Çiftçiler ürünü topraktan sökmedikleri için soğan çürüme tehlikesinde.

Hükümet sadece seyrediyor. Çiftçilerin yok oluşuna uzaktan bakıyor. Yok pahasına ürün alıp stoklayan tüccarlar tarlalardaki mahsül çürüyünce fiyatları yükseltecekler.

Piyasanın görünmez eli böyle işliyor. Çalışanlar kaybederken tüccarlar kazanıyor. Halk soğanı pahalı yemek zorunda kalıyor. Bir daha tarlasını ekemeyen köylüler maden ocaklarında çalışmaya mahkum ediliyor.

Politika / Ekonomi Servisi

arında Durum

tarım ancak % 1,4 büyüdü. Oysa bu dönemde ekonominin genelinde yıllık büyüme oranı % 4,3 olarak gerçekleşti.

2002–2009 yılları arasında toplam işlenen alan 2,6 milyon hektar, toplam tarım alanı ise 2,3 milyon hektar azaldı. Bu dönemde çiftçiler ülkemizin yüzölçümü bakımından ikinci büyük ili olan Ankara'nın yüzölçümü kadar alanı işlemekten vazgeçtiler (25 bin km^2 = 2,5 milyon hektar). AKP'nin yanlış tarım politikaları nedeniyle boş bırakılan tarım alanı büyüklüğü ise; ülkemizin Yalova, Kilis, Bartın, Düzce, Osmaniye, Zonguldak, Iğdır ve Kocaeli olmak üzere 8 ilinin toplam alanını geçmiştir. Toplam 20 bin km^2 = 2 milyon hektar.

AKP'nin küresel güçlerin talepleri doğrultusunda ısrarla sürdürdüğü tarım politikaları sonucu son 10 yılda tarım arazilerimiz 27 milyon dekar küçüldü. Çiftçinin kazanamadığı için artık ekmekten vazgeçtiği tarım arazisi Avrupa'nın merkezindeki Belçika'nın toplam yüzölçümüne yakın bir büyüklüktedir.

Çiftçi tarımdan uzaklaştı

Bu dönemde, tarımla uğraşan çiftçi sayısı hızla azaldı. 2002 yılında tarımdan geçimini sağlayan çiftçi sayısı 7,5 milyon iken, 2009 sonunda bu sayı 5,2 milyona geriledi. Başka bir deyişle AKP, uyguladığı üretim karşıtı politikalarla, 2 milyonu aşkın çiftçinin tarımdan kopmasına neden oldu.

2002 yılında tarım sektörünün toplam istihdamdaki payı % 34,9 iken bu oran 2009 sonunda % 24,6'ya düştü.

2002-2009 arasında toplam nüfus yaklaşık 3,3 milyon artmış buna karşılık, kırsal nüfus 6 milyon azalmıştır. 2002 yılında kırsal nüfus oranı % 34,2 iken bu oran 2009 sonunda % 24,5'e gerilemiştir.

Tohum İsrail'e havale edildi

2006 yılında alınan bir kararla devlet tohum üretiminden çekildi. Sonraki yıllarda alınan bir kararla da yerli tohum kullanımı yasaklandı.

1980'li yıllarda 80 milyon dolar olan tohum pazarı 400 milyon dolara yükseltilmiştir. Mısır, ayçiçeği, patates ve sebze üretiminde hibrit tohum payı % 99'dur.

Traktör satışları durdu

2004-2007 yılları arasında üretici, finansal kiralama yöntemiyle 40-50 bin lira borçlanarak, ilk yılı ödemesiz yeni traktör aldı. Eski traktörünü de 10 bin liraya sattı. Bu şekilde borcunu borçla döndürdü. Bir yıl nefes aldı. Ancak borçların ödeme zamanı geldiğinde, traktörler icra yoluyla elden çıkmaya başladı.

1998'de 50 bin dolayında gerçekleşen traktör satışları, kriz nedeniyle 2002'de 7 binlere kadar düşmüş; 2006'da 40 bine kadar yükselmişti. Ancak 2009'da kriz üretim ve satışları vurdu; traktör satışları 14 bine geriledi.

Küçük çiftçiler tasfiye ediliyor

TÜİK verilerine göre 2001'de 0–50 dekar arası işletmeler toplamın % 65'i oluştururken; bugün yarısı tasfiye olarak % 32'ye düşmüştür. Buna karşılık 500 dekar üzeri topraklı işletmelerin oranı % 1 iken % 6'ya yükselmiştir.

Ne Yapılmalı?

Tarımsal üretimde yeniden kendi kendine yetebilen bir ülke konumuna yükselebilmek için yapılacak ilk iş ilgili meslek odalarının çözüm önerilerini yaşama geçirmektir.

Neoliberal tarım politikalarına karşı ayrıntılı bir tarım politikası oluşturmak için üretici kooperatifleriyle meslek odalarının birlikte çalıştaylar yapmasının önü açılmalıdır.

Yerli tohum bankacılığı hareketi desteklenmelidir.

Kullanılmayan-ekilmeyen tarım arazilerini, üretken duruma getirecek çevre-ekoloji hareketi örgütlenmelerinin yaygınlaştırılması ve etkinleştirilmesi için çaba sarf edilmelidir.

Kent bostanları yaygınlaştırılmalı, gerilla tarım denilen ev-balkon-çatı bostanları desteklenmelidir.

Zincir marketlerin etkisini azaltacak-kıracak, üreticiden-tüketiciye kanalları açılmalıdır. Üretim ve tüketim kooperatiflerinin kurulması için yoğun emek sarfetmek gerekir.

Küçük ve orta ölçekli tarımsal üreticiler örgütlenerek hükümetler üzerinde baskı mekanizmaları kurmalıdır.

Fabrikalar tarlalar emeğin oluncaya kadar, halkları neo-liberalizmin yıkıcı etkilerinden koruyabilmek için bu gün yapılabilir olanları yaşama geçirmek zorundayız.

Bu günlerde yanında durmayana, halklar yarın da güvenmeyecektir.

Yararlanılan kaynaklar:

TÜİK, DPT, BÜMKO verileri ve Ziraat Odası yayınları

Çiftçilere Tarım Desteği Azalıyor

Tarım Makina ve Ekipman Alım Desteği Kesildi

AKP hükümetleri Bakanlar Kurulu kararlarını uygulamıyor. 18.01.2011 tarihli ve 201171409 sayılı Bakanlar Kurulu kapsamında çıkarılan, çiftçilere satın aldıkları ekipmanların % 50'sinin geri ödenmesine ilişkin hibe desteği yayınlanmadığından ötürü kaldırılmıştır. Sözkonusu tebliğ 43 farklı makina ve ekipmanda fatura bedeli üzerinden % 50 hibe desteği öngörüyordu. Bakanlığın kendi yaptığı araştırmada, bu desteğin getireceği faydalar uzun uzun anlatılmıştı. Şimdi bunların hepsinden geri dönülmüştür. Küçük işletmelerin makinalaşma sürecinin çok geri olduğu ülkemizde, bu kararın olumsuz etkileri kısa sürede görülecektir.

Yaygın Hayvansal Üretim Kredi Üst Limiti Düşürüldü

16 Aralık 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan *"Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerince Tarımsal Üretime Dair Düşük Faizli Yatırım ve İşletme Kredisi Kullanılmasına İlişkin Karar"* kapsamında; Yaygın hayvansal üretim kredilerinde 2015 yılında 500 bin lira olan kredi üst limiti 2016 yılı için 200 bin liraya, yaygın bitkisel üretim kredi üst limiti ise, 500 bin liradan 250 bin liraya düşürüldü.

Toprak Analiz Desteği Kaldırıldı

Geçen yıl gübre desteğinin ön şartı olarak uygulanan toprak analizine artık destek verilmeyecek. Halen toprak analizi yapmaya yetkili toplam 302 laboratuvar bulunmaktadır. Toprak analizi desteğinin kaldırılması ile bu alana yatırım yapmış olanlarla söz konusu laboratuvarlarda istihdam edilen -başta ziraat mühendisleri olmak üzere- çok sayıda kişi mağdur edilmiş olacaktır. Öte yandan toprak analizi desteğinin kaldırılması, kimyasal gübrelerin bilinçli kullanımını olumsuz yönde etkileyecektir.

Mazot ve Gübre Desteği Birleştirildi

Bu yıl gübre ve mazot desteği olarak, ürün grubu farkı gözetilmeksizin 11 TL/dekar olarak ödenecek. Bu birleştirme sonucunda, bazı ürünleri yetiştiren çiftçiler geçen yıla göre daha düşük destek alacaklar. Böylelikle kimyasal gübrede yapılan KDV indirimi de anlamsız hale gelecektir. Ürün gruplarının ekim alanları dikkate alındığında; hububat, yem bitkileri, baklagiller, yumru bitkiler, sebze ve özellikle de yağlı tohumlu bitkiler ile endüstri bitkileri için yapılan gübre ve mazot desteğinin azaldığı görülmektedir. Örneğin geçen yıl (toprak analizi desteğiyle birlikte) dekar başına 18 lira 65 kuruş destek alan yağlı tohum üreticileri, bu yıl yalnızca 11 lira destek alacaklar.

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Desteği Kısıtlandı

Tarımsal Yayım ve Danışmanlık hizmeti, bünyelerinde danışman istihdam eden üretici örgütleri ve ziraat odaları, tarımsal danışmanlık dernekleri/vakıfları, tarımsal danışmanlık şirketleri ve serbest tarım danışmanları tarafından verilmekteydi. 2016 yılı desteklemelerinde bu hizmeti verecekler ziraat odası ve üretici örgütleri olarak belirlenmiştir. Ayrıca istihdam edilecek olan tarım danışmanı sayısı da 8'den 2'ye; ücretler de yıllık 36 bin liradan 20 bin liraya düşürülmüştür.

Hayvancılıkta Sadece Sektörün Büyükleri Destek Alıyor

Hayvancılıkta büyük işletmeleri önceleyen, koruyan, kollayan destekleme sistemi devam ettirilmektedir. Hayvancılık destekleri doğrudan üreticilere ödenecek; ancak bu desteklerden yüzde 2 – 3 oranında kesinti yapılarak birliklere verilecek. Bu kararname ile, destekler birlikler aracılığıyla üreticiye ödenirken binde 2 olan kesinti oranı 10 kat veya daha fazla artırılmış olmaktadır. 2016 yılında da sözleşme yapmayan çiftçiye çiğ süt desteği verilmeyecek. En yaygın destek kalemi olan ve üreticiler için temel destek kabul edilen anaç hayvan desteği kaldırıldı. Bunun yerine buzağı desteği temel destek olarak uygulanacak. 5 Mayıs'ta yayımlanan Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar'dan 6 gün sonra 11 Mayıs 2016 Tarihli ve 29709 Sayılı Resmî Gazete'de ise *"Tarımsal Sulamaya İlişkin Elektrik Borcu Bulunan Çiftçilere Bu Borçları Ödeninceye Kadar 2016 Yılında Destekleme Ödemesi Yapılmamasına İlişkin Karar"* yayımlandı. Tarımsal desteklerinin düşüklüğü, girdi maliyetlerinin yüksekliği ve ürününü değerinde satamaması nedeniyle para kazanamayan çiftçi; ürününden elde ettiği geliri aldığı kredi borçlarına yatırmaktadır. 2015 yılında tarımsal transferler 10 milyar Lira dolayında gerçekleşirken; çiftçilerin bankalara olan borcu 60 milyar Liraya yükselmiştir. Yani tarımsal destekleme ödemeleri, çiftçinin kullandığı banka kredisinin altıda biri kadardır.

Çiftçiler İcralık

Çiftçilerin yaşadığı finansman sorununu banka kredilerine başvurarak çözmeye çalışması, bir yandan kredi oranını yükseltmekte; öte yandan ürettiğinden beklediği geliri sağlayamayan çiftçiler kredi borçlarını ödemekte zorlanmaktadırlar. Özellikle yabancı sermeyeli bankaların, borçlarını ödeyemeyen çiftçilerin topraklarına el koyarak, icra yoluyla satışa çıkarması, krizi derinleştirmektedir.

Politika / Ekonomi Servisi

Gezi Heyulası Burjuvazinin Korkusu Olmaya Devam Ediyor

❑ **Yusuf KÖSE**

Bugün GEZİ'nin (2013 Haziran Ayaklanması) 3. Yıldönümü. Gezi, Türkiye ve Kuzey Kürdistan işçi sınıfı ve emekçilerin tarihinde, hep yükseklerde tutularak taşınacak bir isyan bayrağı olacaktır.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri tarihe bir not düşmüşlerdir. Politik özgürlüklerin baskı altına alınması, yok edilmesine karşı sessiz kalınmayacaktır. Kutuplaştırılmaya, islamlaştırılmaya, demokratik hak ve özgürlüklerin yok edilmesi karşısında sessiz kalınmayacaktır. Gezi'nin tarihe düştüğü not budur.

GEZİ, kendiliğindenci bir hareketti. Önceden örgütlenen ve belli bir taktik mücadele etrafında yönlendirilen bir kitle hareketi değildi. Faşist AKP hükümetinin politik özgürlükleri yok etmesine karşı kendiliğinden bir patlamaydı.

GEZİ'nin bileşenleri, işçi sınıfı, öğrenci gençlik ve küçük burjuvaziydi. Özellikle, yaşamın islamlaştırılmasına karşı çıkan küçük burjuva diyebileceğimiz kesimlerde bu mücadele içinde kısmen yer aldı, destek verdi. Ne var ki, devletin şiddeti artınca, bu kesim GEZİ direnişini geri çekmenin yollarını da aradı. GEZİ'yi pasifleştirici bir rol da oynadı. **GEZİ'nin asıl motor gücü; işçi-öğrenci gençlik ve varoşlarda yaşayan işçi (ve işsiz) sınıfıydı.** [1] Bu ayaklanmada büyük fabrikalarda çalışan sanayi proletaryası güçlü bir şekilde yer almadı, alamadı. Başka nedenlerin yanında esas olarak sendika ağaları bunun önünde engel olmasından kaynaklandı.

Bazı kesimlerce Gezi'nin sınıfsal yapısı, işçi sınıfı yapısından koparılıp, küçük burjuvazinin en üst kesimi ile "alt orta ve orta burjuvazi" şeklinde değerlendirilmektedir. "Beyaz yakalı" dedikleri ücretli işçileri işçi sınıfı kategorisinden çıkaran bu kesimler, işçi sınıfı tanımlamasını da yanlış ele alıyorlar. İşçi sınıfını salt "mavi yakalı" olarak değerlendiriyorlar. Oysa, günümüzde hizmet sektöründe çalışanların ezici çoğunluğu işçi sınıf kapsamı içindedir. Bunlar ücretli işçilerdir. Şu rahatlıkla söylenebilir: GEZİ şehitlerinin sınıfsal kimliği, bu kitle ayaklanmasının sınıfsal yapısının ne olduğunu da tartışmasız olarak ortaya koyar.

GEZİ'nin felsefesi, Taksim'de kurulan "TAKSİM KOMÜNÜ"nde de kendi ortaya koymuştu. Burada anti-kapitalist ve komünsel bir yaşamın felsefesi ve onun pratiği yaşanmıştı. Bu, Haziran Ayaklanması'na katılan ve onun motor gücü olan kesimin yaşam anlayışıydı. Dayanışma, birlik ve mücadeleydi. Birlik; anti-faşist kesimlerin ortaklaşabileceği ve ortak bir yaşamın yeşertilebileceğiydi.

Bugün, islamcı faşist diktatörlüğün vahşice saldırılarına karşı, direnişler sürüyorsa, susmayan işçiler ve emekçiler varsa, bu GEZİ'nin mirasıdır.

Gezi'de, Vatan Partisi (O zamanın İP'i) gibi faşist-ırkçı kesimlerle beraber CHP'yi destekleyen orta kesimlerin kısmen yer almasına karşın, bunlar belirleyici olmaktan uzaktı. Bunlar, salt anti-AKP karşıtı ve GEZİ'nin atmosferinden faydalanarak Kürt düşmanlığı politikasını direnişin içine sokmaktı ve GEZİ'nin devrimci dinamiğini deforme etmek isteyen ırkçı-şoven ve pasifist kesimlerdi. Ayaklanma içinde yer alan kitle, bütün halkların kardeşliği temelinde "ötekileştirmeye" ve "kutuplaştırılmaya" karşı duruş sergiledi.

Gezi Ayaklanması'nın en önemli yanı; hiç kuşkusuz sınıfsal kutuplaştırmalar hariç, alt kimlikleri öne çıkaran kutuplaştırmaların karşısında duruş sergiledi. Kürt-Türk düşmanlığının karşısındaydı. LGBT ve ötekileştirmenin karşısında yerini aldı. Özellikle toplumun önemli bir kesimi bu direnişle beraber LGBT'li bireylere yaklaşımı olumlu yönde değişti. İktidarın dinsel, etnik, mezhepsel ve cinsiyetçi vb. kutuplaştırmasına karşı bir duruş sergilendi. Gezi, demokrat olan her anlayışı içinde barındırdı. En göze çarpanı, "Anti-kapitalist Müslümanların" eylemlerde yer alması ve GEZİ'nin bunları kucaklamasıdır.

Baştan da vurguladığım gibi; islamlaştırmaya, kutuplaştırmaya, ötekileştirmeye ve demokratik hak ve özgürlüklerin gasp edilmesine karşı bir baş kaldırıydı GEZİ.

Gezi, hedefi, politik özgürlüklerin yok edilmesine tepki olmasına karşın, bu hedefine ulaşamadı. GEZİ'den sonra burjuvazi daha yoğun bir şekilde saldırdı. O günden sonra kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerinden ciddi bir gerileme oldu. Buna karşın, siyasal bilinç düzeyi yükseldi. Bugün bu dışa karşı ciddi bir tepki olarak yansımaması, ağır baskı koşullarından kaynaklıdır. Bunun uzun bir sessizlik sürecini kapsamayacağının ekonomik-siyasal olguları da mevcuttur.

Kendiliğinden bir kitle hareketini hedefine ulaşması oldukça zordur. Ancak, GEZİ politik bir toplumsal eylem olarak, Türkiye ve Kürdistan Halklarının belleğinde her zaman anılacak olumlu bir yer bıraktı. Sistemin baskıları karşısında direniş sergilenebileceğini herkese gösterdi. Faşist yıldırma ve sindirme politikalarına karşı sokakların zapt edilebileceğini gösterdi. Milyonları korkutanların korkutulabileceği ve bunların güçlü bir direnişle yıkılabileceğini de gösterdi. GEZİ, kitlelerin, devletin kolluk güçlerinin vahşice saldırılarına karşı, sokak savaşları verebileceğini gösterdi.

GEZİ'nin başarısızlığı, komünistlerin işçi sınıfı içinde örgütsüzlüğünden kaynaklandı. İşçi sınıfı içindeki sabırlı ve azimli örgütlenme mücadelesi, başarının olmazsa olmazlarındandır. Gezi isyanı sırasında eğer büyük fabrikalarda şalterler indirilebilseydi, sonuç daha farklı olabilirdi. Sınıftan kopuk mücadele ve örgütlenme biçimlerinin, burjuvazinin saldırıları karşısında başarı şansı olamaz. Sınıfın yön vermediği ve sınıfla bağı olmayan bir direnişin ve de mücadelenin başarı şansı yoktur.

Evet, GEZİ tekrar etmez, ama yenilenebilir. Daha güçlü, daha örgütlü bir şekilde ve bir başka adla yeniden gelmesi için çok nedenler vardır. Tarih, bu tür sosyal olaylara sıkça tanıklık etmiştir. Ve özellikle de "baldırı çıplak" olarak küçümsenen işçi sınıfı, örgütlü bir güç olarak sokaklara döküldüğünde, tarihi ilerletmenin ve değiştirmenin kaçınılmaz olduğu da bir gerçektir. Bunu, komünist bilinçle donanmış bir parti etrafında örgütlenmiş işçi sınıfı başarabilir.

---

[1] *Bkz. Haziran Ayaklanması sürecinde günü gününe yazılmış değerlendirmeler. Yusuf Köse Blog, gezidiren.blog.spot.de*

"Bitireceğiz" Diyenler Bitmiştir

❑ Ahmet ÇAVLI

1970'ler gerçeğinden günümüze dek bir umut ışığı olarak ezilen tüm toplumsal kesimlerin bağrında yetişen KÖH gerçeği umut özgürlük eşitlik, demokrasi, sosyalizm arayışçıları için karanlığı aydınlatan bir meşale, bir ışık demeti, ısının, ışığın, sevginin, sevdanın, özgürlüğün, zaferin, kardeşliğin bir güne bakan gibi doğuşuydu. Yani diğer bir deyişle Mezopotamyalı halklar için KÖH süveydaydı (ruhsal enerji). Ama bilmukabil karşıt güçler için de KÖH başından beri ezilmesi, yok edilmesi gerekendi. O yüzden adı geçen bu 'baldırı çıplakların' hakkından gecikmeksizin gelinmeliydi. Yılan büyümeden başı ezilmeliydi. İlk bakışta bir avuç eşkıya olarak önemsenmedi ne olsa 90 yıllık geçmişi olan güçlü Türkiye Cumhuriyeti devleti geçen tarih boyunca boy veren her hareket parti yok edilmeliydi. TKP MK Üyeleri 1921 yılında Karadeniz'de boğdurularak öldürüldü, Denizler idam edildi, Mahirler katledildi, İbolar işkencede öldürüldü, 12 Eylül sonrası yüzlerce devrimci işkencede, idamda katledildi, 17.000 faili meçhul cinayete 90'lı yıllarda imza atıldı. Ses veren, kendilerine göre her eşkıyanın, şakinin, isyancının hakkından gelmesini iyi bilirlerdi. Sonra o bir avuç eşkıya denilenler, bütün bu birikimlerin sonucunda gerilla ordusuna dönüşünce bu defa da azılı terörist, bölücü, hain olarak damgalandılar. 96 yıldır neyi çözdüler, neyi bitirdiler. Direniş misliyle karşılarında duruyor ve uykularını kaçırıyor, rüyalarına giriyor. Mustafa Suphi'lerin mücadelesi her alanda sürüyor.

'Kök Kazıma' Meselesi

1980'lerden bu yana da her iktidarın ısrarla kökünü kazmaktan bahsettiği şer odakları olduk. Bu geçen otuz altı yıllık süreç içerisinde Türkiye toplumu onlarca hükümet deneyimini yaşadı. Tüm bu hükümetlerin papağanlar gibi zikrettikleri temel şey 'KÖH denilen belalı gücünü kökünü kurutmak' teranesiydi. Yani uzun lafın kısası biz hep kökü kazınması gerekenler olduk bu ülkede. Bu ezberi bozmak isteyen bazı istisnalar olsa da işbaşına gelen her bakan, başbakan, cumhurbaşkanı ve paşa birer amentü gibi durmadan kök kazımaktan bahsettiler. Onların tümü zaten bu iş için ilgili merciler tarafından vazifelendirilmişlerdir. Çünkü bu bir devlet politikasıydı. Yani bu tarihten bu yana Türkiye toplumunun tanıdığı hükümetlerinin temel varlık nedenleri KÖH denilen belayı bertaraf etmekti. Göstermelik seçimlere, anayasalara kanmamak lazım. Gelişen tüm iktidarlar savaş hükümetleri olarak hem çok iyi bilinen hem de oldukça gizli olan odaklarca resmen iş başına getirilmiş hükümetlerdir. Siyah, beyaz yeşil patentli olmaları bu gerçeği değiştirmez. Onlar hegemonik güçlerce iş başına getirildiler, hepsi de darbecidirler, hepsi de faşisttir. Çünkü sistemin kimyası böyle kurgulanmıştır. Egemen güçlerin çıkarlarını kollayan bu sistem maalesef ne Kürt ne de Türk halkının çıkarlarına hizmet etmiyor. Esprisi imha inkar asimilasyon ve soykırımdır. Halkların birlikteliği, kardeşliği, farklılıkların kabulü, temel hak ve özgürlüklerin tanınması, evrensel hukuk, demokrasi, insan hakları, bu hükümetlerin fıtratında yoktu olması da mümkün değildir. Onlar ulus devletçi ideolojinin savunucuları, dış güçlerin masalarında kurgulanmış olan 'Kürt Kapanı' denilen oyunun figüranları Türkün de Kürdün de asıl düşmanlarıdırlar.

Şimdi burada gelmiş geçmiş adı geçen tüm bu iktidarları tek tek yorumlamaktan öte genel bir değerlendirme yapmakla yetinelim. Bu uğursuz gidişatın kazananı kaybedeni kim oldu, kimler tarihin çöp sepetinde yerlerini aldılar sorularının yanıtlarını vermekle yazımıza devam edelim. Maalesef bu uğursuz gidişatın halklarımıza kazandırdığı bir şey yok. Adı üstünde 'bir tezgah, soykırım çarkı, böl parçala yönet, darbe mekaniği' denilen olgunun halklarımıza yaşatacağı acıdır, yıkımdır, ölümdür, yoksulluktur, ekonomisiz bırakılmadır, göçtür, talandır. Bu sistem halkların barışına, özgürlüğüne, eşitliğine hizmet etmez. Aksine şayet bu olguların gelişme imkanı varsa bile gelişen umudu ışığı yok etmek için elinden geleni ardına koymayan bir sistemdir. Bu amaçla gelişen iktidarların geçmişine bakıldığında hiçbirisinin kazandığına tanık olmadık. Hepsinin sonu hüsran oldu. Hepsi büyük sözler, vaatler verdiler halklara. Her biri iktidara gelirken faşist ırkçı rüzgârlar estirdiler. Bitireceğiz, köklerini kazıyacağız yeminini içmeyen paşa, cumhurbaşkanı kalmadı bu ülkede. Geriye dönüp baktığımızda bu iktidarların hazin hikâyelerinden öte bir şey göremiyoruz. Hepsi tarihin lanetle anacağı kirlilikte vahşilikte işler yaptılar. Kimisi üç bin beş yüz köy boşaltmakta nam saldı, Sur'u, Cizre'yi, Nusaybin'i, Şırnak, Yüksekova'yı yıktı yaktılar tarihini yokettiler, kimisi tarihin en korkunç işkence yöntemlerini denedi, kimisi dinin en büyük istismarcısı kesilerek kitleleri avlama hinliğini yaptı ama sonuç değişmedi. Hitler, Mussolini kılıklısı olan da çıktı Mehmet Tunç'lar, Seve Demir'ler gibi insanları diri diri yakmakla kazanacağını sandı. Netice de bu anlı şanlı faşist kliklerin hepsi yok oldu, çoğunun ipi çekildi. Şimdi onların tümü tarihin çöp sepetinde! Ayakta kalma şerefini, hünerini, onurunu paylaşan ise Kürt Özgürlük Hareketi oldu. Zaman içerisinde haklılığı ile tüm bu şer odaklarını devirmeyi başardı. Sisteme zararlı iki hareket vardı: Kürt, Türk, Türkiye işçi sınıfının öncü politik örgütü TKP ve bütün deneylerden sonra Kürt halkının ulusal uyanışı sonucu kurulan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncü partisi PKK.

Egemen sınıf TKP'yi içten likidatörler tarafından bertaraf etmeye çalıştı. TKP bölgenin en güçlü partilerinden biriydi, işçi sınıfı içindeki örgütlenmesi, kadın hareketi içindeki yeri, gençlik hareketi içindeki konumu, muazzam basın ve yayın ağı burjuvaziyi korkutmuştu, ajanlar hareketi geçtiler ve yıkmayı başardıklarını zannettiler. Ancak, TKP, Türkiye'de işçi sınıfı var oldukça yok edilemeyecek bir gerçekti. Ve bugün Kemalist politikaların etkisinden kurtulmuş, öz eleştirisini ortaya koymuş olarak, Mustafa Suphi ve Bilen yoldaşların, Bolşevik, Kominternci çizgisinde Marksist-Leninist ilkeler temelinde toparlanarak mücadelesini sürdürüyor. Likidatörlerin hevesleri kursaklarında kaldı. Bitiremediler... PKK de bugün bölgede Kürt halkı dikkate alınmadan hiç bir sorunun çözülemeyeceği ve Türkiye demokratikleşecekse bunun yolunun Kürt ulusal sorunun çözülerek olacağı etkisini fiilen yaratmış bir mücadele örgütüdür. PKK, Amed direnişiyle yenilmez olduğunu gösterdi. TKP'nin Federatif Sosyalist Türkiye Cumhuriyeti amacı ile PKK'nin Demokratik Özerk Kürdistan amacı, çok uluslu federatif bir Türkiye hedefinin birbirini dışlamayan kanallarıdır. Çünkü Kürt Ulusal Sorunu, kapitalist ulus devlet doktrininin bir sonucudur, emperyalist stratejilerin eseridir. Dolayısıyla Ulusal Sorun aynı zamanda sınıfsal bir sorundur ve bu nedenle sınıf mücadelesinin bir alanıdır. Sosyalizm, işçi sınıfının öncülüğünde, emek sömürüsünü ortadan kaldıracağı gibi, kapitalizmin ürettiği din, mezhep, ırk ve ulus ayrımlarını da ortadan kaldıracaktır. Ulusal Sorunun tam anlamıyla çözümü Sosyalizm'de mümkündür.

Devrik paşa ve iktidarların deneyimlerinden ders çıkartmayı bilmeyen günümüz iktidar partisi AKP geçmiş faşist tarihin zirvesi olarak geliştirdiği 'Siyah, Beyaz, Yeşil' Türk sentezine dayanarak fırtınalar estirmeye çalışıyor. Yıllar önce KÖH lideri, Bülent Ecevit iktidarı için' rüzgarımızla gelen havamızla gider' tespitinde bulunmuştu. Malum hatırlarsanız bu iktidar 15 Şubat Komplosunun ardından işbaşına getirtilmişti. İktidara nasıl getirildiğini daha çözemeyen Bülen Ecevit'in sahneden indirilmesinin hazin sonunu hatırlamayan yok gibidir. Uzun sözün kısası, şimdilerde R.T Erdoğan'ın emir eri olan Binali Yıldırım denen zat da 'KÖH'nin kökünü kazıma' naralarını atmaktan kendisini alamıyor.Her iktidara gelen hükümet ilk önce KÖH'ü bitireceğini deklare ederek işe başlıyorlar. Özal, Demirel, Erbakan, Çiller, Türkeş, Ecevit, Bahçeli, Davutoğlu... , gelen herkes diz çöktüreceğim diyerek işe başlar başlamaz, yaprak dökümü gibi döküldüklerini halklarımız görüyorlar, ordunun paşaları da, Kandil'i bombalamakla işe başlayıp, bitirdik az kaldı bitiyorlar, naralarıyla uçakları kaldırıp boş yerleri bombalıyorlar, yüzbinlerce kez Kandil bombalanmış… netice sıfır. Lenin'in çok meşhur sözü vardır, "görmek ve duymak istemeyenler en büyük sağırlar ve körlerdir" der. Halklarımız bu yalanları görmelidirler.

Demezler mi adama "be hey gafil senden önce niceleri bu naraları attılar da ne değişti?" Senden daha güçlü, boylu poslu, işin ustası adamlar-kadınlar gördük bir bir... Sen ki atanmış Başbakansın, ötekinin başarısızlığı üzerine kurulansın, sen ki sözüm ona dava arkadaşım dediğin kişinin koltuğuna meşru olmayan yollarla getirtilensin. Sen bir kuklasın kanlı faşist "Başkanının" elinde. Sana mı kalmış kökümüzü kurutmak. Senin haddine midir boyundan büyük laflar etmek. Anladık sen uzak tarihten habersizsin peki ya yakın tarihsel tecrübelerinden de mi hiç nasiplenmedin. Sana demezler mi ey gafil daha yolun başında etme bu sözleri. Bak bu sözü eden hangi iktidardan geriye bir eser kalmış. Bu sözü sarf eden kendi ipini kendi elleriyle çekmiş oluyor bu ülkede. Demezler mi sana neye dayanarak hiç de sana yakışmayan boyundan büyük sözler ediyorsun. Ülkeyi sürüklediğiniz kaos, yoksulluk, işsizlik, maddi manevi çöküşten mi zevk alıyorsun. Yoksa her gün ölen onlarca vatan evladının yarattığı derin acılara mı bel bağlıyorsun. Toplumun bağrında gelmiş geçmiş iktidarların toplamından daha büyük krizler yaralar, travmalar yaratmış olan AKP iktidarı ile nereye varacağını sanıyor Binali Yıldırım?

Biz peşinen söyleyelim; sonu devrik Davutoğlu'ndan hiç de farklı olmayacak. Hatta ondan daha beter düşecek. Onun yazgısında bunlar var. Geçmişi tekrarının yolaçacağı sonuç nettir. Çünkü devrik iktidarların yolundan yürüyenlerin varacağı son en nihayetinde tarihin çöp sepetine düşmektir. Faşizme karşı çıkmanın, yenmenin, şimdiki diktatörlüğü yıkmanın savaşsız sömürüsüz demokratik bir Türkiye, özerk Kürdistan kurmanın tek ilacı, hızlı bir şekilde eğitimden geçmek, öncü kadroları yaratmak, harekete geçirmek, yeniden örgütlenmek, sokak, mahalle, ilçe, kent, bölge, ülke Demokratik Halk Meclisleri'ni bir an önce hayata geçirmekten geçiyor.

"Değerli Yalnızlıktan" Stratejik Zorunluluklara:

Türkiye'nin Zikzaklı Ortadoğu Politikalarının Arka Planı Üzerine

❑ **Murat ÇAKIR**

Türkiye'nin dış politikasını yakından izleyenler, köşe taşları "stratejik derinlik", "sıfır sorun politikası", "değerli yalnızlık" ve nihâyetinde "hasar sınırlama" olarak nitelendirilebilecek dış politika sürecinin fiyasko ile sonuçlandığı konusunda hemfikirler. Kimi liberal ve sol-liberal kesimler ile –bilhassa Suriye'deki son gelişmeler çerçevesinde– Kürt milliyetçileri ise, AKP'den "kurtulma" ümitlerini, rejimin ihtilaflı olma görüntüsünü verdiği ABD ve AB emperyalizmlerine bağlamış durumdalar. Sanki emperyalizmin kucağında temel bir değişim olacakmış gibi.

Liberal lafazanlıkları ve küçük burjuva safsatasını bir yana bırakalım. "Büyük Ortadoğu Projesi" çerçevesinde başlatılan, hatta projenin "Eş başkanlığını" hedefleyen iddialı Türk dış politikasının zikzaklı bir süreç sonunda fiyasko ile sonuçlandığına ve AKP rejiminin 2013 ortasından bu yana genellikle reaktif, ama temelde oluşan iktisadî ve siyasî hasarı sınırlamayı hedefleyen bir trende oturduğu görüşüne biz de katılıyoruz. Bu tespitin arka planını analitik bir bakış açısıyla irdelemek, AKP rejiminin dış politik serüveninin bundan sonra nasıl bir yön izleyeceğini ve olası sonuçlarını tahmin edebilmek için yardımcı olacaktır.

Ancak bunu yapmadan önce kimi devrimci ve sosyalist kesim arasında da sorgulanmadan kabul gören bir görüşü efsaneler diyarına göndermek gerekiyor. Sadece AKP hükümetleri dönemine bakışı temel alan bu görüşü, *"Türk dış politikasını, farklı sermaye temsilcilerinin oluşturduğu bir koalisyon olarak kurulan, ama şimdi 'tek lider' yönetimindeki AKP gibi bir siyasî formasyon belirliyor"* tespitiyle özetleyebiliriz. ***Birincisi:*** bu tespit yanlıştır. ***İkincisi:*** bu tespitten yapılan, *"AKP'ye karşı CHP ve devletteki diğer laik güçlerle ittifaka girmek gereklidir"* çıkarsaması da yanlıştır. Sadece AKP ve CHP parti programlarının dış politika bölümlerinin bir karşılaştırması dahi, her iki formasyonun da aynı dış politik hedefleri güttüklerini, yani sermaye çıkarlarını kollayan bir politika hedeflediklerini kanıtlamaktadır.

Dış Politik Yönelimin Temel AKP Öncesinde Atılmıştır

Günümüzde "Yeni Osmanlıcılık" olarak tanımlanan ve Ortadoğu'da hegemonik bölgesel güç olma hedefine odaklanmış olan Türk dış politikası, AKP'nin bir icadı değildir ve temelleri, sosyalist dünyadaki karşı-devrimin hemen ertesinde atılmıştır. Aynı zamanda *"Yeni Amerikan Yüzyılı"* ve *"Yakın ve Orta Doğu'nun yeniden düzenlenmesi"* stratejileriyle doğrudan ilintilidir. 2000'lerde belirginleşen yönelimler ise doğrudan Türkiye tekelci burjuvazisinin sermaye ihracı gereksinimleri ve askerî-sınaî kompleksin gelişimi ile bağlantılıdır.

Adı "barış" kartalı, kendi savaş kartalı...

Hafızamızı tazelemek için iki alıntı yapalım: Dünya siyasetindeki masif kırılmalar nedeniyle literatürde *"En uzun on yıl"* olarak anılan 1990'lı yıllar, TSK'nin değişen Türk dış politikasında üstleneceği "önemli görevler" için o döneme kadar görülmemiş bir modernizasyon ivmesi kazandığı yıllar olmuştur. Bilhassa *"asimetrik savaş yöntemlerinde deneyim kazandıran"* ve Kürt halkına karşı geliştirilen kirli savaşın damgasını vurduğu 1992-1994 sürecini bu kapsamda anmak gerekiyor. Nitekim 1997'ye gelindiğinde modernizasyon ve elde edilen "askerî deneyimler" TSK'ne ve dolayısıyla Türkiye egemen sınıflarına öylesine bir özgüven kazandırmıştı ki, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı 1997 Kasım'ında yayınladığı *"Açık Denizlere Doğru"* başlıklı strateji belgesinde şu tespiti yapıyordu: "*Ege Denizi, Karadeniz ve Akdeniz'in Türkiye için yaşamsal önemi bulunmaktadır. Hazar Denizi, İran Körfezi, Kızıldeniz ile Cebelitarık Boğazı'nın Atlantik yakınlaşma suları, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ilgi alanındadır. (...) Bu tespit, anavatan üssünden çok uzaklarda lojistik destek sağlayabilen ve vurucu gücü yüksek Deniz Kuvvetlerini gerekli kılmaktadır."*

Aynı şekilde emekli general **Çevik Bir**, 28 Kasım 1999'da F. Almanya'da yaptığı bir konuşmasında şunları vurguluyordu: *"Gelecek yüzyılın dünya enerji rezervleri Avrasya'dadır. Bu nedenle Avrasya'da farklı senaryolar denenmektedir. Türkiye şimdi bütün bu senaryolar içerisinde başat rol oynayacak duruma erişmiştir. Türkiye, Soğuk Savaş sonrasında kitle imha silahları, terörizm, uyuşturucu ticareti ve az gelişmiş ekonomiler gibi rizikoların yeni tehdit potansiyeli olarak yoğunlaştığı bir bölgenin merkezinde durmaktadır. Türkiye, bu yeni tehdit potansiyelleri bağlamında Batı'nın cephe ülkesidir. Bu bölgede Türkiye olmaksızın istikrarı sağlamak olanaklı değildir."*

Bu tespit ve vurgular, Türkiye tekelci burjuvazisinin çıkarları ve emperyalist çıkarlar temelinde 1990'larda temeli atılan Türk dış politikasını tanımlıyor ve gerçekleştirilmesi için de ABD ve F. Alman emperyalizmlerinin büyük desteğiyle Türk askerî-sınaî kompleksi geliştiriliyordu. Bir dönemler ABD ordusunun çürüğe çıkan silah, araç ve gereçlerine muhtaç bırakılan Türkiye, 2016'nın ilk iki ayında toplam 255,9 milyon Dolar savunma (!) ve havacılık ihracatı yapan, 7 adet havada yakıt ikmali yapabilen ve bir F-16 savaş uçağının 3 tonluk yakıt deposunu üç dakikada doldurabilen Boeing KC-135 uçaklarına, "Kuzey" isimli AWACS uçağına, dünya denizlerinde ve çeşitli ülkelerde operasyonlar gerçekleştiren silahlı kuvvetlere sahip bir ülke konumuna geldi. "Milli Savunma" olarak nitelendirilen askerî-sınaî kompleks, Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM) yönetiminde büyük ölçüde devlet kontrolü altında olmasına rağmen, özellikle AKP döneminde tekelci burjuvaziye açıldı. SSM halihazırda toplam 416 silahlanma projesini yönetmektedir. Bunların 233'ü toplam 85,5 milyar TL bedel ile sözleşmeye bağlanmış durumdadır.

ATAK saldırı helikopterleri, ALTAY Milli Ana Muharebe Tankı, MİLGEM savaş gemileri, yeni tip karakol botları ve denizaltıları, yüksek teknoloji elektronik yazılımı, silahlı-silahsız İHA'lar, roketler, envai çeşit mermi ve hafif silahlar gibi, lisanslı ve yerli silahlanma ürünleri üretip, ihraç eden askerî-sınaî kompleksin ana gövdesini, ASELSAN, TUSAŞ, ROKETSAN, HAVELSAN, İŞBİR, ASPİLSAN gibi 14 silah tekeline doğrudan veya dolaylı sahip olan ve dünyanın en büyük "Uluslararası Savunma Sanayii Fuarlarından" İDEF'in sahibi "TSK Güçlendirme Vakfı" oluşturmaktadır. Ancak gerek bu vakıf, gerekse de OYAK A.Ş. üzerinden yürütülen işbirliği ile ulusal ve uluslararası tekeller "Milli Savunmaya" dahil edilmektedirler. SSM'nın verilerine göre "Milli Savunma Sanayii" 13 askerî fabrika, tersane ve bakım merkezi, 16 KİT, 41 ulusal ve 11 uluslararası tekelden oluşmaktadır.

Askerî-sınaî kompleks açısından günümüzün dikkate değer en önemli iki özelliği, Bayraktar Holding gibi "İslamcı sermaye" olarak nitelendirilen sermaye fraksiyonlarına öncelik verilmesi ve tekelci büyük burjuvazi ile olan devlet-TSK işbirliğinin derinleştirilmiş olmasıdır. NATO'nun ikinci büyük ordusuna sahip, bütçesinin en büyük kalemini silahlanma giderleri oluşturan, ihracat yetisi artan bir askerî-sınaî kompleks geliştirmiş ve tekelci burjuvazisinin sermaye ihracı çıkarlarını kollamaya kararlı olan bir rejimin saldırgan ve yayılmacı bir dış politika

yürütmesi, eşyanın tabiatına uygun, doğal ve beklenen bir sonuçtur. Ayrıca AKP'nin iktidarını koruyabilmesi için böylesi bir politika uygulamaktan başka şansı kalmamıştır.

Değerlendirme Hataları Zinciri

Daha önceki sayılarda Türkiye'nin neoliberal dönüşümünü konu aldığımız yazılarda da vurguladığımız gibi, günümüzün AKP rejimi dış politikada da 24 Ocak 1980 kararlarının, 12 Eylül darbesinin, ardından gelen burjuva hükümetlerinin ve emperyalizmle işbirliğinin devamı, bu sürecin sürdürülebilirliğinin garantörüdür. Bu bağlamda AKP rejiminin en büyük başarısı ise, bu saldırgan ve yayılmacı dış politikaya Sünni mezhepçiliği, "ganimet paylaşımı" vaatleri ve milliyetçilik üzerinden toplumsal rıza sağlayabilmiş olmasıdır. Ancak buna rağmen fiyasko engellenememiştir. Bunun çeşitli nedenleri vardır.

En başında dünyadaki ve bölgedeki gelişmeleri değerlendirmede yapılan hatalar zincirini saymak gerekiyor, ki bunun AKP'nin de içinde olduğu Müslüman Kardeşler geleneğine özgü büyüklük kibri ile de bir bağlantısı bulunmaktadır.

Son dönemin Türk dış politikasına baktığımızda, karşımıza şöylesi bir tablo çıkmaktadır: Suriye politikası hüsranla sonuçlanmış; Kıbrıs, Yunanistan ve Ermenistan ile olan eski ihtilaflar derinleşmiştir. Güney Kürdistan haricinde Irak merkezi hükümeti, İran'daki Molla rejimi ve Mısır yönetimiyle gerilimler artmıştır. Filistin sorununda Türkiye'nin hiç bir etkisi kalmamıştır. İsrail, FKÖ ve Hamas AKP'ye güvenmemekte, stratejik partner olan ABD emperyalizmi Ortadoğu'da attığı adımlarda Türkiye'yi ikincil faktör olarak değerlendirmektedir. ABD'li Neoconların tuzağına düşerek Rus savaş uçağını düşüren ve en önemli doğal gaz tedarikçisi Rusya ile çözümü zor bir ihtilafa giren AKP rejimi, Rusya'nın etki alanı olan Kafkaslar ve Merkezi Asya'da tüm etkinliğini yitirmiştir. AB ile olan sürtüşme retoriği de işin cabasıdır.

Bunlara rağmen **Erdoğan**'ın dış politika danışmanı **İbrahim Kalın** "*değerli yalnızlıktan"* bahsedebilmektedir. Görüldüğü kadarıyla sağlanmış olan toplumsal destek AKP ideologlarının gözlerini kamaştırmakta, tüm gelişmeler ideolojik gözlükten bakılarak değerlendirilmektedir. Bir kaç örnek vermek gerekirse: AKP yönetimi Avrupa'daki merkez kapitalist ülkelerin içinde bulundukları iktisadî ve siyasî sorunlarını ve ABD emperyalizminin Ortadoğu'dan geri çekilmekte olmasını, Türkiye'nin bölgesel hegemonya kurabilmesi için bir fırsat olarak değerlendirme yanılgısına düşmüştür. İdeolojik bir yaklaşımla Osmanlı İmparatorluğu'nun geleneklerine bağlantı kurarak etki alanının genişletilebileceği kanısı, dış politik yönelimi belirlemiştir. Ancak bu yönelim, emperyalizmin bölgede oluşturduğu stratejik duvarlara toslamış, gerek ABD emperyalizmi, gerekse de AB'nin emperyalist güçleri Türkiye'nin kendilerine ne denli bağımlı olduğunu göstermişlerdir.

Diğer bir örnek: Kısa bir süre öncesine kadar AKP yönetimi Ortadoğu'daki gelişmelerin **1916 Sykes-Picot Antlaşması** ile çizilen sınırların Türkiye'nin lehine yeniden düzenleneceğini savunuyor, hatta Kürt Özgürlük Hareketini sözde "barış süreciyle" ehlileştirebileceğini ve politikalarına eklemleyebileceğini düşünerek, Türkiye'nin "Kürtlerle beraber süper güç" olacağı, "uçacağı" hayalini kuruyordu. Ancak, ne bir ulus devletin çözülme aşamasında söz konusu olan masif kırılmalar ve kanlı ihtilafların cehennem etkileri dikkate alınıyordu, ne de Kürt Özgürlük Hareketinin "Sünni kardeşliği" demagojisine kanıp, ehlileşme niyeti vardı. Dahası, Rojava bağlamında AKP rejimi salt Kürtler ile değil, diğer silahlı gruplar, DAİŞ çeteleri, Esad rejimi ve ABD emperyalizmi ile karşı karşıya kaldı.

Ortadoğu Fatihi

Bunların yanı sıra AKP dünya çapında emperyalist güçler tarafından geliştirilen milliyetçi ve dinci kimlik politikalarının Türkiye gibi çok etnikli ve dinli coğrafyalardaki başarı şanslarını da yanlış okudu. Suudi ve Katar despotlarıyla girilen işbirliği çerçevesinde Sünni mezhepçiliğine ve muhafazakâr siyasetin geleneksel silahı olan Türk milliyetçiliğine vurgu yapılarak toplumsal kutuplaşmanın derinleştirilmesi, her ne kadar kısa vadede AKP rejiminin toplumsal desteğini konsolide etmiş olsa da, iç ve dış politikada olumsuz sonuçlara yol açtı: Ülke içerisinde, başta Kürtler ve Aleviler olmak üzere, toplumun en az yarısı AKP düşmanı hâline gelirken, toplumsal kutuplaşmanın yarattığı gerilimlerle bağlantılı olarak, rejimin ve dolayısıyla ulusal ve uluslararası tekellerin lehine olan sermaye birikimi koşullarının istikrarsızlaşma tehlikesi, stratejik partnerler ABD ve AB'nin eline dış politik baskı oluşturma fırsatlarını verdi.

Kısacası, AKP rejimi Avrupa'nın içinde bulunduğu krizlerin, ABD'nin orta ve uzun vadeli stratejik adımlarının, Irak ve Suriye'deki çözülme alametlerinin ve milliyetçi-mezhepçi politikaların olası sonuçlarını ve gözle görülebilen olumsuzlukları ile başa çıkma olanaklarını yanlış değerlendirdi. Sürekli koşulların kendi lehine geliştiğini ve reddedilemez bir biçimde "bölgesel güç" hâline geldiğini düşünen AKP rejimi, dış politikada peş peşe hatalar yaptı ve Müslüman Kardeşler kibrinin yol açtığı körlük, yapılan hataları düzeltme çabalarını da yeni hatalar olarak sonuçlandırdı.

Hasar Sınırlama mı, Çöküş Süreci mi?

ABD ve Avrupa burjuva basınında yer alan yorumlar, emperyalist güçlerin AKP rejiminin farklı alanlarda köşeye sıkışmış ve kendilerine çok daha bağımlı duruma düştüğünü ve de bu nedenle, *"dış politikadaki işbirliğinin daha kolay şekillendirilebileceği"* (F. Alman Siyaset ve Bilim Vakfı) değerlendirmesini yaptıklarına işaret ediyor. Rejimin F. Alman Parlamentosunda kabul edilen *"Soykırım önergesi"* veya *"vize serbestisi"* vaatlerinin askıya alınması bağlamında AB'ne yönelik sert retoriği veya Rojava ile ilgili olarak ABD'ye "kükreme" görüntüleri, kimseyi yanılgıya düşürmemeli: AKP rejimi her zamankinden daha yoğun olarak emperyalist güçlerle ilişkisini sürdürmek için çaba göstermektedir.

Ama burada da değerlendirme hataları yapılmaktadır: hem toplumsal desteğin betona döküldüğünü düşünerek, hem de Türkiye'nin vazgeçilmez jeostratejik konumunun iktidarını koruyacağını zannederek. Doğru, Türkiye enerji politikaları, Rusya'nın ekarte edilmesi, enerji çeşitliliği ve nakliyat yolları; Ortadoğu, Kafkaslar ve Merkez Asya piyasalarına, enerji ve hammadde kaynaklarına ulaşım sağlayan bir köprü ve nihâyetinde genç nüfusu ile hâlâ bakir bir pazar ve ucuz üretim mevkii olarak emperyalist güçler için vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Aynı zamanda Türkiye bir "cephe ülkesi" ve Ortadoğu'nun askerî açıdan kontrolü için stratejik karakol konumundadır. Emperyalist güçlerin, bu nedenle Türkiye'deki otoriterleşme süreciyle hiç bir sorunları yoktur. Ancak, işbirlikçilik hukukunun tanıdığı tüm esnekliğe rağmen, kendi başına buyruk davranmaya çalışarak güven derecesini düşüren ve dış politik hatalarıyla sorun yaratan bir rejimin, emperyalizmin bölgedeki stratejik çıkarlarını zedeleyen bir yola girmesine de uzun süre izin verilmeyecektir. AKP rejimi, zikzaklı Ortadoğu politikalarıyla kendi kendisini köşeye sıkıştırmıştır.

Diğer yandan toplumsal desteğin de son derece kırılgan olduğu unutulmamalıdır. Mezhepçilik ve milliyetçilik, sadaka politikaları ve borçlandırma üzerinden hissedilen refah düzeyini artırmasıyla bağlantılı olarak rejimin toplumsal desteğini sağlamlaştırıyor gibi görünse de, hane başı borçlanmanın 150 milyar Doları aştığı ve gelirlerin yüzde 70'inin bankalarda kaldığı bir ortamda ortaya çıkabilecek en ufak ekonomik buhran dalgası, bu desteği çekirdek oran olan yüzde 25'lere anında düşürebilir.

Erdoğan ve mutlak kontrolü altına altığı partisinde büyüklük kibrinin yarattığı körlüğe ve rejimin kendisini en güçlü anında hissetmesine rağmen, bu tehlikelerin yarattığı bir korku da hakimdir. Korkuya gösterilen reaksiyon kendisini otoriterleşme ve saldırgan dış politika süreçlerinde ifade etmektedir. Rejim, emperyalist güçlerle uzlaşı ararken, hem tekelci burjuvazi, hem de devlet bürokrasisi dış politikada hasarın sınırlandırılması için yoğun çaba sarf etmektedir. Erdoğan'ın AB'ne yönelik sert retoriğinin peşinden hükümet kanadından *"politikamız ve anlaşmalarımız değişmeyecek"* yumuşamasının gelmesi, İran ile ilişkileri yeniden düzenleme isteği ve ABD'nin dayatmasıyla uzun süre desteklenen DAİŞ çetelerinin düşman ilân edilmesi, bununla birlikte yabancı yatırımcılara yönelik "güven tazeleme" uğraşları ve hükümetin resmen *"AB haricinde iktisadî alternatifimiz yok"* açıklaması, AKP rejiminin tekelci burjuvazinin itelemesiyle emperyalizme sunduğu uzlaşı önerileridir.

Şüphesiz başkanlık dayatması, teokratik-faşist diktatörlük aracılığıyla iktidarı koruma çabasıdır. Halihazırda ne Türkiye tekelci burjuvazisi, ne de emperyalist güçler buna itiraz etmektedirler. Kapitalist sömürü koşulları, neoliberal dönüşümün sürdürülebilirliği devam ettiği ve emperyalist çıkarlar rejim tarafından kollandığı müddetçe de olmayacaktır. Zaten AKP rejimi de dış politikada her an dönüşler yapabilecek esneklikte olduğunu göstererek, stratejik zorunluluklara uyacağını kanıtlamaya çalışmaktadır.

Ama tüm bunlar, teokratik-faşist diktatörlük kurma çabaları, Ergenekoncu, militarist, faşist ve ulusalcı güçler ve bunların temsil ettiği sermaye kesimleriyle girilen ittifak ve emperyalist güçlerin devam eden desteği, şu an gücünün zirvesinde olan AKP rejiminin bir çöküş sürecine girdiği gerçeğini değiştirmemektedir. Şüphesiz çöküş sürecinin tetikçisi Kürt Özgürlük Hareketinin direnişi ve dört parçasıyla Kürdistan'daki gelişmelerdir. Ancak, birbirlerinden bağlantısız olsalar da, yurt çapında farklı alanlarda oluşan direniş odakları, keskinleşen sınıf çelişkileri ve Türkiye işçi sınıfının devrimci güçlerinin verdiği mücadele, bu çöküş sürecini hızlandırabilir. Bunun ön koşulu ise, Türkiye işçi sınıfının devrimci güçleri, barış ve demokrasi güçleri ve Kürt Özgürlük Hareketinin ezilen ve sömürülenlerin ortak çıkarları temelinde ortak mücadelesini örmektir.

Din, Laiklik ve Marksizm (2)

❑ Murat CEYİŞAKAR

1920'de kurulan Cumhuriyet'in başlangıçta "laiklik" diye bir sorunu olmadığını, bu kavramın devletin terminolojisine çok sonraları, 1928'lerde girdiğini biliyoruz... Peki ne olmuştu da şeriatçı bir saltanatın işbirlikçi bürokratları Ankara'da bir sabah Cumhuriyetle uyanınca "Homo Laikus" olmuştu...

Laiklik adı verilen bir burjuva demokratik dönüşümün, sahil kentlerinde yaşayan ve Kemalist harekete destek vermiş Levantenler ve Anadolu eşrafı için bir sosyal talep olarak ortaya çıktığına dair bir tarihsel olguya rastlanmaz, Anadolu'nun yoksul ve teba olmaktan çıkamamış halkı içinse, bir talep olarak gündeme gelmekten ziyade bir tepki olarak ortaya konduğunu 1. Meclis tutanaklarından anlayabiliyoruz.

Lozan'da 23 Ocak 1923'te sözleşmeyi imzalayan yeni Cumhuriyet oligarşisi, müttefiklerin, ama esas olarak İngilizlerin bir dayatmasıyla; -Museviler- hariç gayrimüslim azınlıkların farklı hukuki statülerinin tek tek dini-hukuki mevzuatlarla korunması yerine tek ve laik bir hukuk sistemine kavuşturulmasının kabul edilmiş olma ihtimali yüksektir. Laiklik bir kavram olarak ilk defa siyasal literatürümüzde Lozan görüşmelerinden "neşvünema" bulmuş olabilir. Laikliğin toplumsal gelişmemizin zorunlu dayatması olarak olmasa da militarist bir zorlama olarak Cumhuriyet oligarşisinin Antisemit yapısının bir sonucu olarak siyasal hayatımıza girdiği de yabana atılmaması gereken başka bir ihtimal...

Kemalist Laiklik Antisemitizmin Bir Türevi mi ?

Osmanlı'nın eski, "Cumhuriyet"in yeni paşaları Osmanlı sömürgelerinin kendileriyle her zaman aynı efendileri seçmemekte gösterdikleri tavrı hep bir "ihanet" olarak değerlendirmişlerdir. Paşalarımız, Alman emperyalistlerinin emrinde cepheden cepheye koşarken, Arap oligarşilerinin tercihlerini İngiliz Emperyalizmi'nden yana koymasını hiç bir zaman affetmediler. İşbirlikçilikte "Kudüs Müftüsü" kadar kıvrak olamadılarsa bunun sorumlusu Arap oligarşileri değildi elbette, el elden üstündür. Arap oligarşilerinin bu "lanetli" tercihi tabii ki Cumhuriyet'imizin en temel ve gizli kodlarına işlenecek, Sami'lerin en kalabalık topluluğu olan Arap halkına düşmanlığımız Kemalist bir tavırla "sırlanacaktı"...

Kemalizmin bu **antisemit** kadroları, Arap ve Türk halklarını birbirinden uzaklaştırmak için nasıl bir gecede bir alfabe değişikliği ile ulusun bütün kültürel mirasın okunmaz hale getirip en değerli el yazmalarını Sofya'daki bir kağıt fabrikasına imha edilmek üzere sattıysa, sıkıntı veren sorunlarını hala çözemediğimiz çarpık bir "Laiklik" anlayışını aynı heyecen ve kolonyal bir pervasızlıkla neden gündeme getirmiş olmasınlardı.

Almanya'da Faşizm Başlangıçta Laik ve Anti-klerikal Bir Yükseliş Seyri İzledi

Biraz daha ileri tarihlere göz atalım, 1936'da CHP tarafından Alman faşist partilerin programlarını incelemek üzere Almanya ve İtalya'ya görgü ve kültürünü artırmak üzere gönderilen **"Büyük Türk Faşistleri"**nden **Recep Peker**'in, oradan yürüttüğü "laiklik ve aydınlanma ateşini" Faşist Almanya'nın "Alp Dağları"ndan yürütüp getirmiş olması ihtimalini de göz önünde bulundurmak zorundayız.

1930'larda iktidara gelen faşist Alman hükümetinin ilk iş olarak, **Kilise ile devleti birbirinden ayırmayı hedeflediğ**ini biliyoruz. Ama bu, Alman tarihinde "Kilise"ye yönelik ilk "Laiklik" girişimi değildi elbette, Bismark daha 1870'lerde benzeri girişimleri Alman anayasasına koymayı denemişti. Ama 1935'te Nazilerin İçişleri Bakanı **Frinck bütün kamusal alanı dini inanç formlarından arındırılması** hedeflerini *(Entkonfessionalisierung)* açıkladığında, **Herman Göring**'in Köln'de yayın yapan bütün Katolik Kilisesi yayın organlarını ve gençlik örgütlerini kapattığını açıklayalı bir yıl olmuştu.

CHP'nin ünlü 1927 kongresinden önce, meclisteki bir iki cılız konuşmayı saymazsak, elimizdeki veriler Cumhuriyet paşalarının "laiklik" vurgusunun Alman faşistlerini (*Entkonfessionalisierung*'u) beklemeden CHP'nin II. Kurultayı'nda, 15 Ekim 1927'de, **Atatürk**'ün "Büyük Nutuk"unu okuduğu kongrede **"oklaştırıldığını"**, altı oktan biri yaptığını biliyoruz. CHP'nin oklarının o dönem henüz ''altı" sayısına ulaşıp ulaşmadığının bir önemi yoktur. **1923 Münih Birahane Baskını** ile 1. Meclisin bir gecede lağvedilmesi arasında bazı paralellikler kurulabilse de laikliğin yurdumuza Alman faşizmine bir "özenti" olarak girme ihtimali ise anakronik tespit olabilir sadece O nedenle bir yana bırakmakta fayda var.

O zaman laikliğin ana çıkış noktası Alman faşizminin "laiklik" anlayışından değil de, Anti Semit hezeyanlar ve Lozan'da galip devletlerin daha doğru bir ifadeyle İngiliz emperyalistlerinin dayatmasıyla olduğunu söylemek, konuya çok daha isabetli bir yaklaşım olacaktır.

Ama biz hangi tetiklendirici etkilerden bahsedersek bahsedelim, iki yüz yıl öncesi ortaya çıkmış kapitalist devlet modellerinin ortak paydalarından biri **kapitalizm**, diğeri **din sembiyozudur**. Biri diğeri olmadan yaşayamaz

Söz konusu Türkiye ve Cumhuriyet olunca resmi metinlerden çok resmi uygulamalara bakmak gerekir. Lozandan günümüze bütün önemli kavşak noktalarında, 1927'de parti devlet bütünleşmesinin sağlandığı kongrede açıklanan Cumhuriyetin en övündüğü, tarihçilerinse her satırına kuşkuyla baktığı NUTUK'la tarif edilmeye çalışılan "Laiklik" kriterlerine nasıl uyulduğuna, ne kadar uyulduğuna bir göz atalım...

İlk Sınav Mübadele: Dehşetli Dinsel Kriterler

30 Ocak 1923'te yapılan Lozan antlaşmasının Ek 1. Maddesine göre,

MADDE: 1

Türk topraklarında yerleşmiş Rum Ortodoks dininden Türk uyruklarıyla, Yunan topraklarında yerleşmiş Müslüman dininden Yunan uyruklarının, 1 Mayıs 1923 tarihinden başlayarak, zorunlu mübadelesine (exchange obligatoire) girişilecektir.

Yeni kurulan TC kendi resmi metinlerine göre dil, din, ırk, cinsiyet farkı gözetmeden bütün Türkiyelilerin devleti olduğunu iddia ediyordu etmesine... lakin kendi vatandaşları arasından 400.000 Türk'ü sadece Hristiyan oldukları için Atina'nın ve Pire'nin gettolarına sürgün ediyordu. Oysa, ''sürgün ve deportasyon" da soykırım kadar ağır bir uluslararası suçtur. Sürülen insanlar Anadolu'nun kadim halklarından Karamanlı Türklerdir, Ortodoks Türklerinin ruhani lideri Papa **Eftim**'e göre "Türktürler" ama sadece "Müslüman" olmamışlardır... Lozan anlaşmasından hemen sonra, Kayseri'den, Sivas'tan, İzmir'den binlerce Türk yıllarca mülteci (Οι πρόσφυγες) olarak yaşayacakları topraklara zorla gönderildi. Ege'deki şarap fabrikalarının, büyük un değirmenlerinin büyük zeytinyağı fabrikalarının kuruluşlarının "Mübadeleyle" aynı tarihi, 1923'ü taşıyor olması tesadüf değildir. Ülkelerinden zorla gönderilen insanların topraklarına fabrikalarına Cumhuriyet elitleri el koymuştu...

Yunanistan'da, Türkiye'den zorla gönderilen Karaman Türklerinin çektikleri acıları anlatan onlarca kitap, film, ağıt ve belgesel film varken [(1)], Cumhuriyet sanatına, edebiyatına yön veren Kemalist elit neredeyse bu konuyu -her temel konuyu yaptığı gibi- tabulaştırmış konuşulmasını, yazılmasını engellemişti. Cumhuriyet'in oligarşisi daha sonra önüne çıkacak bütün yol ayrımlarında göreceğimiz gibi parmağını en geri, en egoist, en hurafeci seçeneğin üzerine koyacaktır.

Giden Türklerin el konulan malları Cumhuriyet burjuvazisinin servet kaynağı olmuştur. Gidenlerle gelenlerin servetleri arasındaki büyük farksa Cumhuriyet olgarşisi kurucu iradenin "kuruluş masrafları" olarak tahsil ettiği kâr bilançosunu oluşturur. Kurucular bizi düşmanlardan kurtardıkları için kendi ücretlerini kendileri belirlemişler... ancak ödenmesi gereken bedelin ne kadar olduğu... ve daha ne kadar daha ödememiz gerektiğini bir türlü öğrenemiyoruz.

Bütün araştırma ve yazma yaşamını Cumhuriyetin bu "ayıbını" örtmeye adamış **Doğan Avcıoğlu** eserlerinde, Kemalist burjuvazinin, katliam ve yağmalarını "devlet eliyle bir burjuva sınıfı yaratılması" gibi nispeten masum bir paradigma olarak sunmaya çalışmıştı. Radikal bir "Nereden Buldun" yasası çıkabilse laik Cumhuriyet burjuvazisinin zenginliğinin kaynağının Ermeni ve Rum katliamları ve Mübadele edilenlerden kalan mülkler olduğu kolayca ortaya çıkar. 400.000 Türk'e karşı 1.200.000 Hristiyan Türk sürgün edilmiştir [(2)]. Mübadele olgusu, şayet önümüzdeki dönem yeteri kadar araştırılmazsa iç yüzünü kimsenin bilmediği,

bilenlerin de Maliye Nazırı **Cavit** gibi bir bahane ile asıldığı örnek bir "Seküler" operasyon olarak anılmaktan başka bir anlam ifade edemeyecektir. Yeni Cumhuriyet'in gerçek spiritüel ayarları konusunda fikir sahibi olma fırsatını da iyice kaçırmış olacağız.

Allah Yolunda Gazaya Gidipte Ölenlere Şehit Kalanlara Gazi Denir

Sakarya Meydan Savaşı öncesinde **Mustafa Kemal**'e, Millet Meclisi, arkadaşları **İsmet (İnönü)** Paşa ile Genelkurmay Başkanı **Fevzi (Çakmak)** Paşa, cepheden, ''Edirne Mebusu İsmet ve Kozan Mebusu Fevzi" imzalarıyla Meclis'e 15-16 Eylül 1921'de gönderdikleri tarihi önergeyle, Mustafa Kemal'e **''Gazilik"** unvanı ''tevcihini" önerdiler. Meclis'in kanunla bu önergeyi kabul etmesiyle Mustafa Kemal dini bir ünvan olan **''Gazi"** unvanı da kullanmaya başladı. Hatta zaman zaman kendisine sadece **"Gazi Hazretleri"** denmeye başlandı. Bir yandan **sekülaritesi çok yüksek vurgular**, diğer taraftan da askeri ünvanlarla, politik ünvanlarla yetinmeyip dini şöhret ve karizma peşinde koşmak... Meclise önerge verenlerin Mustafa Kemal'in en yakın arkadaşları olması, ve "Karakol" örgütüyle Mustafa Kemal'in "Fraternis" bağlantıları, olayın kendiliğinden değil, bir devlet girişim olduğunu gösteriyor...

Cumhuriyet'in Cennette Yer Satan Pazarlamacıları

Kore Savaşı gibi, **Kıbrıs Savaşı** gibi, **Somali Savaşı** gibi, ordunun emperyalist ülkelerin çıkarları için gönderildiği bütün savaşlarda ölenler **şehit** ilan edilmektedir. Bu, laik bir devletin siyasal anlaşmazlıklarının bir devamı olarak ortaya çıkan savaşlardaki kayıplarını **"şehit"**leştirip, zımni bir cennet vaadi ile de kutsallaştırması demektir. Kaldı ki **Kore** gibi **Somali** gibi ülkelerle Türkiye'nin hiç bir politik ekonomik anlaşmazlığı da yoktu. Amerikan kargo uçaklarının getirdikleri askerler, dini törenlerini yapan görevlilerin haritada yerini bile gösteremeyecekleri bir ülkede öldükleri gerçeği gene tamamen dinsel örgüler üzerine oturtulmuş ve "şehitlik" mertebesiyle "cennete" uğurlanmışlardır. Çok sık tekrarladıkları **"Yurtta Sulh Cihanda Sulh"** ise sadece lafı güzaftır... Boş laftır... Her sorunu kanla işgalle silahla çözmek öncelikli tercihleri olmaktadır. Savaş söz konusu olunca Burjuvazinin kasaları her yolla parayla dolarken, emekçilerin çocukları cephe boylarında "bozuk para gibi" harcanmakta, sonra da ölenler üzerinden ayrıca hamaset nutuklarıyla, sahte imamlarıyla, sahte mezar başı konuşmalarıyla suçlarını örtmektedirler. Şehit ticareti konusundaki başarılarını, evlatlarını emperyalist bir savaş için "cenete göndermeye" hazır anne-babalara borçlu olduklarını da söylemeden geçmeyelim. Cumhuriyet'in laik eğitiminin yan etkileri olarak görebiliriz.

Rabbin "Cennette Peygamberlere Gösterdiği Baldırları"

"Rabbimiz baldırını açar, her mümin erkek ve her mümin kadın O'na secde eder. Dünyada iken kendisine riya ve gösteriş olarak secde edenler geri kalırlar. Onlar da secde etmeye kalkarlar, ancak sırtları bükülmeyen yekpare bir tabakaya dönüşür (ve secde edemezler.)" (Buhari, Tefsir, Nun vel Kalem 2, Tefsir, Nisa 8, Tevhid 24; Müslim, İman 302. (183)

Muhammed'in ölümü Arap ve Müslüman dünyada iktidar ve ona bağlı olarak kanlı mezhep çatışmalarını gündeme getirir. Her zaman olduğu gibi kimse para ve iktidar sahibi olmak için savaştığını söylemez, hep "Allah' yolunda savaşılır ancak savaşan iki taraf da müslüman olunca işler karışmakta savaşa dinsel bahaneler uydurulması zorlaşmaktadır. En kötüsünden bile bir kutsal kitabın ahlaki öğretileri hanedan savaşları için kısıtlayıcı veya engelleyici olmaya başlar.

Hanedanların, zorbaların, devlet yöneticilerinin, silah baronlarının ahlaki ve dinlerin barışçı engellerini aşmalarının tek yolu, yeni ve uyduruk bir "iktidar dini" yaratmaktan geçiyordu. İmdatlarına kese kese altın maaşlı "Kuran" dışı, ahlak dışı bir "hadis dini" uyduran kalpazan din memurları yetişti. İhtimal çoğu Safed'deki eski "Talmud"geleneğinden geliyorlardı...

Ancak İslam düşüncesi tabii ki sadece geleceğini sultanlardan alacağı bahşişlere bağlamış, din adamı kılığındaki parazitlerin, cihadçı, fetihçi, hadisçi çöplüğünden oluşmuyordu, kendilerini bir tekkede zikir yapmaktan çok teleskoplarla gök cisimlerinin hareketlerini incelemeye, tıbba, matematiğe adamış onlarca din ve bilim insanı da vardı. **İbni Sina, İbni Haldun** gibi, **Farabi**, Erzurumlu **Hakkı** gibi, çok değerli bilim adamları bunlardan sadece bir kaçıdır.

Hadis atölyelerinde uydurulan merdiven altı dine en büyük tepkiyi oluşturmuş okulların başında gelir "Mutezililer". İtilmişler ayrılmışlar anlamına geliyordu...

Nakille ulaşan bilgilere değil sadece aklın süzgeçinden geçirdikleri bilgilere inanıyorlardı... Gerçekte islam rönesansı Avrupa'dan çok daha önce başlamıştı. Karanlık Ortaçağ, İslam ülkeleri için bir aydınlanma çağına dönüşmüştü. Kendilerine **Kelamcılar** da deniyordu. Hem İslami metinlerle uğraşıyor hem de matematik, tıp, optik gibi pozitif bilimlerle deney ve gözlem yapıyorlardı.

Bu Mutezili gruplardan birini temsil eden **Sümame** (Ölüm. H. 213 / M. 828) ise, *"bütün bilgilerin akıl ve düşünce yolu ile bilinebileceği"* kanısındadır. *"Hadiseler arasında sebep ve netice bağlantısı vardır. Allah, hikmeti icabı, bir şeyi diğer bir şeyin sebebi olarak yaratmıştır. Kâinatta olanlar sebepsiz meydana gelemezler. Akıl bu sebepleri bulmağa ve ' bir şeyin iyi veya kötü olduğunu tâyin etmeğe muktedirdir"* (3).

Bir başka Mutezili bilim insanı **El Cahız**, *akılla tartılmayan hiç bir bilginin yakin (gerçeği) ifade etmeyeceğini ve her şeyin sebebini aramanın insana mahsus bir özellik olduğunu beyan eder* (4).

Uyduruk hadisler ahlaksızlık düzeyinde bir çoğalma yaşayınca, İznik ve Kadıköy Konsil'lerinde Hristiyan teologların, "bu kanonik", "bu değil" diye alelacele derledikleri İncil benzeri bir çalışmayla binlerce hadis içersinden daha az uydurma olanlarını seçtiler (5) ve onları "kanonik" sahih ilan ettilerse de **Baldır hadisi** (!) kendilerine "Akılcı" ya da " Kelamcı" denilen bu din ve bilim insanlarının "kafalarının taslarını" iyice attırmış olmalı ki 1-2 temel "sahih" hadis dışında hadislerin tamamının uyduruk olduğunu söylediler... "büyük kıyamet" koptu...

Mutezile ekolünün ortaya çıkmasında, ilk mütercimlerin tercüme ettikleri **Aristo, Sokrates** ve **Platon** gibi Yunan bilim ve felsefesinin etkisi ve payı gerçekten büyük oldu.

Ancak anlaşılması en zor şey, İslam dininde bağnazlıkları reddeden akılcılığı "rasyonalizm" yakın bilimsel tespitlerde bulunan bu kadar aydınlanmacı, sorgulayıcı bilim ve din insanı varken, TC'nin kurucu iradesi neden İslam içindeki en gerici en devletçi en "biatçı" akımları laik(!) devletin müfredatına dahil etti ve sadece bunları besleyip büyüttü. Özellikle soğuk savaş döneminde milletin ödediği vergilerle şu anda İslamın en gerici en Amerikancı, en emek düşmanı unsurları olan "Nakşi" tarikatlerini palazlandırdılar. Bu merdiven altı İslam o kadar büyük dokunulmazlıklara kavuşturuldu ki siyasal entrika ve kentlerin kenarlarındaki kamu arazileri yağmalarında, grev kırıcı eylemlerde, parlamentodaki siyasal entrikalarda hep baş rolü oynadılar.

Türkiye'de koskocaman Kemalist devlet içinde, bir tek istihbarat biriminin bir tek Cumhuriyet savcısının bir "araştırmacı" gazetecinin Mutezile'nin aydınlık yollarını izleyen **Turan Dursun** gibi bir din adamının hangi karanlık mahfillerde kurulan tezgahlarla öldürüldüğünü araştırmaya, soruşturmaya girişmemesi bile Cumhuriyet'in seçimini kimden yana yaptığının tek başına bir göstergesidir. Sivas katliamı sırasında başbakanlığa vekalet eden Mustafa Kemal'in silah arkadaşı ikinci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'nün oğlu **Erdal İnönü**'dür. **Aziz Nesin**'le katliam süresince, ölümlerin son dakikasına kadar yaptıkları telefon görüşmesi Laik Kemalist Taht'ın (!) bu seçkin varisinin İslamcı gericilikle nasıl işbirliği yaptığının açık bir göstergesidir.

Kelami ekolün, yani aydınlanmacı rasyonalist İslam teolojisinin yaşayan en parlak temsilcilerinden olan **Yaşar Nuri Öztürk**'ün Kemalist Cumhuriyet Halk Partisi'nde barınamaması başka dikkat çekici bir konudur.

Cumhuriyet'in aydınlanmacı, çağdaş eğitim sistemi, **Farabi**'nin, **İbni Sina**'nın, **İbni Haldun**'un hiç bir kitabını ciddi bir şekilde devlet okullarında okutmamış, yorumlatmamış üzerinde tartıştırmamıştır.

Aydınlanma ve laiklik genelkurmay sitelerinden e–muhtıralar yayınlayarak, gösterişli nutuklar atarak yürütülebilecek bir peynir gemisi değildir...

Sürekli, yenilikçi, şeffaf ve katılımcı bir çabayı gerektirir.

Devam Edecek

---

(1) *1984 Berlin Film Festivalinde ödül alan "Rebetika" Filmi bunlardan biridir.*

(2) *İbrahim Erdal, Mübadele, Kültür Sanat yayıncılık,İstanbul, 2006*

(3) *Dr. Hamude Gurâbe, El Eşari, s. 50 vd, Kahire 1953.*

(4) *Bk. al-Câluz, Kitab al-Hayvân. C. VI, s. 36-37, 39, 1947.*

(5) *Uyduruk hadislerin ayıklama işi sık sık yapılmaktadır, ancak o kadar hızla çoğalmaktadır ki 2000'li yılların başında Diyanet 200.000 hadisten 180.000'ini gayri sahih (uyduruk) olduğunu açıklayıp 20.000'ini kullanma kararı almıştı, ancak aradan geçen kısa sürede, AKP döneminde uyduruk hadislerin sayısının iki kat artmış olma ihtimali yüksektir.*

Politika Gazetesi'ni
Oku, Okut!
Abone Ol, Abone Bul!

Rojava; Yeni Bir Aşamaya Doğru

Kürtler İçin Güneş, Bu Kez Rojava'dan Işıklarını Yansıtıyor

❑ **Mehmet DEMİR**

Bugün en önemli sorulardan biri, 'bölgemizde dengeler yeniden kurulurken bölge halkları kendi çıkarlarınını koruyabilecek bir oluşuma kapıyı aralayabilecekler mi ?' sorusudur. 'Ortaya çıkmış olan fırsatlardan yararlanma gücünü gösterebilecekler mi ?' Yoğun bir mücadeleye sahne olan Ortadoğu'nun eskisi gibi yönetilemeyeceğini herkes anlamış durumda. Esas mesele de burada başlıyor. 'Yeni bir oluşuma kapıyı aralarken, halklar için sunulan ve varolan alternatifler nelerdir, bunlardan yaralanma koşulları ne oranda mevcuttur. Ya da burada halklar özgür iradeleri ile taraf olabilecekler mi?''Varolan veya bundan sonra geliştirebilecekleri örgütlülükleri önemli bir alternatif ortaya çıkarabilecek mi?' Bölgede gelişmelerin hızına bakınca, süreci yakalayabilmek için doğru adımları atmanın ertelenmeyecek derecede önem kazandığını söylemek yanlış olmaz. Kürdistan, Suriye ve Irak ekseninde yaşanan gelişmeler komşu ülkeleri de etkiliyor ve bundan sonrada etkilemeye devam edecektir.

Son günlerde Rojava (Güney-Batı Kürdistan) ve Suriye'de yaşanan gelişmeler, bölgede dengelerin ağırlık merkezinde Kürtlerin var olduğunu bir kez daha kanıtladı dersek abartmış olmayız. Rojava direnişi, sadece bölge halkları açısından değil uluslararası kamuoyu açısından da bölgeye dayatılmak istenen gericiliğe karşı bir umut ışığı oldu. Ortaçağ karanlığını yaşatmak isteyen DAİŞ çetelerine ve arkasındaki gerici güçlere karşı yürütülen başarılı mücadele Rojava Kürtlerini Suriye krizinin çözümünde vazgeçilmez bir güç haline getirdi. PYD ve YPG'nin siyasal ve askeri mücadeleleri, Suriye demokrasi cephesinin kuruluşuna giden yolun açılması için de önemli bir temel teşkil etti. Demokratik Suriye Güçleri - (QSD), Kürtler, Araplar, Türkmenler, Ermeniler ve Süryanilerin ortak çıkarlarını korumak için DAİŞ çetelerine karşı savaşını, Mınbiç ve Rakka'ya doğru yeni bir cephe açarak ileri bir aşamaya taşıdı. Özellikle Mınbiç'in özgürleştirilmesi, DAİŞ çetelerinin Türkiye ile bağlantısını kesmek ile kalmayacaktır. Kobané ve Afrin arasında bir Kürt koridorunun açılması açısından da ayrı bir öneme sahip. DAİŞ çetelerinin adım adım geriletilerek yenilgiye uğratılması Suriye ve Rojava için önemli gelişmelerin yolunu açacaktır. QSD içerisindeki ortak mücadele Suriye'de halklar için eşit ve özgür bir temelde yan yana yaşayabilmenin yolunuda güçlendirecektir. ABD'nin başını çektiği koalisyon güçlerinin bölgeye yönelik emperyalist emellerini gözardı etmeden, gelişmeleri halkların çıkarı doğrultusunda yönlendirebilmek için varolan koşullardan yararlanmayı bilmek gerekmektedir. Bu ittifak, Türkiye ve Suudi rejiminin başını çektiği ve DAİŞ çeteleri eliyle dayatılan ortaçağ gericiliğinin geriletilmesi ve yenilgiye uğratılması içinde önemlidir. Savaş içerisinde birlikte yaşamayı ve mücadele etmeyi öğrenen halkların yeni kuruluşta da bu birlikteliklerini karşılıklı eşitlik temelinde sürdürmeleri bölgenin geleceği açısından da önemlidir. Yarınları doğru bir temelde kurmanın yolu, halkların eşit ve özgür birlikteliğinden geçmektedir.

Rojava Kürtlerinin direnişi kuşkusuz tüm diğer parçalar açısısından önem ifade etmektedir. Kuzey Kürdistan ile olan ilişkisini ayrı bir yere koymak gerekiyor. Bunun çeşitli nedenleri var: Kürt Özgürlük Hareketi ile var olan yakın ilişkisinin yanısıra, AKP'de temsilini bulan TC'nin Kürt düşmanlığı

ve Rojava'ya DAİŞ çeteleri eliyle saldırılarda bulunması. Rojava'nın özgürlüğüne kavuşması veya federal bir Suriye'nin parçası olması Kuzey Kürdistan için de önemli sonuçları olacaktır. Bu Kürt Özgürlük Hareketi için de önemli bir gelişme olarak değerlendirilecektir. Kürtlerin özgürlük mücadelesine yeni bir ivme kazandırmakla kalmayacak, bölgede yeni dengelerin kurulmasına da yol açacaktır. Rojava'nın özgürleşmesini sadece Kürtlerin ulusal haklarını alması olarak görmemek gerekiyor. Bunun ötesinde etkileri olacak bir gelişmenin, adımlarının atılmasını da beraberinde getirecektir. Ulusal yönü ön planda gözüküyor olsa da aynı zamanda Demokratik Suriye Güçleri'nin kuruluşu, demokratik bir Suriye'nin inşası yolunda atılmış önemli bir adımdır da. Bu açıdan Rojava'daki mücadeleyi sadece ulusal taleplerle sınırlı bir direniş olarak görmemek gerekiyor. Bu mücadelenin, kadınların özgürleşmesi başta olmak üzere çok değişik talepler içeren bir yönü olduğunu da görmekteyiz.

Kobané: Kabuğunu Kırmanın Adı

Rojava'daki devrimci gelişmelerin en başına, kadınların mücadelede oynadığı rolü koymak gerekiyor. Kobané'de DAİŞ çetelerine karşı mücadelenin en önünde yer almaları uluslararası alanda da büyük bir sempatiye yol açtı. Aslında yıllardır örgütlenen kadınların bu mücadelesini, uyuyan bir volkanın patlamasına benzetebiliriz. Bunun güçlü bir alt yapısı vardır. Kadınları mücadele cephesine katılmaya götüren sadece ulusal talepler değildi. Bu etmen önemli bir yer tutsa da esasında yıllardır bu topraklarda ekilen tohumların etkisi ile kadınların, özgürleşmenin anlamını ve değerini kavramış olmalarıdır. Kürt Özgürlük Hareketi'nin kadınların mücadele içerisinde etkin bir şekilde yer almalarına büyük bir değer verdiğini de belirtmek gerekir. Kadınların eşit ve özgür olarak mücadeleye katılmaları için atılması gereken daha çok adımların olduğunu gözardı etmeden gelinen aşamanın önemini belirtmek gerekiyor. Burada, kadınların yüksek bir irade gücüyle mücadeleye katılmaları, bölgede kadın hareketinin gelişmesi açısından da büyük bir önem arzediyor. Sadece savaş cephelerinde değil, toplumun yeniden örgütlenmesinde de aktif bir rol üstlenmiş durumdalar. Kendi öz yönetimlerinin oluşturulmasında her düzeyde kadınları görmekteyiz.

Rojava, diğer parçalarda gelişen mücadelelere karşı her zaman bir sempati beslemiş ve çeşitli şekillerde de olsa destek sunmaktan geri durmamıştır. Her zaman yurtsever duygular varolmuştur. Esaslı değişiklik, PKK kadrolarının 1980 askeri darbesinden sonra yurtdışına çıkışları ile yaşanmıştır. Bu tarihten sonra Rojava Kürtlerinin politize olması büyük bir ivme kazanmaya başladı. Kuzeyde yürütülen mücadeleye büyük bir destek ve katılım gerçekleşti. Bu değişiklik, en bariz örneği ile kadınların hayatında kendisini gösterdi.

Kobané'ye yolu düşenler o yılları hatırlarlar. Lübnan'daki Filistin kamplarına geçmek için Kobané'de bazen birkaç haftayı da bulan zorunlu bir bekleyiş yaşarlardı. Misafir kaldıkları evlerde evin erkekleriyle oturur, kadınları görmezlerdi bile. Ya da yemek getirdiklerinde tepsi ve onu tutan bir elden başka kimse ortada görünmezdi. Sosyal yaşamın dışına itilmiş bir kadın resmi vardı. Zamanla, yıllar geçtikçe bu resim değişti, kadınlar kapatıldıkları duvarlar arasından çıkmaya ve Kürt Özgürlük Hareketinde yer almaya başladılar. Rojava mücadelesinin önemli ayaklarından biri kadının özgürleşmesinde oynadığı bu devrimci roldür. Yaklaşık 30 yıl önce sosyal hayatın dışına itilmiş olan bu kadınların genç kızları, bugün Rojava mücadelesinin her aşamasında yer alıyorlar. Bu da önemli bir gelişmedir.Sadece Kürdistan'da değil bölgenin diğer halklarında da yankısını olumlu anlamda bulabilecek ileri bir adımdır. Erkek egemenliğinin bu derece ağır yaşandığı bir coğrafyada kadınların toplumun demokratikleşmesinde böylesine önemli bir rol üstlenmeleri, etkisini önümüzdeki günlerde daha açık bir şekilde gösterecektir.

Kadınlar silah elde DAİŞ çetelerine karşı savaşmalarının yanısıra toplumun demokratik bir şekilde yeniden örgütlenmesinde de önemli rol üstlenmiş durumdalar. Bu katılımın daha ileri bir aşamaya ulaşması için mücadelenin kesintisiz sürdürülmesi de gerekmektedir. Bu, asıl varılması gereken hedefte ara bir duraktır. Kadınların toplumsal bilince varmaları, erkek egemenliğinden beslenen çağdışı ve gerici yönetimlerin de sonlarını getirecektir. Bu bakımdan Kobané kadınları kabuklarını kırarken sadece Kürt kadınlarına değil bölgedeki kadınlara da direnmenin ve mücadelenin getireceği özgürlüğün değerini göstermektedir. Rojavalı kadınların direnişi bu anlamda önemlidir ve daha ileri götürülmesi de gerekmektedir. Bugün elde edilen kazanımların korun-

ması ve geliştirilmeside mücadelenin devam ettirilmesine bağlıdır. DAİŞ çetelerinde ifadesini bulan ve arkasında Türkiye, Suudi Arabistan ve Katar gibi devletlerin olduğu islam maskeli faşizmin geriletilmesi, bu mücadelenin kesintisiz devam ettirilmesine bağlıdır.

Bunun yanısıra toplumun yeniden kuruluşu içinde adımlar atılıyor. Rojava Federal yönetimi Demokratik-Ekolojik-Kadın Özgürlükçü bir toplum paradigması temelinde çalışmalar yaptığını ifade ediyor. Savaş koşullarında da olsa toplumun yeniden örgütlendirilmesinde adımlar atılmaktadır. YPG dışında yerel asayiş gücü oluşturulmuş ve bu Asayiş gücü toplumsal sorunlara çözüm bulmada çalışmalar yapıyor. Tüm halklardan katılımın ortak çıkarlar temelinde sağlanmış olması, toplumun demokratik temellerde ilerlemesi içinde önemli bir adımdır. Bu konuda başlangıç için atılan adımların yeterli bir seviyeye çıkarılması, halkların çıkarlarını koruyan ortak bir çalışma ile mümkündür. Var olan belirli bazı sıkıntılar ve eleştirilerin giderilmesi inşa sürecinde ortak katılımın gerçekleşmesi ile mümkün olabilecektir.

Kazanan Halklar Olacak

Rojava'daki mücadelenin devrimci kazanımlarından bir diğerinin de halklar arasındaki birliğe ve dayanışmaya katkısı olduğunu unutmamak gerekiyor. Rojava'nın güvenli bir ortama kavuşması, DAİŞ çetelerinin yenilgiye uğratılması ile bitmiyor. Bundan sonra atılacak adımlar da önemli. Bu açıdan bakıldığında ortak bir demokratik cephenin kurulmuş olması, sonrası için de ipuçları vermektedir. QSD'nin halkları yakınlaştıran ve ortak bir çıkar etrafında bir araya getiren adımları bundan sonra daha ileri götürmesi demokrasinin yerleşmesi açısındanda önemlidir.

YPG'nin QSD'nin bir bileşeni olarak Rojava sınırları dışına da çıkarak savaşa katılması kendi geleceği açısındanda önemlidir. AKP faşizminin DAİŞ ve kendisine bağlı diğer çeteler eliyle yaptığı saldırılar ancak bölgenin bunlardan temizlenmesi ile mümkün olabilir. Gerek Rakka ve gerekse Munbiç'in kurtarılması Suriye'de dengeleri değiştirmekle kalmayacak barış ortamına geçmesi için de önemli bir adım olacaktır. Barış masasına Rojava ve Suriye'de yaşayan tüm halkların eşit temellerde oturmalarını sağlamak kalıcı bir barışın yolunuda açacaktır. Bu, ne derece mümkün olur? Demokratik güçlerin iradelerini yansıtmalarına bağlı olarak şekillenecektir.

Rojava'da Kürtlerin siyasi ve askeri örgütlenmeleri Suriye'nin bütünü için bir örnek teşkil edebilir mi? Halkların bir arada ve eşit bir temelde yaşayabilmelerinin yolunun açılmış olması, bu konuda yapılacakların olmadığı anlamına gelmiyor. En başta halklar arasında güveni tesis etmek gerekiyor. Çok fazla kirletilmiş bir ortamda bunu sağlamak o kadar kolay görünmüyor. Uzun vadeli ve doğru temellerde yürütülecek bir mücadelenin önemi bir kez daha ortaya çıkıyor. Çok fazla gücün üzerinde at koşturduğu bir ülkede QSD'nin kendi içerisindeki birliği güçlü kılması ve dışarıdan gelebilecek saldırılara karşı koruması gerekmektedir. Bu başlangıç için atılması gereken önemli bir adımdır. Birbirlerinden uzaklaşarak değil karşılıklı güvene dayalı bir yakınlaşma ile emperyalizmin ve bölge gericiliğinin oyunları bozulabilir. Her kesimin yeniden inşa mücadelesine eşit temellerde ve özgür bir katılımının, içinin her anlamda doldurulması gerekmektedir. Bu da milliyetçi önyargılardan uzaklaşmakla mümkün olabilir. Halkların gerçekten birbirlerine ihtiyacı vardır. Kardeşlik ve barış söylemleri de lafta kalmaz, gerçeğe dönüşür. Herkesin kazanacağı bir barış ortamı bölgede sağlanmış olur. Ancak bu şekilde sınırların yeniden çizilmesinin halklar için bir anlamı olabilir.

"Soykırım, soykırımdır!"

❑ **Murat ÇAKIR**

Federal Parlamento – nihâyet – Ermeni soykırımını ve Almanya'nın sorumluluğunu kabul eden önergeyi oy çokluğu ile kabul etti. Dışişleri Komisyonu Sözcüsünün ***"Soykırım, soykırımdır!"*** sözü, güne damgasını vurdu. Peki, F. Parlamento bu önergeyi soykırımın 100. yılında veya yıldönümü kabul edilen 24 Nisan'da değil de, neden şimdi, tam da Türkiye ile mülteci anlaşmasının tartışılır olduğu bir dönemde kabul etti? Ve bunun sonuçları ne olacak?

Şüphesiz, zamanaşımı olmayan insanlık suçu olarak soykırımın, bilhassa F. Parlamento tarafından tanınmasının sembolik önemi büyük, ama F. Hükümetin Türkiye politikaları açısından hiç bir etkisi olmayacak. Zaten başta **Merkel**, **Steinmeier** ve **Gabriel** olmak üzere, çok sayıda milletvekilinin oturuma katılmamaları, başlı başına bir sinyaldir. Kaldı ki konuşmacıların *"önerge şimdiki Türk hükümetine karşı değildir"* veya *"Türkiye ile işbirliğimiz vazgeçilmezdir"* biçimindeki açıklamaları da buna işaret ediyor.

"Parlamentonun hükümranlığını göstermek" adına kabul edilen önergenin F. Alman iç politikası açısından en önemli etkisi, F. Alman kamuoyunda Türkiye'deki antidemokratik baskılar, savaş politikaları, gericilik, otoritarizm gibi konular temelinde gelişen ve F. Hükümetin Türkiye ile işbirliğine yönelik toplumsal eleştirilerin bir tarih tartışmasına kanalize edilmesi ve dolayısıyla hükümet üzerinde var olan kamuoyu baskısının hafifletilmesinden ibaret olacak.

Türkiye'den ise alışılmış tepkiler verilecek, ama F. Alman emperyalizmi ile olan işbirliği hiç bir şekilde etkilenmeyecek. Önerge, AKP rejimi tarafından iç politikada geliştirilen *"yedi düvel bize karşı"* demagojisi için milliyetçi bir araç hâline getirilerek, hükümetin politikalarına yönelik toplumsal rızayı konsolide etmek, dikkatleri Türkiye'nin içinde bulunduğu çoklu kriz ortamının nedenlerinin üzerinden çekmek için kullanılacak.

Bunların ötesinde F. Alman emperyalizmi ile AKP rejimi arasındaki stratejik işbirliği derinleştirilecek, İncirlik'te Alman savaş uçakları konuşlandırılacak, Ege'de Alman deniz kuvvetleri Türk sahil korumasıyla birlikte mülteci avına devam edecek, F. Alman ve Türk askerî-sınaî kompleksleri arasındaki *"kârlı"* ticaret sürecek, F. Alman sermayesi Türkiye'deki yatırımlarını genişletecek, bölgedeki emperyalist politikalar birlikte şekillendirilecek ve F. Alman devleti AKP'nin "*düşman*" gördüklerini F. Almanya'da baskı altında tutmaktan vazgeçmeyecek.

F. Parlamentonun önergeyi kabul etmesi önemli, ama bir o kadar da burjuva ikiyüzlülüğünün göstergesi. Çünkü F. Parlamento gerçekten ciddi olsaydı, Sol Parti'nin vurguladığı gibi, Alman devletinin 112 yıl önce Güneybatı Afrika'da Herero ve Nama halklarına uyguladığı soykırımı tanır, mağdurlara haklarını teslim ederdi.

Bunlardan çıkartacağımız açık sonuç şudur: Soykırımların, katliamların sorumluları, ancak halklar kendi tarihlerini yazdıklarında hak ettikleri cezalara çarptırılabileceklerdir. Burjuva parlamentolarının, emperyalist güçlerin icazetiyle alınan kararlar, kirli ilişkileri gün yüzüne çıkartamazlar. Soykırımlara hayır demenin yegâne yolu, kapitalist sömürüye ve emperyalizme hayır demek, ezilen ve sömürülenlerin iktidarı için mücadele etmektir!

Liselilerin İsyanı Büyüyor...

İstanbul'daki liselerde başlayan eylemler; İzmir, Ankara, Bursa, Samsun gibi kentlene de taşındı. Önümüzdeki günlerde başka birçok kentimizde benzer bildirilerin yayınlanacağı ve isyan ateşinin giderek büyüyeceği ortada.

İstanbul Erkek Lisesi öğrencilerinin, mezuniyet töreninde konuşan Müdür **Hikmet Konar**'ı protesto etmesiyle başlayan eylemlere, Kadıköy Anadolu Lisesi ve Notre Dame de Sion Lisesi'nin ardından Çiğli Fen Lisesi ve Ankara Gazi Anadolu Lisesi'de katıldı.

Liseliler neyi protesto ediyor?

Milli Eğitim Bakanlığı yaklaşık bir yıl önce İstanbul'daki 11 lisenin okul müdürlerini kendisi atamaya başladı. Daha önce liseye ait vakıfların da görüşü alınarak bazı sınavlara tabii tutulan, aynı okulda öğretmen ya da müdür yardımcılığı yapanların müdür olarak görevlendirildiği okullarda bu sistem yapılan yasal düzenlemeyle kaldırıldı. Atamayla gelen müdürler de öğrencilerin tepkisiyle karşılaşmaya başladı.

Türkiye'nin en yüksek puanlı Anadolu ve fen liselerinin de aralarında yer aldığı Proje Okullar listesine geçtiğimiz yıl İstanbul (Erkek) Lisesi de alınmıştı.

Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bazı okulları seçerek ***"Proje Okul"*** yapma, öğretmen ve müdürlerini de sınavsız atama hakkı veren yasal düzenleme, dershaneler yasası olarak bilinen 652 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yapılmıştı.

İstanbul Erkek Lisesi öğrencileri, okul müdürünü neden protesto ettiklerini şöyle açıklamışlardı:

"Senelerdir düzenlenen Kültür Etkinlikleri Haftası'na davet edilen sanatçı ve düşünürlerin konferansları, politik duruşları ve hatta cinsel yönelimleri sebebiyle iptal edildi. Buna karşın modern eğitim anlayışıyla çelişen konferans ve etkinliklere izin verilmiş ve çeşitli baskılarla bunlara katılım zorunlu tutuldu.

Öğrenciler tarafından düzenlenen müzik etkinliğinde kız öğrencilere pantolon giymek zorunlu tutuldu. Ayrıca etkinliğe okulumuzla herhangi bir bağı olmayan vakıf ve kuruluşlar davet edildi. Okulumuzun bir başka zenginliği olan köklü etkinliklerinin içerikleri komik bahanelerle kısıtlanmakta ve bu süreçte okul müdürü öğrencinin yanında durmamaktadır.

Eğitim ve öğretim ile bir ilgisi olmayan oluşumların kendi düşüncelerini, bir eğitim ve öğretim yuvası olması gereken lisemize empoze etmek amacıyla yaptığı çalışmalara okul müdürümüz tarafından destek verildi. Bu ve bunun gibi birçok sebepten ötürü İEL öğrencileri olarak mezuniyet gecemizde tepkimizi, müdürün konuşması sırasında arkamızı dönerek gösterdik."

Bildiri Yayınlayan Liseler...

İstanbul Erkek Lisesi:

"Ateşi ve ihaneti gören abilerimize paydaş bidik kendimizi. Bizler daha dün, bu merdivenlerde haksızlığa, 181'e karşı bacaklarımız uyuşuncaya dekotururken, daha dün şu okul bahçesinde yağmurun altında donumuza kadar ıslanırken, bugün gidiyoruz şimdi. Son kelimelerimiz, kimisinin kulaklarında küpe, kimisini uykularında sımsıcak tutan bir selam, kimisinin kabuslarında yankılanan kara ağıtlar ve kardeşlerim, sizin yolunuzu aydınlatan bir kılavuz olsun.

Ey ahali! Bilin ve bilelim ki;

Bu kurumda ayrım yapılmaktadır. Bu ayrımı yapan, bizatihi bizi yönetmekle birileri tarafından görevlendirilen sayın kimselerdir. Bizlere "Sen git hocan gelsin" diyen bu sayın kimseleri işine geldiğinde hocalarımıza, eğitimcilerimize emirler, hatta tehditler yağdırıp her şeyi oldu bittiye getirmekte ve yine bu sayın kimseler hiçbir hakkı olmadan resmi dilekçeleri yırtmakta, birilerinin maşaları olmaktadırlar. Duy bunları ahali!

Ülkemizin nice değerlerini hiçe sayanlar, erk sarhoşluğu içerisinde kapılarda ceketlerini ilikleyip adeta baş tacı etmişlerdir.

Bu korkaklıktır!

Müdüriyet makamı, bizleri, bizim düşüncelerimizi dış mercilerde sonuna kadar savunmakla yükümlüdür. Bu zahmete girilmiyorsa, sorarım size eh ahali, ne gerek var bu makama? Etek yerine pantolon giymeyi zorunlu kılan, mezun abilerimizi muhattap kabul etmeyip dışarı kovan bir idareye ihtiyacımız yok bizim. Nitekim bir İstanbul Erkekli vicdani muhakemesiyle öz idaresini sağlayabilme gücündedir.

Sor kardeşim, "Tüm etkinlikler okul içerisinde yapılacaktır" diye o meşhur ilçeden yazı gelmişken malum konser neden Talebe Birliği'nde yapıldı? Nasıl izin alındı? Bu ülkede bir çok kültür sanat vakfı varken hiçbir eğitim kurumuna yakışmayan vakıflara neden davetiye gönderildi? Niye kimin yararına?

Sor kardeşim, tıkama kulaklarını, duy bunları, gör kardeşim!

Karanlığı ve esareti gördük. Karanlığı ve esareti gördük. Onların esaretinden, cesaret biriktirdik paltomuza. Karanlığı yok etmek için okuduk, kurtulduk dogmalarımızdan. Düştük, kaldırdı abilerimiz, ablalarımız. Bilirdik, arkamızda bizi kollayan hocalarımız vardı. Özledik o hocalarımızı; susmayan, bize güç veren, bize güvenen, üstümüze kilitler vurmayan, karakterimizin sökülerini dikmek için uyumayan o eski ailemizi özledik.

Kardeşlerim,

Sizi eğitmekle mükellef hocalar susuyorsa; idareciler rüşvet olarak izinler yazıyorsa, bursları birer sus payı olarak biliyorsa üzerinize karabasanlar çökmüştür. O zaman kaldırın başınızı artık test kitaplarınızdan. Yatağınızdan kalkın. Kurtulun karabasanlardan. Toplanın, örgütlenin, durun kol kola herkes duyana kadar. Bağır bağır bağırın:

Bizler özgür düşünceden yanayız. Bizler demokrasiden yanayız. Bizler insan haklarından yanayız. Ve bizler sevgiyi, kardeşliği daima her şeyin üstünde tutacağız. Bilin ki, nefesiniz kesildiğinde abileriniz, ablalarınız inletecektir bu koridorları.

Sizler cinayeti gören kör kayıkçılar, herkesin önünde kalkan tek yumruk, sizden sonrakilerin sırtını yaslayacağı aydınlar, bir kurtarıcı beklemeden kurtarıcınız kendiniz olmalısınız. Olacaksınız. Bu güç sensin. Bu güç damarlarında, beyninde, sende. Karayeller başına indirmeden çatını;

Artık ses ol, ışık ol, yumruk ol!"

Galatasaray Lisesi:

"Galatasaray Lisesi mezunu, sağduyu ve izan sahibi, akli dengesi yerinde, tercihen 120 üzeri IQ seviyesinde, gençlerle asgari seviyede iletişim kurabilecek, koltuğundan çok öğrencileri koruyacak, öğrencinin çamaşır makinesini, piyanosunu çalıp evine almayacak, hiçbir padişaha kölelik yapmamış, Tevfik Fikret'in makamına yakışan"

Cağaloğlu Anadolu Lisesi:

"CAL ruhunu ve geleneklerini yaşatmaya çalışan bizler, asılsız bahanelerle ve hiçbir gerekçe sunulmadan önümüze konan engellerle yılmadan mücadele etmekteyiz. Derdimiz çok, hemderdimiz siz. Sizleri bizimle bağırmaya, yanmaya çağırıyoruz.

Ben yanmasam sen yanmasan biz yanmasak, nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa..."

Bornova Anadolu Lisesi (B.A.L):

"İlk çağrımız BAL mezunlarına. Bizi yalnız bırakmayın. Gelin okulumuzdan başlayalım. Geçmişi kederle veya vurdumduymazlıkla anmayalım. Bizden sonra gelecek BAL öğrencilerini heyecanla bekleyelim. Onlara utanacağımız bir okul bırakmayalım.

İkinci çağrımız da ülkenin dört bir yanındaki tüm liseli arkadaşlarımıza: Gelin padişah yalakalarına hep birlikte sırtımızı dönelim"

Vefa Lisesi:

"... Biz tarihi boyunca ülke menfaatlerini en üst düzeyde tutan, akademik başarılarımızla adımızdan söz ettiren; bilim, sevgi, hoşgörü anlayışından ödün vermeyen ve kendi fikirlerini başka fikirlere saygı duyarak oluşturmuş bir ailenin fertleriyiz. Farklı siyasi ve dünya görüşlerini bir arada demokratik bir şekilde barındırabilen Vefa Lisesi'nde bu çok seslilik, çok renklilik belli bir güruh tarafından yok edilmeye çalışılmaktadır.

Biz ve bizim gibi adından söz ettirmiş köklü okulların son yıllarda maruz kaldığımız baskılara karşı duruşumuzun asla değişmeyeceğini göstermeyi vazifemiz biliriz.

Eğitim Sen'den Liselilere Destek

Eğitim Sen yaptığı açıklamayla Türkiye'nin birçok köklü lisesinde bakanlığın seçtiği okul müdürlerine ve baskılara karşı yükselen sese destek verdi.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB), yüksek puanlı ve başarı oranı yüksek olan bazı okulları atama sisteminin dışına çıkardığı belirtilen açıklamada, bakanlığın ***"Proje Okulları"*** ilan ettiği liselere yandaş müdürler atayarak siyasi anlamda biçimlendirmeye çalıştığı belirtildi. Siyasi atamayla gelen okul müdürlerinin giderek artan baskıcı ve laik eğitim karşıtı söylem ve uygulamalarının öğrencilerin kitlesel tepkileriyle karşılaştığına dikkat çekilen açıklamada, söz konusu tepkilerin kısa süre içinde diğer liselere de yayıldığının altı çizildi.

"Bütün kurumlar gibi, okulları da çağ dışı bir zihniyetle yönetmeye çalışan, bilim ve özgür düşünce düşmanı, laik ve demokratik yaşam tarzını yok ederek biat eden, dindar nesil yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Israrla yasakçı uygulamalar üzerinden gençliği zapturapt altına almaya çalışan zorbalığa karşı sesini yükselten ve aydınlık geleceğimiz olan liseli gençler yalnız değildir" denilen açıklamada, Türkiye'de iktidar eliyle kendilerine dayatılanları değil, gerçek anlamda laik ve bilimsel eğitimi savunan öğrencilerin yetişmesinden rahatsızlık duyan siyaseten atanmış okul yönetimlerinin öğrencileri sindirmeye, *"tek tip öğrenci modeli"* yaratmaya çalıştıkları vurgulandı.

Eğitimsen açıklamasında, *"Farklı düşüncelere, inanç ve kimliklere yönelik baskıcı uygulamaların arttığı, fiili uygulamalarla zapturapt altına alınmak istenen, kışla gibi yönetilmeye çalışılan liselerde öğrencilerin, anti demokratik, ayrımcı ve baskıcı uygulamalara sırtını dönerek umutla ve dirençle başkaldırması önemli ve değerli bir adımdır. Okul yönetimlerinin öğrencileri anlamak yerine sindirmek için tehdit etmesi ve öğrenciler hakkında disiplin soruşturması açması, yaşadıkları korku ve tedirginliğin ne kadar büyük olduğunu göstermektedir. Eğitim Sen olarak gençlerin bu önemli adımlarının sadece diğer eğitim kurumlarına değil, tüm ülkeye örnek olması gerektiğini düşünüyor, baskıya ve zorbalığa karşı sesini yükselten liseli gençlerin taleplerine hep birlikte sahip çıkmaya çağırıyoruz."* denildi.

Kadıköy Anadolu Lisesi:

"Yandaşlara arkasını dönenlerle, yarımada yokuşunda geçmişi özleyenlerle, Fikret'in mirasını koruyanlarla beraber bu kara mürekkebi dağıtmak için ışığa koşacağız"

Notre Dame De Sion:

"Hatırlatıyoruz: okulu okul yapan idare değil, öğretmenler ve öğrencilerdir. Yaşama alanlarımızı genişleten öğretmenlerin, doğrudan veya dolaylı olarak çeşitli yöntemlerle okuldan uzaklaştırıldığına tanık oluyoruz. Bunun bir eğitim politikası değişikliğinin işaretleri olduğunun farkındayız. Ancak, bilimum iktidarların dahil olduğu bu körelme sürecine boyun eğmeyi reddediyoruz. Notre Dame de Sion örneğinden, "aydınlıkçı" çerçevenin de dayatmacı zihnin bir parçası haline dönüşebileceğini görüyoruz. Ekol olmamız veya olmamız değil, anti-faşist mücadeleyi her alanda kuvvetlendirmemiz gerektiğinin esas olduğunun bilincindeyiz. Direnen tüm liselilere selam ve dayanışmayla..."

Ankara Gazi Anadolu Lisesi:

"Geleneğinde her zaman öğrencilerin ön planda olduğu etkinliklerin yapılması engelleniyor. Özellikle idare; GAL öğrencilerinin ülkede yaşananlara kör, sağır, dilsiz olmasını bekliyor. Okulu okul yapanın öğrenciler olduğunu göz ardı edenler fikirleri ve özgürlükleri taş duvarlar arkasına sıkıştırabileceklerini zannediyorlar. Oysa unutulmamalıdır ki GAL öğrencileri dünden bugüne haksızlığa, zulme sessiz kalmamıştır, bütün susturma çabalarına rağmen."

İzmir Çiğli Fen Lisesi:

"Arkadaşlarımızla beraber, yan yana, kararlı bir şekilde karanlığın üzerine yürümeye devam edeceğiz! Şimdi tüm liseli arkadaşlarımıza sesleniyoruz; Beraber olursak başarabiliriz, yan yana durursak okullarımıza sahip çıkabiliriz. Umudumuzu her zaman korumaya devam edeceğiz ve omuz omuza durarak karanlığın karşısına dikileceğiz!"

Bursa Erkek Lisesi:

"AKP iktidarı okulumuzun ilerici, aydın öğretmenlerini idareden alarak yerine gerici, iktidar yalakası müdürleri getiriyor. Okulumuzda ilerici öğrenciler ifşa ediliyor, ailesi çağrılarak 'Çocuğunuzdan hiçbir şey olmaz' deniyor. İktidar propagandası yapmaktan, liselileri sindirmeye çalışmaktan başka bir şey yapmayan okul idaresini okulumuzda istemiyoruz. Liseler bizimdir, hiçbir zaman yalaka müdürlerin olmayacaktır. Bizler liseliler olarak AKP'nin istediği nesil olmayacağız, karanlığa sırtını dönenlerin her zaman yanında olacağız."

İzmir Narlıdere Cahide Ahmet Dalyanoğlu Anadolu Lisesi:

"Bizler tek bir düşünce çatısı altında verilen eğitimleri değil tüm düşüncelerin özgürce dile getirildiği bir eğitim sistemi istiyoruz. Bizler maddi ve siyasi çıkarlar içerisinde ilerleyen gelecekler değil, emeklerimizle elde ettiğimiz aydınlık gelecekler istiyoruz. Ezberci ve düşünmemeyi aşılayan bir eğitim sistemine karşı duruyoruz.Karanlığa karşı ayakta duran öğretmenlerimiz ve öğrenci arkadaşlarımıza yapılan baskıları, soruşturmaları desteklemiyoruz. Dayatılmak istenen cinsiyet ayrımcılığı yapılan, farklı düşüncelere saygı duyulmayan, gerici, yobaz düşüncelere karşı liseliler olarak karşı duracağız."

Politika Gazetesi'ni bulabileceğiniz adresler

Politika Gazetesi 57 ilde temsicilerimiz vasıtasıyla dağıtılmakta ve satılmaktadır. Şimdi ikinci aşama olarak il ve ilçelerde Kitabevi ve Gazete Bayileri vasıtasıyla da dağıtımı genişletmek amacındayız. Siz de il ve ilçelerinizde uygun gördüğünüz Kitabevi ve Gazete Bayileri ile ilişki kurarak onların isim, adres ve telefon numaralarını Gazete Merkezimize iletebilirsiniz.

İSTANBUL

Anadolu Yakası:

Kadıköy: *Mephisto Kitabevi:* Muvakkithane Cad. No:5

Kadıköy: *Üç Deniz Kitabevi:* Pavlonya Sok. No:10 Kadıköy

Avrupa Yakası:

Beyoğlu: *Mephisto Kitabevi:* Kuloğlu Mh. İstiklal Cad. No:125

Beyoğlu: *Semerkant Kitabevi:* .Süslü Saksı Sk. No:5 Tarlabaşı

Osmanbey: *Beyaz Adam Kitabevi:* Halaskargazi Cd. 17/A

Mecidiyeköy: *Karaduman Gazete Bayii:* Mecidiyeköy

Eyüp: *Özgür Büfe:* Karadolap Mah. Veysel Karani Cd. No: 16/A

Beylikdüzü : *Barış Market:* Beylikdüzü Mh. Cumhuriyet Çarşı

Esenkent: *Havana Büfe:* Enverpaşa Cd. No: 7 Esenyurt

ANKARA

Kızılay: *Doruk Kitabevi:* Mithatpaşa Cad. 28/A Kızılay

Kızılay: *Tayfa KitapKafe:* Meşrutiyet Mah. Selanik Cad. 82/32

Kızılay: *Turhan Kitabevi:* Yüksel Cad. No: 8 Çankaya - Ankara

İZMİR

Alsancak: *Yakın Kitabevi:* Kıbrıs Şehitleri Cad. No:104/A

Buca: *Emek Kitabevi:* Vali Rahmi Bey, Uğur Mumcu Cd. No:2,

ANTALYA

Merkez: *Kitapkurdu Sahaf:* Elmalı Mh. 25. Sk. No:5/A M.paşa

TRABZON

Merkez: *RA Kitabevi:* Uzun Sk. Saray Çarşısı No:60 Trabzon

RİZE

Fındıklı: *Arkadaş Kitap-Kırtasiye:* Cumhuriyet Cd. No: 50/B

MARDİN

Kızıltepe: *Aldemir Basım Dağıtım:* Orduevi Karşısı No:6 D:6

DİYARBAKIR

Yenişehir: *Aram Kitabevi:* Koop. Mah. Gevran Cad. 1. Geçit Sarıoğlu Apt. No:14/4 Ofis

Yenişehir: *Özde Büfe:* Ofis Ekinciler Cad. Devran Apt Altı

EDİRNE

Merkez: *Bellek Kitabevi:* Sabuni Mh. Muhittin Günel İş Mrk. D:Z-08, Balıkpazarı

ESKİŞEHİR

Odunpazarı: *İnsancıl Kitabevi:* İstiklal Mh. Yeşiltepe Sk. 24/A,

BALIKESİR

Erdek: *Ekin Kitabevi:* Yalı Mah. Neyyire Sıtkı Cad. No:15,

ÇANAKKALE

Merkez: *Divit Kitabevi:* Kemalpaşa Mh. Fetvane Sok. N0:26/A

AYDIN

Didim: *Emek Büfe:* Mavi Şehir Belediye Halk Pazarı, Didim

MALATYA

Merkez: *Fidan Kitabevi:* Kiğılı Cami Mevki, No:1, Malatya

SAMSUN

İlkadım: *Penguen Kitabevi:* Çiftlik Mh. Ümraniye Sk. No:27/A

ŞIRNAK

Merkez: *Kelepir Kitabevi:* Sökmenler Plaza, Zemin Kat, No:4

KARAMAN

Merkez: *Danış Kitabevi:* Külhan Mah. 2.İstasyon Cad No:5

KIRŞEHİR

Merkez: *Gül Kitabevi:* Lise Cad. Kaplan Apt. No: 21

MANİSA

Akhisar: *Kültür Kitabevi:* Tahir Ün Cad. No: 150 / A

Politika
SAVAŞSIZ VE SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN
İki haftalık süreli yayın

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: **Ayla Boran**
Genel Yayın Koordinatörü : **S. Kemal Atakan**

Yönetim Yeri: İbrahim Ağa Cami Sk. No:11/1 Kadıköy-İst.
Telefon: 0216 428 10 21 **Telefax:** 0216 428 10 22
E-posta: **bilgi@politikagazetesi.org**
Web adresi: **www.politikagazetesi.org**
Basıldığı yer: Ezgi Matbaa, Sanayi Cad. Altay Sk. No: 14
Çobançeşme/B.Evler-İstanbul Telefon: 0212 452 23 02
Yurtiçi Abone Bedeli : Yıllık 24,- TL
Yurtdışı Abone Bedeli: Yıllık 24,- EUR / 30,- USD

Önemli not: İşsiz, emekli, engelli, öğrencilere yurtiçi ve yurtdışı fiyatlarından % 50 indirim, devrimci siyasi tutsaklara ücretsiz abonelik

Kurucu Sahibi ve İlk Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Kemal Tayfun Benol
(10.10.2015'de Ankara Katliamı'nda Kaybettik)

Tarihte Dinsel Bağnazlığın Tarihçesi ve Yakılarak, Taşlanarak Öldürülen Kadınlar

❑ **Ali Özenç ÇAĞLAR**

Dinlerde kadınların katledilmesi olayı sadece Müslüman toplumlarla sınırlı değildir. Dinleri hangi boyutuyla araştırırsanız araştırın, ilk karşılaştığınız örnekleri kuşkusuz kurban ettikleri çocuklar, bakire kızlar, kadınların savaşlarda tutsak olarak ele geçirilenlerin de, bir kısmını cariye olarak kulanırken, diğerlerini esir pazarlarında satmak en çok bilinen örneklerdir. Sürekli uygarlaştığını söyleyen toplumlar, işi kadınların yakılarak öldürülmesine kadar vardırmışlardır. Esas olarak insanlığın ürediği kadının, doğurganlığın hiçe sayılarak, onun bir cadı olduğu noktasından çıkıp, yakılması emrini veren de yine o bin yıllardır uğruna can verdikleri dinler olmuştur. Öyle ki, (aşağıda ayrıntılı olarak tarihlerini verdiğimiz) cadı avları Avrupa'da 18. Yüzyılın sonlarına kadar devam etmiştir. Ve en son kilisenin emriyle bir kadın yine Berlin'de yakılarak can vermiştir.

Cadı Avının Ortaya Çıkışı

Tarihte ilk olarak eski Roma'da karşımıza çıkan cadıları Ortaçağ boyunca ve yakın tarihe kadar Avrupa'nın her ülkesinde ve yakın bir döneme kadar da Güney Afrika'da bulmak mümkün. 430'lu yıllarda büyü, iyi veya kötü bir özellik taşıyıp taşımamasına bakılmaksızın şeytanla yapılmış bir anlaşmanın sonucu olarak kabul edildi; oysa eski Roma'da sadece kötü büyüler bir yargı suçu sayılıyordu. Büyünün suç sayılmaya başlaması ile cadı avcılığının temelleri de atılmış oluyordu. Teolog **B. von Worms** (965-1025) cadıların şeytanla işbirliğine girdiğini ve Hıristiyanlığa karşı savaşan kafirler olduğunu açıkladı. Bu, özel olarak kadınları ifade etmemesine rağmen kadınların maruz kaldıkları bir suçlamaydı. Yasal olarak ilk cadı yargılanması 1204 yıllında gerçekleşti.

Değişik kaynakların ışık tuttuğu olayların bize aslında çok öncelere dayandığını da göstermektedir. Fanatik Hristiyanlığın kurbanı bir bilim kadını olan **Hypatia** Yunan filozof, matematikçi ve astronomdur. İskenderiye Kütüphanesi'nde felsefe, matematik ve astronomi üzerine dersler vermiştir. Yeni Platonculuk öğretisine bağlı olan **Hypatia**, Atina Akademisi'nin **Eudoxus**'ün başını çektiği Matematik geleneğine üye idi. **Hypatia**, doğayı; mantık, matematik ve deney ile açıklamaya çalıştı.

Hypatia, günümüze kadar ulaşmış olan sayılı kaynaktan biri olan Yunan tarihçi **Socrates Scholasticus**'un *"Historia Ecclesiastica"* adlı eserine göre; İskenderiye'nin en önemli iki figürü olan, İskenderiye Valisi **Orestes** ile İskenderiye Piskoposu **Cyril** arasında anlaşmazlıklara sebebiyet verdiği ve politik işlere karıştığı gerekçesi ile 415 yılında kıptî Hristiyan bir çete tarafından taşlanarak öldürülür.

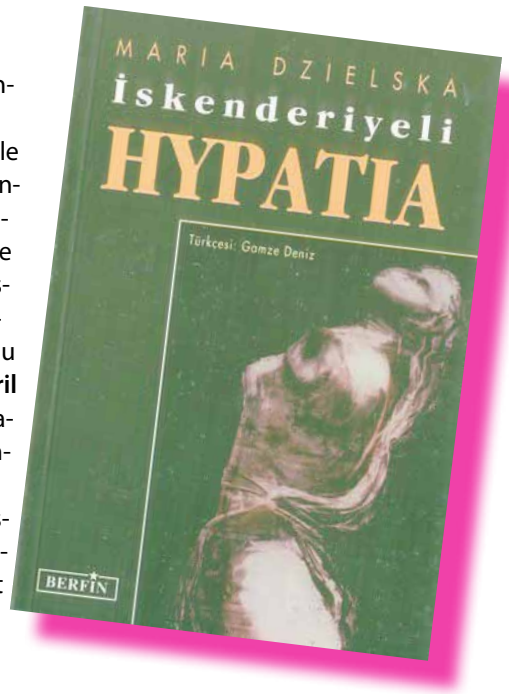

Hypatia'nın devrin en güzel kadınlarından biri olduğu ve Vali **Orestes**'in bizzat **Hypatia**'dan ders aldığı sıralarda **Hypatia**'ya aşık olduğu bilinmektedir. Anlaşmazlıklara ise Vali **Orestes**'in, İskenderiye'de —Piskopos **Cyril**'in kışkırtmaları ile— **Hypatia**'ya karşı hızla büyüyen nefretin önüne geçmeye çalışması olmuştur. **Hypatia**, İskenderiye'ye Hristiyanlığın hakim olduğu son yıllarında Piskopos **Cyril**, **Hypatia**'yı hedef göstererek İncil'den yaptığı alıntılar ile halkı kışkırtmış ve **Hypatia**, halk tarafından "dinsiz" ve "şeytan" olarak nitelendirilmiştir. Kısa bir süre içerisinde de Kıptî bir Hristiyan çetesi tarafından taşlanarak öldürülmüştür.

Eserlerinden günümüze ulaşabileni yoktur; fakat sadece **Sinesius** ile yazıştığı mektupların bir bölümü mevcuttur.

Bu durum sonraki çağlarda da karşımıza çıkar. 1080 yılında Papa **Gregor VII** yaşanan büyük bir doğa felaketinin ardından yaptığı açıklamada bu olayın tanrının bir cezası olduğunu, ölmüş olan suçsuz kurbanların intikamı sonucu geliştiğini ve sadece bu öfkenin giderek artacağını ifade etmesinden sonra 1115 yılında otuz kadın aynı günde yakılmıştır. 1585 yılında Trier'de o kadar çok kadın cadılık suçlaması ile yakılmıştı ki, iki köyde sadece iki kadın kalabildi. 1630 yılında ise **Würzburg Bischof**'u (Şimdiki Almanya) 1200 kadın ve erkeğin yakılmasına neden oldu.

Toplu halde cadıların yakılması veya linç edilmesi olaylarının benzerlerini tarihte sıkça görmek mümkündür. Bu sayı bazen bir kaç ay içinde 250'den fazla kurbanı kapsamaktaydı. Kimi olaylarda ise sayı 500'ü bile buluyordu. Bu gün ülkemizde binlerce insanın gözleri önünde öldürülen onca kadını göz önünde bulunduracak olursak, geçmişteki yapılanlara hiç şaşmamak gerekir. O, adına "barış dini", denilen Müslüman bir ülkede bunlar yapılıyorsa artık varın siz insanlığın hangi noktaya geldiğini bir düşünün. Adaletse zaten hak getire...